

Betænkning

over

- I. forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter,
- II. forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter,
- III. forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.,
- IV. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.,
- V. forslag til lov om ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift,
- VI. forslag til lov om afgift af annoncer,
- VII. forslag til lov om afgift af elektricitet,
- VIII. forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift,
- IX. forslag til lov om forhøjelse af afgift af arv og gave og
- X. forslag til lov om forhøjelse af indkomstskatten af aktieselskaber m. v.

(Afgivet af udvalget den 24. marts 1965).

Udvalget har holdt 16 møder og har herunder haft 10 samråd med finansministeren. Udvalget har endvidere haft samråd med økonomiministeren, undervisningsministeren, ministeren for offentlige arbejder, socialministeren, indenrigsministeren, ministeren for Grønland og forsvarsministeren.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Forsikrings-aktieselskabet Alka,
 Almindeligt dansk Vare- og Industrielotteri,
 Assurandør-Societetet,
 Bessel-Kok A/S,
 Arkitekt Karl Bisgaard,
 Assurandør Carl Breiting,
 Butikshandelens Fællesråd,
 Bygningsarbejderne på Landbohøjskolens byggeplads,
 Bestyrelsesmedlemmer af Carlsro lejerforening,
 Centralforeningen af Lillebilforeninger i Danmark,

Pastor emer. P. N. Christiansen,
 Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. juni 1876,
 Danbritkem A/S,
 Danmarks aktive Handelsrejsende — Foreningen af 1901,
 Dansk Annoncør-Forening,
 Dansk Automat Brancheforening,
 Dansk Automobil-Forhandler-Forening,
 Dansk Autoudlejerunion,
 Dansk Bogtrykker- og Presseforening,
 Dansk Esso A/S,
 Dansk Fagpresseforening (Foreningen af Danske Ugeblade, Fagblade og Tidsskrifter),
 Dansk Kørelærer-Union,
 Dansk-Norsk Kvælstoffabrik I/S,
 Dansk Provins Bogtrykkerforening,
 Dansk Salgs- og Reklameforbund,
 Dansk Shell A/S,
 Dansk Sojakagefabrik A/S,
 Dansk Textil Union,

Dansk Ungdoms Fællesråd,
 Danske Bladudgiveres Samarbejdsudvalg,
 Danske Dagblades Fællesrepræsentation,
 Danske Elværkers Forening,
 Danske Mineralvandsfabrikanters Fællesforening,
 De forenede Papirfabrikker A/S,
 De samvirkende danske Husmandsforeninger,
 De samvirkende danske Landboforeninger,
 Den danske Købstadforening,
 Den illustrerede Presses Udgifverforening,
 Droske-Centralen TAXA,
 Erhvervenes Fællesudvalg om Skatte-spørgsmål,
 Erhvervenes Skatteseekretariat,
 Folkekirkelige Organisationers Fællesudvalg,
 Repræsentantskabet for Fondsbørsens Medlemmer,
 Forenede Danske Motorejere,
 Foreningen af danske Manufaktur-Grossister — Boligtæxtil Sektionen,
 Foreningen af Danske Søassurandører,
 Foreningen af Frugtvinsfabrikanter i Danmark,
 Foreningen af Importører og Grossister i Tobaksbranchen,
 Fredericia Handels Kompagni A/S,
 Fællesklubben hos firmaet Laurits Knudsen, Ballerup,
 Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer — FTF,
 Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger,
 Fællesudvalget for By- og Nærtrafik i Danmark,
 Grafiske tillidsmænd ved Berlingske Tidende, Bianco Luno, Gutenberghus Skovlunde, Bording, Gutenberghus City og Politiken,
 Guld- og Sølvarbejdernes Forbund i Danmark,
 Guldmedefagets Fællesråd,
 Gulf Oil Refining A/S,
 Holmegaards Glasværk A/S,
 Industrirådet,
 Investor,
 Georg Jensen Sølvmedie A/S,
 Kastrup Glasværk A/S,
 Jens P. Koch & Co.,

Kongelig Dansk Automobil Klub,
 Københavns Kørelærerforening,
 Landbrugslotteriet,
 Landsforeningen Danske Vognmænd,
 Landsforeningen Evnesvages Vel,
 Lillebilsammenslutningen af 1926,
 Mæglerkorporationen i København,
 Philips Aktieselskab,
 Provinshandelskammeret,
 Provinismæglerforeningen for Danmark,
 Rederiforeningen af 1895,
 Rederiforeningen for mindre Skibe,
 S sammenslutningen af Automobilfabrikanter og Importører,
 Skræddernes Fagforening af 1873,
 TAXAs Landsforening,
 Textilfabrikantforeningen,
 Tobakshandlernes Landsforening,
 Tæppe-, Gardin- og Møbelstof-Importørernes Brancheforening og
 Weston Tæppefabrik.

Udvalget har under sin behandling af lovforslagene indhentet en lang række oplysninger, der vil fremkomme i et særligt bilagshæfte.

Finansministeren har meddelt udvalget, at han har til hensigt at trække lovforslagene vedrørende arveafgift, afgift på annoncer og afgift på elektricitet tilbage. Endvidere foreslås forhøjelsen af benzinafgiften nedsat med 4 øre pr. l, cigaretafgiften foreslås forhøjet med yderligere ca. 1 øre, og engrosomsætningsafgiften foreslås forhøjet til i alt 12½ pct. samtidig med, at det foreslås, at den særlige forhøjelse af afgiften på guld- og sølvvarer udgår. Endelig foreslås det, at den gældende afgift af glødelamper m. v. samt elektriske sikringer fordobles. Der henvises i øvrigt til de nedenstående ændringsforslag med bemærkninger.

Den virkning, som ved alle de nævnte ændringer opstår for det samlede provenu, skal ses på baggrund af, at det er regeringens hensigt at foreslå en merværdiafgift på 10 pct. gennemført med virkning fra 1. januar 1966.

Over provenuet af de fremsatte (og af ministeren opretholdte) lovforslag inkl. de til lovforslagene af ministeren stillede ændringsforslag kan der meddeles følgende oversigt:

	Årsbasis mill. kr.	1965-66 mill. kr.
Spirit, vin og øl	78	78
Mineralvand	19	18
Glødelamper m. v.	20	18
Tobak	190	153
Vægtafgift	118	118
Benzin	84	70
Udligningsafgift	16	16
Registreringsafgift	110	90
Alm. omsætningsafgift	575	430*)
Stempelafgifter	116	116
Selskabsskat	127	127

I alt 1.453 1.234

Herefter afgives der følgende indstillinger fra udvalget:

Ad I. forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter,

II. forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter,

VIII. forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift og

X. forslag til lov om forhøjelse af indkomstskatten af aktieselskaber m. v.

Et *flertal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de af finansministeren foreslåede ændringer.

Ad III. forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse*.

Et *andet mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) har stillet det nedestående ændringsforslag, hvorom henvises til de vedføjede bemærkninger, og indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med denne ændring.

Ad IV. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.

Et *mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) kan ikke tiltræde forhøjelsen af tillægsafgiften på benzin, ifølge finansministerens ændringsforslag 6 øre pr. liter, og kan som følge deraf heller ikke tiltræde forhøjelsen af udligningsafgiften. Mindretallet har stillet hertil sigtende ændringsforslag, nedenfor anført som nr. 2, 4, 6, 8 og 11, og indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med disse ændringer og med de af finansministeren under nr. 5 og 10 stillede ændringsforslag, der tiltrædes.

Ad V. forslag til lov om ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget med undtagelse af Holger Eriksen) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren foreslåede ændringer.

Et *andet mindretal* (Holger Eriksen) kan ikke stemme for forhøjelsen af omsætningsafgiften og vil i øvrigt redegøre for sin stilling ved lovforslagets anden behandling.

Ad VI. forslag til lov om afgift af annoncer, VII. forslag til lov om afgift af elektricitet og IX. forslag til lov om forhøjelse af afgift af arv og gave.

Som ovenfor anført har finansministeren meddelt udvalget, at han har til hensigt at tage disse lovforslag tilbage.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) har erklæret sig villig til at medvirke til gennemførelse af nogle af de fremsatte forslag og ændringsforslag, såfremt det havde været muligt at opnå et samlet forlig om den fremtidige udgiftspolitik og den almindelige økonomiske politik. Da forhandlingerne herom ikke blev afsluttet, inden betænkning skulle afgives, kan mindretallet ikke medvirke til gennemførelse af forslagene og vil nærmere redegøre for sin stilling i salen.

Den stilling, et *andet mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) har taget til de af regeringen fremsatte afgiftsforslag,

*) Indtil 1. januar 1966.

og de ændringer, der fra mindretallets side er stillet under arbejdet, er udtryk for en bestræbelse for at medvirke til en bedring i den samfundsøkonomiske balance. Skal dette opnås, forudsætter det for det kommende år et højere kasseoverskud end i indeværende finansår.

Det er i øvrigt dette mindretals opfattelse, at en væsentlig årsag til den svigtende balance i dansk økonomi er et manglende middel til at øve den nødvendige finanspolitiske indflydelse. Det radikale venstre vil derfor i den kommende tid medvirke til at udarbejde sådanne ændringer i omsætningsafgifterne, at mulighederne for bedre finanspolitisk pleje kan tilvejebringes. Det radikale venstre lægger vægt på, at en skattereform udarbejdes på en måde, der medfører mindst mulig administrativt besvær for erhvervslivet samtidig med, at den sociale sikring i skattepolitikken bevares.

Et tredje mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) anser det for nødvendigt, at der sikres staten de nødvendige indtægter til dækning af de løvbundne udgifter og investeringsbehovet såvel som til det kasseoverskud, der bl. a. vil være en forudsætning for, at boligproblemet endelig kan blive løst. De forslag, regeringen nu er standset ved efter sine forligsforhandlinger uden om udvalget med de borgerlige oppositionspartier, er imidlertid som helhed ringere end dens oprindelige oplæg, og det vidner hverken om overblik eller en fast politik, at den nu yderligere har bebudet en tredje skattebuket.

Mindretallet vil lade sin stilling til lovforslagene og regeringens ændringsforslag bestemme dels af de enkelte forslags indhold og økonomiske og sociale virkning, dels af den helhed, hvori de indgår.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter.

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal (Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Carl Petersen, Børge Schmidt og Baunsgaard):

Til § 1.

1) Punkt 7 affattes således:

„7. § 27, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Af vin, herunder også varer af den i § 11 omhandlede art (frugtvin m. m.), svares afgift til statskassen af følgende størrelse:

Bordvin, udenlandsk indført på flaske, undtagen mousserende vin	Pr. liter	16 kr. 00 øre
Bordvin, udenlandsk her aftappet	4 - 60 -	
Bordvin, udenlandsk indført på flaske, mousserende	36 - 00 -	
Hedvin, udenlandsk indført på flaske	22 - 00 -	
Hedvin, udenlandsk her aftappet	9 - 40 -	
Dansk frugtvin, afgifts-klasse 1 og 2	2 - 85 -	
Dansk frugtvin, afgifts-klasse 3	4 - 50 -	“

Ny paragraf.

2) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

„§ 0.

Af udenlandsk, ikke mousserende bordvin fra andre lande end EFTA-lande, som ved nærværende lovs ikrafttræden henligger i ubanderoleret stand i de i henhold til § 1 i lov nr. 185 af 11. juni 1954 om kontrol med omsætningen af spiritus og vin anmeldte virksomheder, og som ikke forefindes som kreditoplagsbeholdning, tilsvares efter nærmere af finansministeren fastsatte regler et beløb til statskassen på 1 kr. pr. l.“

Til § 2.

3) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

I lov om forskellige forbrugsafgifter, jfr. lovbekendtgørelse nr. 14 af 14. januar 1964, foretages følgende ændringer:

1. § 3 affattes således:

„§ 3. Af elektriske glødelamper svares en afgift til statskassen, der for varer med en største bredde (diameter) af over 19 mm eller en største længde af over 35 mm udgør 1 kr. pr. stk. og for andre varer 20 øre pr. stk.

Stk. 2. Af damplamper, herunder lysstoflamper, svares en afgift til statskassen på 4 kr. pr. stk.

Stk. 3. Af neonrør og tilsvarende lysrør svares en afgift til statskassen på 12 kr. pr. m.

Stk. 4. Af sikringer til stærkstrømsanlæg svares en afgift til statskassen på 20 øre pr. stk. Fritaget for afgift er sikringer til højspændingsanlæg.“

2. § 6, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Af mineralvand, limonade og lignende alkoholfri læskedrikke svares en afgift til statskassen på 40 øre pr. l.“

Til § 3.

4) Stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Denne lov træder i kraft den 1. april 1965.“

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1 og 2.

Ved ændringsforslagene foreslås de i det oprindelige lovforslag foreslåede afgiftssatser for bordvin, udenlandsk indført på flaske, undtagen mousserende vin, og for bordvin, udenlandsk her aftappet, nedsat med 1 kr. pr. l til henholdsvis 16 kr. og 4 kr. 60 øre pr. l. Ændringsforslagene må ses i sammenhæng med det for folketinget fremsatte forslag til lov om ændringer i toldloven, hvori toldsatserne for bordvin er foreslået forhøjet med 1 kr. pr. l. En konvertering af en del af bordvinsafgiften

til told er indgået i forhandlingerne om en EFTA-landbrugsaftale mellem Portugal og Danmark, hvorefter der vil blive indrømmet EFTA-toldbehandling for vin fra EFTA-området. Der foreslås i denne forbindelse en regulering af beskatningen med 1 kr. pr. l for toldberigtigede, ubeskattede lagre af bordvin, hidrørende fra andre lande end EFTA-lande. Uden en sådan regulering ville det være muligt for de afgiftspligtige virksomheder at toldberigtige deres varelagre efter den hidtidige toldsats og afgiftsberigtige lagrene efter den nye, nedsatte afgiftssats.

Som en konsekvens af den foreslåede nedsættelse af afgiften af indført bordvin foreslås det endvidere at nedsætte afgiften af dansk frugtvin (afgiftsklasse 1 og 2) med 80 øre pr. l til 2 kr. 85 øre pr. l. Forskellen mellem beskatningen af udenlandsk bordvin (her aftappet) og af dansk frugtvin af bordvinstype vil herefter være af samme størrelse som ved gennemførelsen af den nuværende vinbeskatning i juni 1956.

Provenutabet af de foreslåede afgiftsnedsættelser anslås til ca. ½ mill. kr.

Til nr. 3.

Ved ændringsforslaget er det foreslået at fordoble den gældende afgift af glødelamper m. v. samt elektriske sikringer, der har været uændret siden 1952.

I overensstemmelse med et tidligere fremsat ønske fra den pågældende branche foreslås samtidig gennemført en fælles afgiftssats for alle damplamper (udladningslamper), idet den nugældende opdeling i afgiftssatser, henholdsvis 2 kr. og 5 kr. pr. stk., har vist sig at være uheldig.

Merindtægten af de foreslåede forhøjelser kan anslås til i alt 20 mill. kr. årlig.

Til nr. 4.

Ved ændringsforslaget foreslås lovens ikrafttrædelsesdag fastsat til den 1. april 1965.

Ændringsforslag
til

II. forslag til lov om ændring i lov om
tobaksafgifter.

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal
(Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes,
Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Elgon
Jensen, Carl Petersen, Børge Schmidt og
Baunsgaard):

Til § 1.

1) I nr. 1 affattes § 1, A., således:

„A. For cigaretter, der i detailhandelen,
medregnet afgiften, koster:

	pr. stk.
1. ikke over 28½ øre pr. stk.	23,72 ø.
2. over 28½ øre, men ikke over 29 øre pr. stk.	24,02 -
3. over 29 øre, men ikke over 29½ øre pr. stk.	24,32 -
4. over 29½ øre, men ikke over 30 øre pr. stk.	24,62 -
5. over 30 øre, men ikke over 30½ øre pr. stk.	24,92 -
6. over 30½ øre, men ikke over 31 øre pr. stk.	25,17 -
7. over 31 øre, men ikke over 31½ øre pr. stk.	25,47 -
8. over 31½ øre, men ikke over 32 øre pr. stk.	25,77 -
9. over 32 øre, men ikke over 33 øre pr. stk.	26,47 -
10. over 33 øre, men ikke over 34 øre pr. stk.	27,17 -
11. over 34 øre, men ikke over 35 øre pr. stk.	27,87 -
12. over 35 øre, men ikke over 36 øre pr. stk.	28,57 -
13. over 36 øre pr. stk.	28,95 -“

2) I nr. 1 affattes § 1, C. og D., således:

„C. For pladetobak, såkaldt cut plug, granuleret og lignende tobak samt for anden røgtobak med en snitbredde på mindst 1,5 mm, der i detailhandelen, medregnet afgiften, koster:

	pr. kg
1. ikke over 50 kr. pr. kg.	32 kr. 15 ø.
2. over 50 kr., men ikke over 55 kr. pr. kg.	34 - 35 -
3. over 55 kr., men ikke over 61 kr. pr. kg.	37 - 15 -
4. over 61 kr., men ikke over 67 kr. pr. kg.	40 - 75 -

5. over 67 kr., men ikke over 72 kr. pr. kg.	44 kr. 10 ø.
6. over 72 kr., men ikke over 78 kr. pr. kg.	47 - 45 -
7. over 78 kr., men ikke over 83 kr. pr. kg.	50 - 90 -
8. over 83 kr., men ikke over 88 kr. pr. kg.	54 - 25 -
9. over 88 kr., men ikke over 93 kr. pr. kg.	57 - 70 -
10. over 93 kr. pr. kg.	61 - 00 -

D. For anden røgtobak end i punkt C.
nævnt, der i detailhandelen, medregnet
afgiften, koster:

	pr. kg
1. ikke over 96 kr. 25 øre pr. kg.	70 kr. 65 ø.
2. over 96 kr. 25 øre, men ikke over 102 kr. 75 øre pr. kg.	74 - 20 -
3. over 102 kr. 75 øre pr. kg.	77 - 50 -“

3) Nr. 2 affattes således:

„2. § 8 affattes således:

„§ 8. Af cigarer, cerutter og cigarillos svares efter de i nærværende lov fastsatte regler en afgift til statskassen af følgende størrelse:

A. For varer af vægt over 315 g pr. 100 stk.:

1. afgiftspligtig værdi ikke over 85,8 øre pr. stk.	24,2 ø. pr. stk.
2. afgiftspligtig værdi over 85,8 øre pr. stk.	24,2 ø. af 85,8 ø. og 50 pct. af resten.

B. For varer af vægt 315 g og derunder pr.
100 stk.:

1. afgiftspligtig værdi ikke over 37,5 øre pr. stk.	16,9 ø. pr. stk.
2. afgiftspligtig værdi over 37,5 øre pr. stk.	16,9 ø. af 37,5 ø. og 42,5 pct. af resten, dog ikke over 24,2 ø. pr. stk.“

Til § 2.

4) Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Den ændrede afgift af cigaretter og røgtobak erlægges af de varer, som den 00. ved døgnetts begyndelse findes i ustempet stand i de i § 17 i loven om tobaksafgifter omhandlede virksomheder, eller som fra og med den nævnte dag fremstilles eller indføres her til landet.“

Til § 3.

5) Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Denne lov træder i kraft den 1. april 1965.“

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget foreslås afgiftssatsen for cigaretter forhøjet med 0,98 øre pr. stk. i hver prisklasse ud over de i det oprindelige lovforslag anførte satser. Prisgrænserne foreslås samtidig forhøjet med 1 øre pr. stk., og det bliver derved muligt at imødekomme et ønske om, at grossist-avancen for cigaretter stiger med 0,02 øre pr. stk. Spørgsmålet om grossist-avancens højde har været forhandlet med monopol-tilsynet.

Provenuet af den nu foreslåede yderligere forhøjelse af cigaretafgiften anslås til 53 mill. kr. Provenuet af cigaretafgiftsforhøjelsen i det oprindelige lovforslag (2 øre pr. stk.) er anslået til 108 mill. kr.

Til nr. 2-3.

Ved ændringsforslagene imødekommes et af tobaksindustrien fremsat ønske om at reducere de foreslåede afgiftsforhøjelser for

cigarillos, cerutter og cigarer fra 2 øre til 1,8 øre pr. stk. for cigarillos og fra 4 øre til 2,8 øre pr. stk. for cerutter og cigarer og at indvinde afgiftstabet herved ved at forhøje afgiften på shagtobak med 2 kr. pr. kg.

Endvidere er ved ændringsforslagene foreslået nogle mindre ændringer i lovforslagets prisgrænser og nogle mindre ændringer af teknisk karakter.

Til nr. 4.

Ændringsforslaget tilsigter, at der — forinden afgiftsforhøjelsen af cigaretter og røgtobak træder i kraft — gives fornøden tid til fremstilling af nye stempelmærker.

Til nr. 5.

Ved ændringsforslaget fastsættes lovens ikrafttræden til den 1. april 1965.

Ændringsforslag

til

III. forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m.v.

Af et *mindretal* (Baunsgaard):

Til § 2.

I stk. 2 ændres datoen „16. marts 1965“ til: „26. marts 1965“.

Bemærkninger.

Ifølge ændringsforslaget finder de ændrede afgiftssatser i lovforslagets § 1, nr. 1, først anvendelse fra dagen for lovforslagets 2. behandling.

Ændringsforslag

til

IV. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.

Af finansministeren, tiltrådt af et *mændretal* (Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Carl Petersen og Børge Schmidt):

Til § 1.

1) I nr. 1 affattes § 3 A., B. og C. således:

„A. Personmotorkøretøjer, bortset fra busser (rute- og turistbiler m. m.) og hyrevogne. Påhængs- og sættevogne til personbefordring.

	Vægtafgift kr.	Udligningsafgift	
		Motorkøretøj kr.	Påhængsvogn kr.
I. Egenvægt indtil 600 kg. Motorcykler.			
Afgift pr. køretøj: 12 måneder	60	105	—
Af sidevogne svares ikke afgift. Andre personkøretøjer.			
Afgift pr. køretøj: 6 måneder	90	155	—
II. Egenvægt 601-800 kg. Afgift pr. køretøj: 6 måneder	110	195	—
III. Egenvægt 801-1.100 kg. Afgift pr. køretøj: 6 måneder	150	265	—
IV. Egenvægt 1.101-1.300 kg. Afgift pr. køretøj: 6 måneder	200	350	—
V. Egenvægt 1.301-1.500 kg. Afgift pr. køretøj: 6 måneder 3 måneder	260 130	— 225	— —
VI. Egenvægt 1.501-2.000 kg. Afgift pr. køretøj: 6 måneder 3 måneder	360 180	— 315	— —
VII. Egenvægt over 2.000 kg. Afgift pr. 100 kg egenvægt: 3 måneder	10	17	6
B. Busser (rute- og turistbiler m. m.).			
I. Egenvægt indtil 1.300 kg. Afgift pr. køretøj: 12 måneder 3 måneder	200 50	— 175	— —
II. Egenvægt 1.301-1.500 kg. Afgift pr. køretøj: 12 måneder 3 måneder	260 65	— 225	— —

Bet. o. lovf. vedr. afgift af spiritus, vin og øl m. m.

	Vægtafgift	Udligningsafgift	
		Motorkøretøj	Påhængsvogn
III. Egenvægt 1.501-2.000 kg.			
Afgift pr. køretøj:	kr.	kr.	kr.
12 måneder	360	—	—
3 måneder	90	315	—
IV. Egenvægt 2.001-3.000 kg.			
Afgift pr. 100 kg egenvægt:			
3 måneder	5	17	6
Rutebiler, se § 15, stk. 2.			
V. Egenvægt over 3.000 kg.			
Afgift pr. 100 kg egenvægt:			
3 måneder	6	17	7
Rutebiler, se § 15, stk. 2.			
C. Hyrevogne.			
I. Egenvægt indtil 800 kg.		Vægtafgift	Udligningsafgift
Afgift pr. køretøj:		kr.	kr.
12 måneder		110	—
3 måneder		25	465
II. Egenvægt 801-1.100 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder		150	—
3 måneder		35	585
III. Egenvægt 1.101-1.300 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder		200	—
3 måneder		50	700
IV. Egenvægt 1.301-1.500 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder		260	—
3 måneder		65	760
V. Egenvægt 1.501-2.000 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder		360	—
3 måneder		90	820
VI. Egenvægt over 2.000 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder		480	—
3 måneder		120	935

Af et mindretal (Baunsgaard):

2) I nr. 1 affattes § 3 A, B. og C. således:

„A. Personmotorkøretøjer, bortset fra busser (rute- og turistbiler m. m.) og hyrevogne. Påhængs- og sættevogne til personbefordring.

	Vægtafgift	Udligningsafgift	
		Motorkøretøj	Påhængsvogn
L. Egenvægt indtil 600 kg.			
Motorcykler.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder	60	90	—
Af sidevogne svares ikke afgift.			
Andre personkøretøjer.			
Afgift pr. køretøj:			
6 måneder	90	135	—

22 Udvalgenes betænkninger m. m.

	Vægtafgift	Udligningsafgift	
		Motorkøretøj	Påhængsvogn
II. Egenvægt 601-800 kg.			
Afgift pr. køretøj:	kr.	kr.	kr.
6 måneder	110	165	—
III. Egenvægt 801-1.100 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
6 måneder	150	225	—
IV. Egenvægt 1.101-1.300 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
6 måneder	200	300	—
V. Egenvægt 1.301-1.500 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
6 måneder	260	—	—
3 måneder	130	195	—
VI. Egenvægt 1.501-2.000 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
6 måneder	360	—	—
3 måneder	180	270	—
VII. Egenvægt over 2.000 kg.			
Afgift pr. 100 kg egenvægt:			
3 måneder	10	15	5

B. *Busser (rute- og turistbiler m. m.).*

I. Egenvægt indtil 1.300 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder	200	—	—
3 måneder	50	150	—
II. Egenvægt 1.301-1.500 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder	260	—	—
3 måneder	65	195	—
III. Egenvægt 1.501-2.000 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder	360	—	—
3 måneder	90	270	—
IV. Egenvægt 2.001-3.000 kg.			
Afgift pr. 100 kg egenvægt:			
3 måneder	5	15	5
Rutebiler, se § 15, stk. 2.			
V. Egenvægt over 3.000 kg.			
Afgift pr. 100 kg egenvægt:			
3 måneder	6	15	6
Rutebiler, se § 15, stk. 2.			

C. *Hyrevoagne.*

	Vægtafgift	Udligningsafgift	
		kr.	kr.
I. Egenvægt indtil 800 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder	110	—	—
3 måneder	25	400	—
II. Egenvægt 801-1.100 kg.			
Afgift pr. køretøj:			
12 måneder	150	—	—
3 måneder	35	500	—

	Vægtafgift	Udligningsafgift
III. Egenvægt 1.101-1.300 kg.		
Afgift pr. køretøj:	kr.	kr.
12 måneder	200	—
3 måneder	50	600
IV. Egenvægt 1.301-1.500 kg.		
Afgift pr. køretøj:		
12 måneder	260	—
3 måneder	65	650
V. Egenvægt 1.501-2.000 kg.		
Afgift pr. køretøj:		
12 måneder	360	—
3 måneder	90	700
VI. Egenvægt over 2.000 kg.		
Afgift pr. køretøj:		
12 måneder	480	—
3 måneder	120	800 ⁴

Af finansministeren, tiltrådt af mindretallet under nr. 1:

3) I nr. 2 affattes § 4, I., II. og III. således:

„I. Motorcykler med varesidevogn.	Vægtafgift		Udligningsafgift	
	Motor køretøj	Påhængsvogn	Motor køretøj	Påhængsvogn
Afgift pr. køretøj:	kr.	kr.	kr.	kr.
12 måneder	30	—	105	—
II. Vare- og lastvogne m. v. indtil 3.000 kg tilladt totalvægt.				
Totalvægt indtil 500 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	40	—	140	—
Totalvægt 501-1.000 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	60	30	210	35
Totalvægt 1.001-2.000 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	120	60	—	—
3 måneder	30	15	105	18
Totalvægt 2.001--2.500 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	160	80	—	—
3 måneder	40	20	140	24
Totalvægt 2.501-3.000 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	240	120	—	—
3 måneder	60	30	210	35
III. Vare- og lastvogne m. v. over 3.000 kg tilladt totalvægt.				
A. Motor køretøjer med 2 aksler samt påhængsvogne og sættevogne.				
Totalvægt 3.001-4.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	4	3	15	4

	Vægtafgift		Udligningsafgift	
	Motor-køretøj	Påhængsvogn	Motor-køretøj	Påhængsvogn
Totalvægt 4.001-6.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:	kr.	kr.	kr.	kr.
3 måneder	5	3	16	4
Totalvægt 6.001-8.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	5	3	18	4
Totalvægt 8.001-9.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	5	3	19	4
Totalvægt 9.001-10.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	6	3	19	4
Totalvægt 10.001-11.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	6	4	19	5
Totalvægt 11.001-12.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	6	4	20	5
Totalvægt over 12.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	7	4	21	5
			Vægtafgift	Udligningsafgift
B. <i>Motor-køretøjer med flere end 2 aksler.</i>			Motor-	Motor-
Totalvægt indtil 12.000 kg.			køretøj	køretøj
Afgift pr. 200 kg totalvægt:			Kr.	Kr.
3 måneder			5	15
Totalvægt 12.001-15.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder			5	16
Totalvægt 15.001-17.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder			6	16
Totalvægt 17.001-19.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder			6	18
Totalvægt over 19.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder			7	19

Af mindretallet under nr. 2:

4) I nr. 2 affattes § 4 I., II. og III. således:

,,I. Motorecykler med varesidevogn.	Vægtafgift		Udligningsafgift	
	Motorkøretøj	Påhængsvogn	Motorkøretøj	Påhængsvogn
Afgift pr. køretøj:	kr.	kr.	kr.	kr.
12 måneder	30	—	90	—
II. Vare- og lastvogne m. v. indtil 3.000 kg tilladt totalvægt.				
Totalvægt indtil 500 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	40	—	120	—
Totalvægt 501-1.000 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	60	30	180	30
Totalvægt 1.001-2.000 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	120	60	—	—
3 måneder	30	15	90	15
Totalvægt 2.001-2.500 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	160	80	—	—
3 måneder	40	20	120	20
Totalvægt 2.501-3.000 kg.				
Afgift pr. køretøj:				
12 måneder	240	120	—	—
3 måneder	60	30	180	30
III. Vare- og lastvogne m. v. over 3.000 kg tilladt totalvægt.				
A. Motorkøretøjer med 2 aksler samt påhængsvogne og sættevogne.				
Totalvægt 3.001-4.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	4	3	13	3
Totalvægt 4.001-6.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	5	3	14	3
Totalvægt 6.001-8.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	5	3	15	3
Totalvægt 8.001-9.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	5	3	16	3
Totalvægt 9.001-10.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	6	3	16	3

	Vægtafgift		Udligningsafgift	
	Motor køretøj	Påhængsvogn	Motor køretøj	Påhængsvogn
Totalvægt 10.001-11.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:	kr.	kr.	kr.	kr.
3 måneder	6	4	16	4
Totalvægt 11.001-12.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	6	4	17	4
Totalvægt over 12.000 kg.				
Afgift pr. 200 kg totalvægt:				
3 måneder	7	4	18	4

B. *Motor køretøjer med flere end 2 aksler.*

	Vægtafgift	Udligningsafgift
	Motor køretøj	Motor køretøj
Totalvægt indtil 12.000 kg.		
Afgift pr. 200 kg totalvægt:	kr.	kr.
3 måneder	5	13
Totalvægt 12.001-15.000 kg.		
Afgift pr. 200 kg totalvægt:		
3 måneder	5	14
Totalvægt 15.001-17.000 kg.		
Afgift pr. 200 kg totalvægt:		
3 måneder	6	14
Totalvægt 17.001-19.000 kg.		
Afgift pr. 200 kg totalvægt:		
3 måneder	6	15
Totalvægt over 19.000 kg.		
Afgift pr. 200 kg totalvægt:		
3 måneder	7	16"

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Carl Petersen, Børge Schmidt og Baunsgaard):

Til §§ 2, 3, 4 og 5.

5) Afsnitsbetegnelsen og paragrafferne udgår.

Til § 6.

Af *mindretallet* under nr. 2:

6) Afsnitsbetegnelsen og paragraffen udgår.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *mindretallet* under nr. 1:

7) I stk. 1 ændres ordene „45 øre pr. l“ til: „41 øre pr. l“.

Til § 7.

Af *mindretallet* under nr. 2:

8) Paragraffen udgår.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *mindretallet* under nr. 1:

9) I 2. punktum ændres ordene „10 øre pr. l“ til: „6 øre pr. l“.

Til § 8.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *flertallet* under nr. 5:

10) Stk. 1 affattes således:

„Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1965.“

Af *mindretallet* under nr. 2:

11) Stk. 2 udgår.

Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1 og 3.

Ændringsforslagene, der alene vedrører udligningsafgiftssatserne, går ud på en for-

højelse af disse satsler på ca. 15 pct. som følge af ændringsforslag nr. 7 vedrørende tillægsafgiften af benzin.

Merindtægten af udligningsafgiften kan herefter anslås til ca. 16 mill. kr. for et år.

Til nr. 2 og 4.

Ændringsforslagene, der alene vedrører udligningsafgiftssatserne, går ud på, at disse fastsættes til samme beløb som i den gældende lov. Ændringsforslagene er en følge af ændringsforslagene nr. 6 og 8, hvorefter bestemmelserne om forhøjelse af tillægsafgiften af benzin udgår.

Til nr. 5.

Ved ændringsforslaget udgår den foreslåede omlægning af beskattningen af gasdrevne køretøjer fra den nugældende udligningsafgift til en literafgift på den anvendte gas.

Til nr. 6 og 8.

Ved ændringsforslaget udgår den foreslåede forhøjelse af tillægsafgiften af benzin.

Til nr. 7.

Ved ændringsforslaget foreslås tillægsafgiften af benzin forhøjet med 6 øre pr. l til 41 øre pr. l.

Merindtægten af benzinafgift kan herefter anslås til ca. 84 mill. kr. for et år.

Til nr. 9.

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 7.

Til nr. 10.

Lovens ikrafttræden foreslås fastsat til den 1. april 1965.

Til nr. 11.

Ændringsforslaget er en følge af ændringsforslagene nr. 6 og 8.

Ændringsforslag

til

V. forslag til lov om ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift.

Af finansministeren, tiltrådt af et mindretal (Peter Nielsen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Carl Petersen, Børge Schmidt og Baunsgaard):

Til § 1.

1) Paragraffen affattes således:

„§ 1.

I lov nr. 211 af 16. juni 1962 om almindelig omsætningsafgift foretages følgende ændringer:

1. I § 5 ændres afgiftssatsen „9 pct.“ til: „12¹/₂ pct.“.

2. I § 24, stk. 1, ændres afgiftssatsen „9 pct.“ til: „12¹/₂ pct.“.

3. I § 26, stk. 2, ændres afgiftssatsen „9 pct.“ til: „12¹/₂ pct.“.

Til § 2.

2) „00. .000“ udgår, og i stedet indsættes: „1. april 1965“.

Til § 3.

3) I stk. 1 og 2 ændres ordene „de forhøjede afgiftssatser“ til: „den forhøjede afgiftssats“.

Til § 4.

4) Paragraffen udgår.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ændringsforslaget går ud på at forhøje den almindelige omsætningsafgift til 12¹/₂ pct. Den særlige forhøjelse af afgiftssatsen til 25 pct. for guld- og sølvvarer m. v. er udgået. Merindtægten af den foreslåede forhøjelse af afgiften i henhold til loven om almindelig omsætningsafgift kan herefter anslås til 575 mill. kr. årlig.

Til nr. 2.

Ændringsforslaget fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Til nr. 3 og 4.

De foreslåede ændringer er en følge af det under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

til

VIII. forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift.

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal (Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Carl Petersen, Børge Schmidt og Baunsgaard):

Til § 1.

Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

„Stk. 3. Stempelfrihed i medfør af stempelovens § 144, stk. 4, kan ikke tilstås for dokumenter, hvis stempelpligt indtræder i finansåret 1965-66.“

Bemærkninger.

Bestemmelsen i stempelovens § 144, stk. 4, blev indsat i loven i 1922 på foranledning af og med henblik på at fritage de sociale boligselskaber for stempelafgift. I årene efter krigen og indtil 1959 har bestemmelsen ikke været anvendt, da de dengang gældende boligstøttelove indrømmede endnu videregående afgiftsfritagelser for det statsstøttede byggeri. Disse afgiftsfritagelser bortfaldt med vedtagelsen af lov om boligbyggeri (nr. 356 af 27. december 1958), hvorefter stempelovens § 144, stk. 4, på ny blev aktuel.

Med et byggeri af nogenlunde samme omfang som i de seneste år kan ændringsforslaget skønsmæssigt beregnes at ville give en merindtægt på ca. 5 mill. kr., hvortil kommer, at den i tinglysningsafgiftslovens § 26 hjemlede afgiftsfritagelse for dokumenter, som er fritaget for stempelafgift i medfør af stempelovens § 144, stk. 4, så ikke finder anvendelse. Indtægten af tinglysningsafgift af skøder og prioriteringsdokumenter i det sociale byggeri kan, hvis ændringsforslaget gennemføres, anslås til ca. 1,2 mill. kr. i finansåret 1965-66.

Ændringsforslag
til

X. forslag til lov om forhøjelse af indkomstkatten af aktieselskaber m. v.

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal (Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Ove Hansen, Egon Jensen, Carl Petersen, Børge Schmidt og Baunsgaard):

Til § 1.

I stk. 2 affattes 1. punktum således:

„Forhøjelsen forfalder til betaling den 1. december 1965 med betalingsfrist til og med den 20. januar 1966.“

Bemærkninger.

Ændringen går for det første ud på at slette bestemmelsen om, at forhøjelsen fuldt ud tilfalder statskassen. Den vil medføre, at de almindelige regler om fordelingen af selskabsskatten mellem staten og kommunerne finder anvendelse på forhøjelsen, således at kommunerne for skatteåret 1965-66 vil modtage $\frac{3}{20}$ også af den midlertidige forhøjelse af selskabsskatten. Baggrunden for dette ændringsforslag er ønsket om for finansåret 1965-66 at give kommunerne erstatning for bortfaldet af forlystelsesafgiften.

Ændringen går for det andet ud på at rykke forfaldsdagen for forhøjelsen tilbage til den 1. december 1965. I henhold til § 11 i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 377 af 20. december 1961, kan de i loven omhandlede selskaber og foreninger m. v. fradrage halvdelen af de i indkomståret erlagte, forfaldne indkomstskatter.

Da forhøjelsen efter det fremsatte forslag skal forfalde til betaling den 3. januar 1966, medfører den anførte bestemmelse i § 11, at selskaber og foreninger m. v. med kalenderåret som regnskabsår tidligst vil kunne opnå fradrag for halvdelen af forhøjelsen ved indkomstopgørelsen for 1966.

Man har fundet det rimeligt, at sådanne selskaber og foreninger m. v. får mulighed for at bringe forhøjelsen til fradrag ved indkomstopgørelsen for 1965 under forudsætning af, at forhøjelsen erlægges inden udløbet af dette år, og ændringsforslaget har til formål at åbne mulighed herfor.

Peter Nielsen.

Holger Eriksen.

Lis Groes.

Jørgen Peder Hansen.

Ove Hansen.

Egon Jensen.

Carl Petersen,
formand.

Børge Schmidt.

Henry Christensen.

Alfred Bøgh.

Erik Eriksen.

Axel Kristensen.

Poul Møller.

Haunstrup Clemmensen.

Poul Sørensen.

Baunsgaard,
næstformand.

Aksel Larsen.

Bilag til betænkning

over

- I. forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter,
- II. forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter,
- III. forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.,
- IV. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.,
- V. forslag til lov om ændringer i lov om almindelig omsætningsafgift,
- VI. forslag til lov om afgift af annoncer,
- VII. forslag til lov om afgift af elektricitet,
- VIII. forslag til lov om forhøjelse af stempelafgift,
- IX. forslag til lov om forhøjelse af afgift af arv og gave og
- X. forslag til lov om forhøjelse af indkomstskatten af aktieselskaber m. v.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Bilag 1. Spørgsmål fra udvalget til finansministeren og ministerens besvarelser.	Sp.
I. Vedr. den økonomiske baggrund for lovforslagene	355
II. Vedr. indkomstskattelovgivningen	393
III. Vedr. opsparingsordningerne	413
IV. Vedr. huslejespørgsmålet	415
V. Vedr. forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter	419
VI. Vedr. forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.	419
VII. Vedr. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.	427
VIII. Vedr. forslag til lov om forhøjelse af indkomstskatten af aktieselskaber m. v.	433
IX. Vedr. merværdiafgiften	433
Bilag 2. Notat af 18. marts 1965 fra finansministeriet om forenkling og rationalisering af administrationen	445
Bilag 3. Notat af 21. marts 1965 fra det økonomiske sekretariat om skønnet over forbrugsafgifternes provenu	447
Bilag 4. Notat af 15. marts 1965 fra finansministeriet om mulighederne for en skattereform i 1966-67	449

Bilag 1.

Spørgsmål fra udvalget til finansministeren og ministerens besvarelser.

I. Vedr. den økonomiske baggrund for lovforslagene.

Spørgsmål 1:

Regeringens samlede forslag til budget for det kommende finansår udbedes. Heri må indgå regeringens forslag vedrørende de tidligere manglende poster såsom virkninger af overenskomstforslaget, landbrugsordninger og eventuelt andet. Endvidere udbedes den af finansministeren bebudede oversigt over den forventede udvikling i statsfinanserne for finansåret 1966-67.

Svar (af 22. februar 1965):

Oversigt over den statsfinansielle udvikling.
Finansårene 1963-64 til 1966-67
(skøn).

1. I vedføjede tabeloversigt*) er sammenstillet tal for finansåret 1963-64 (regnskab), 1964-65 (finansloven samt seneste skøn), 1965-66 (finanslovforslaget samt seneste skøn) og endelig meget foreløbige skøn for 1966-67. Disse skøn er udarbejdet af finansministeriet og økonomiministeriet uden bistand fra fagministerierne.

2. For 1965-66 og 1966-67 er oversigterne ikke fuldstændige, idet der ikke er anført *udgiftsbeløb* vedrørende 1) fortsættelse af landbrugsstøtten, 2) de af overenskomstfornyelserne for arbejdere, tjenestemænd m. v. i foråret 1965 følgende merudgifter i 1965-66 og 1966-67 og 3) de eventuelle yderligere lønreguleringer og sociale reguleringer pr. 1. april 1966, der måtte blive truffet aftale om. På *indtægtssiden* er finansministerens forslag af 3. februar d. å. heller ikke medtaget.

3. Ved udgiftsskønnene for 1965-66 og 1966-67 er i tabellens øverste (formåls-

specificerede) del stort set regnet med det på finanslovforslaget 1965-66 forudsatte *pris- og lønniveau*; derefter er i tabellens nederste del anført de løn- og prisstigninger m. v., som følger af allerede trufne aftaler samt af forventede dyrtidstillæg; man har regnet med, at såvel julipristallet 1965 som både januarpristallet og julipristallet 1966 udløser hver et dyrtidstillæg.

4. Ved beregningen af personskatterne for 1965-66 er regnet med, at *pengeindtægterne i 1964* (nationalindkomsten) totalt var 11 pct. højere end i 1963. Der er videre forudsat, at *pengeindtægterne i 1965* vil blive 12 pct. større end i 1964.

Ved skønnet over forbrugsafgifterne er regnet med en stigning i det samlede *private forbrug* i faste priser på 3 pct. både fra 1964 til 1965 og fra 1965 til 1966, idet stigningen i pengeindtægterne i øvrigt stort set modsvares af højere priser og højere skatter, herunder også øgede kommuneskatter. Det kan ikke anses for realistisk at regne med en fortsat forbrugsstigning i samme takt (6-7 pct.) som den, der skete fra 1963 til 1964, hvor den samlede beskæftigelse i byerhvervene steg med 3-4 pct.

5. I øvrigt skal knyttes følgende bemærkninger til de enkelte skøn:

Vedrørende finansåret 1964-65:

De to vigtigste ændringer i forhold til tidligere skøn er, at *forbrugsafgifterne* nu ventes at give 220 mill. kr. mere, hvoraf 70 mill. kr. skyldes de i december gennemførte forhøjelser, samt at *de civile anlægsudgifter* nu forventes at blive ca. 130 mill. kr. mindre end budgetteret, medens man i november 1964 regnede med en uforbrugt rest på 75 mill. kr. på anlægsbevillingerne.

*) Se sp. 361.

Vedrørende finansåret 1965-66:

Provenuet af de *direkte skatter* er beregnet ud fra samme forudsætninger som i finanslovforslaget, altså samme udskrivningslov som i fjor.

I forhold til finanslovforslaget er foretaget en række korrektioner, som enten allerede er kommet til udtryk i de over for finansudvalget stillede *ændringsforslag* eller senere vil blive indarbejdet. De vigtigste er:

- a) Provenuskønnene for *forbrugsafgifterne* er forøget med 280 mill. kr., hvoraf 150 vedrører øget omsætning (videreført fra 1964-65), 75 mill. kr. indgrebene mod spritruiterne og 55 mill. kr. de i december gennemførte midlertidige afgiftsforhøjelser.
- b) *Driftsudgifterne* er på en række punkter korrigeret gennem ændringsforslag, men til gengæld er finanslovforslagets reserve på 200 mill. kr. reduceret tilsvarende til 80 mill. kr., hvilket beløb herefter skal dække egentlige *tillægsbevillinger* og *genbevillinger* i finansårets løb.
- c) Som følge af indtil nu tiltrådte lønstigninger, højere sociale pensioner og væksten i antal statsansatte må *førsteårsudgiften ved en dyrtidsportion*, der hidtil (og også på finanslovforslaget) har været sat til 200 mill. kr., nu anslås til ca. 245 mill. kr. (andetårsudgiften forøges tilsvarende til 285 mill. kr., jfr. 1966-67).
- d) Merudgiften til dækning af *eftersløb* for tjenestemænd m. fl. anslås til 600 mill. kr. i 1965-66. Den er i tabellen opført sammen med den forudsete *dyrtidsportion som følge af julipristallet*, der i 1965-66 koster ca. 120 mill. kr. og i 1966-67 ca. 265 mill. kr.
- e) De civile *anlægsudgifter* er opført svarende til finanslovforslaget + ændringsforslag med beløb, der svarer til den oversigt, økonomiministeren gav folketinget den 19. januar.
- f) I øvrigt er der som nævnt, *ikke* afsat noget beløb til *landbrugsstøtte* ud over de på finanslovforslaget + ændringsforslag opførte 171 mill. kr. og ej heller til dækning af de endnu ukendte udgifter for staten som følge af *overenskomstfornyelserne* på arbejdsmarkedet og eventuelt deraf følgende forbedringer for tjenestemænd samt folke- og invalidepensionister.

Vedrørende finansåret 1966-67:

- a) Der er principielt regnet med den *gældende indtæfts- og udgiftslovgivning*. Herfra er dog gjort tre undtagelser:

Således er regnet med, at de *midlertidige afgiftsforhøjelser* fra december 1964 ophører pr. 1. juli 1965 (uden hensyn til, at de den 3. februar er foreslået forlænget — „buketten“).

Endvidere er regnet med, at hele statens indtægt gennem *ejendomsbeskatningen* bortfalder fra 1. april 1966. Derimod er regnet med uændrede regler for *formuebeskatningen*, således at den forestående 13. almindelige vurdering vil medføre en ret betydelig stigning i den samlede formuebeskatning.

Til dækning af førsteårsudgiften ved *den nye invalidepensionslov* er afsat 100 mill. kr.

- b) Stigningerne i de forskellige *driftsudgifter* er i øvrigt baseret på en gennemgang område for område, lovbestemte såvel som ikke-lovbestemte, og der er skønnet over, i hvilket omfang de igangværende tendenser til stigning i aktiviteten fortsat må formodes at gøre sig gældende. For forsvaret og civilforsvaret er påregnet stort set uændret niveau for aktivitet og materielanskaffelser.
- c) Overslagene over de *civile anlægsudgifter* og hovedposterne under *nye udlån* bygger på det 3-årige anlægsprograms foreløbige tal for 1966-67.

Supplerende svar (dateret 11. marts 1965):

A. I notat af 22. februar 1965 meddelte finansministeriet foreløbige skøn for finansårene 1965-66 og 1966-67. Efter at der nu på en række punkter er sket en afklaring af de finanspolitiske forudsætninger, kan meddeles de i vedføjede tabeloversigt*) indeholdte reviderede skøn.

B. Der er foretaget ændringer i forhold til oversigten af 22. februar på følgende punkter:

- a. Regulering af de sociale pensioner efter arbejdsmarkedets overenskomster samt af lønninger m. v. til tjenestemænd m. v. (herunder de 9 overenskomstportioner pr. 1. april 1965 og 5 pr. 1. april 1966). I alt 185 mill. kr. i 1965-66 og 300 mill. kr. i 1966-67.

*) Se sp. 363.

- b. Til kommunerne som erstatning for forlystelsesafgifternes bortfald 25 mill. kr. i 1965-66.
- c. Til forlængelse af kornordningen 50 mill. kr. i 1965-66, samt til fortsatte kontanttilskud til landbruget 200 mill. kr. både i 1965-66 og 1966-67.
- d. Der er påregnet gennemført besparelser

navnlig på anlægsbudgetterne på i alt 200 mill. kr. såvel i 1965-66 som i 1966-67.

e. Der er indregnet nye afgifter m. v. (buket I og II), således at kasseoverskuddet i 1965-66 bringes op på 1.200 mill. kr. For 1966-67 er i tabellen rent foreløbig regnet med en tilsvarende indtægtspost.

FINANSMINISTERIET

22. februar 1965.

Statsfinanserne fra 1963-64 til 1966-67.

	1963-64	1964-65		1965-66		1966-67
	R.	FL.	Skøn	FFL.	Skøn	Skøn
Told- og forbrugsafgifter	6.554	7.079	7.505	7.711	7.993	8.320
Personskatter (inkl. forhøjet folkepensionsbidrag)	3.523	4.032	3.980	4.778	4.747	5.880
Selskabsskatter	579	650	600	700	650	710
Ejendomsskatter og andre driftsindtægter	397	383	400	355	362	335
I alt driftsindtægter	11.053	12.144	12.485	13.544	13.752	15.245
Folke-, invalide- og enkepensioner	1.847	2.046	2.070	2.317	2.323	2.465
Øvrige sociale udgifter	1.657	1.835	1.835	2.009	2.045	2.195
Undervisning, forskning m. v.	1.681	1.903	1.870	2.095	2.110	2.235
Statsvirksomheder	56	122	60	131	100	115
Øvrige civile driftsudgifter	1.609	1.804	1.795	1.915	1.942	2.010
Forsvar og civilforsvar	1.625	1.720	1.710	1.741	1.765	1.800
Automatisk refusion af vejudgifter	329	250	235	407	407	450
Andre civile anlægsudgifter	844	1.150	1.035	1.432	1.456	1.770
Bevillingsreserve til driften	—	265	—	200	80	—
Reguleringer efter januarpristal 1965	—	—	—	200	245	285
Efterslæbsdækning fra 1. januar 1965 samt julpriстал 1965	—	—	125	—	720	915
Januar- og julpriсталlet 1966	—	—	—	—	—	365
Ny lov om invalidepension	—	—	—	—	—	100
Landbrugsordninger	504	477	525	(161)	(171)	(100)
I alt drifts- og anlægsudgifter	10.152	11.572	11.260	12.608	13.364	14.805
Overskud på drifts- og anlægsbudgettet	901	572	1.225	936	388	440
Bunden opsparing	360	175	180	÷ 119	÷ 119	÷ 125
Nye udlån (inkl. genudlån)	÷ 463	÷ 435	÷ 410	÷ 471	÷ 450	÷ 490
Andre kapitalindtægter og -udgifter, nettoindtægt	÷ 177	÷ 79	÷ 25	÷ 47	÷ 100	÷ 100
Saldo på kapitalbudgettet	÷ 280	÷ 339	÷ 205	÷ 637	÷ 669	÷ 715
Kasseoverskud (inkl. genudlån)	621 ¹⁾	233	1.020 ¹⁾	299	÷ 281	÷ 275

¹⁾ Hvis der korrigeres for de fremskudte udbetalinger på 125 mill. kr., bliver kasseoverskuddet (inkl. genudlån) ca. 745 mill. kr. i 1963-64 og knap 900 mill. kr. i 1964-65.

FINANSMINISTERIET

11. marts 1965.

Statsfinanserne fra 1963-64 til 1966-67.

	1963-64	1964-65		1965-66		1966-67
	R.	FL.	Skøn	FFL.	Skøn	Skøn
Told- og forbrugsafgifter	6.554	7.079	7.505	7.711	7.993	8.320
Personskatter (inkl. forhøjet folkepensionsbidrag)	3.523	4.032	3.980	4.778	4.747	5.880
Selskabsskatter	579	650	600	700	650	710
Ejendomsskatter og andre driftsindtægter	397	383	400	355	362	335
Buket I og II netto	—	—	—	—	1.741	(1.700)
I alt driftsindtægter	11.053	12.144	12.485	13.544	15.493	16.945
Folke-, invalide- og enkepensioner	1.847	2.046	2.070	2.317	2.323	2.465
Øvrige sociale udgifter	1.657	1.835	1.835	2.009	2.045	2.195
Undervisning, forskning m. v.	1.681	1.903	1.870	2.095	2.110	2.235
Statsvirksomheder	56	122	60	131	100	115
Øvrige civile driftsudgifter	1.609	1.804	1.795	1.915	1.942	2.010
Forsvar og civilforsvar	1.625	1.720	1.710	1.741	1.765	1.800
Automatisk refusion af vejudgifter	329	250	235	407	407	450
Andre civile anlægsudgifter	844	1.150	1.035	1.432	1.456	1.770
Forventede besparelser på anlægsudgifter m. v.	—	—	—	—	÷ 200	÷ 200
Bevillingsreserve til driften	—	265	—	200	80	—
Reguleringer efter januarpristal 1965	—	—	—	200	245	285
Efterslæbsdækning fra 1. januar 1965 samt julipristal 1965	—	—	125	—	720	915
Regulering af lønninger og pensioner i øvrigt pr. 1. april 1965 og 1. april 1966	—	—	—	—	185	300
Januar- og julipristallet 1966	—	—	—	—	—	365
Ny lov om invalidepension	—	—	—	—	—	100
Landbrugsordninger	504	477	525	161	421	300
Tilskud til kommunerne (forlystelses-skattens bortfald)	—	—	—	—	25	—
I alt drifts- og anlægsudgifter	10.152	11.572	11.260	12.608	13.624	15.105
Overskud på drifts- og anlægsbudgettet	901	572	1.225	936	1.869	1.840
Bunden opsparing	360	175	180	÷ 119	÷ 119	÷ 125
Nye udlån (inkl. genudlån)	÷ 463	÷ 435	÷ 410	÷ 471	÷ 450	÷ 490
Andre kapitalindtægter og -udgifter, nettoindtægt	÷ 177	÷ 79	÷ 25	÷ 47	÷ 100	÷ 100
Saldo på kapitalbudgettet	÷ 280	÷ 339	÷ 205	÷ 637	÷ 669	÷ 715
Kasseoverskud (inkl. genudlån)	621 ¹⁾	233	1.020 ¹⁾	299	1.200	1.125

¹⁾ Hvis der korrigeres for de fremskudte udbetalinger på 125 mill. kr., bliver kasseoverskuddet (inkl. genudlån) ca. 745 mill. kr. i 1963-64 og knap 900 mill. kr. i 1964-65.

Spørgsmål 2:

Grundlaget for vurderingen af statsindkomstskatterne og forbrugsafgifterne bedes meddelt så nøjagtigt som muligt. Så fyldige oplysninger som muligt om de selvangivne indkomster for 1964 bedes tilvejebragt. Forholdet mellem det heraf fremkomne indkomstniveau og det forventede indkomstniveau for 1965 som grundlag for bedømmelse af provenuet af forbrugsafgifterne bedes oplyst.

Svar:

Vedrørende vurderingen af statsindkomstskatterne og forbrugsafgifterne henvises til besvarelsen af spørgsmål 1, pkt. 4°, hvor der er anført skøn dels for stigningen i pengeindtægterne, dels for stigningen i det samlede private forbrug. Det skal tilføjes, at når der er regnet med en forbrugsstigning på kun 3 pct. pr. år, er dette baseret på den forudsætning, at det af regeringen tilsigtede kasseoverskud på 1.200 mill. kr. i 1965-66 sikres ved afgiftsforhøjelser m. m. Sker dette ikke, vil forbrugsstigningen kunne blive større, men det må da også ventes, at underskuddet på betalingsbalancen bliver større.

Vedrørende vurderingen af statsindkomstskatterne og de selvangivne indkomster for 1964 kan oplyses, at det økonomiske sekretariat har anslået, at de samlede indkomster (nationalindkomsten) er steget med ca. 11 pct. fra 1963 til 1964. Ved hjælp af skøn over udviklingen bl. a. i skattefradrag, forsikringsfradrag og andre fradrag ved indkomstansættelsen er stigningen i statskatteydernes ansatte indkomster herefter anslået til op imod 12 pct. fra skatteåret 1964-65 til skatteåret 1965-66. Ved budgetteringen er der endvidere regnet med stigninger i merindtægtsfradragene og hustrufradragene og med samme skatteskalaer som for skatteåret 1964-65. Det er herefter rent skønsmæssigt anslået, at udskrivningen af statsindkomstskat vil stige fra ca. 4.300 mill. kr. i skatteåret 1964-65 til omkring 5.100 mill. kr. i skatteåret 1965-66 eller med lidt over 18 pct. Når der tages hensyn til reglerne for kommunernes afregning med staten, bliver de tilsvarende beløb 4.220 mill. kr. i finansåret 1964-65 og 4.925 mill. kr. i finansåret 1965-66. Dette sidste tal er opført på forslaget til finanslov.

I løbet af den sidste uges tid har man søgt at efterprøve budgetteringen af indkomsts-katten for skatteåret 1965-66 ved at indhente telefoniske oplysninger fra en række kommuner. De eneste oplysninger, disse kommuner i øjeblikket råder over, er foreløbige optællinger af de skattepligtige indkomster ifølge de indkomne selvangivelser. De resultater, man når frem til på denne måde, er imidlertid ret usikre. For det første omfatter sammentællingerne ikke indkomsterne hos de skatteydere, der har fået udsættelse med indsendelsen af selvangivelse, og i denne gruppe kan der være større selvstændige erhvervsdrivende, hvis indkomstudvikling kan påvirke resultatet for hele kommunen. For det andet omfatter selvangivelsesmaterialet principielt alle selvangivelser, altså også indkomster, der er så lave, at der ikke skal betales statsskat. Endelig må man for det tredje være opmærksom på, at de enkelte kommuner beregner eller anslår en stigningsprocent for de selvangivne indtægter fra 1964-65 til 1965-66 på grundlag af sammentællinger af indkomsterne for de to skatteår. Det sker som allerede nævnt på et tidspunkt, hvor nogle af selvangivelserne for skatteåret 1965-66 ikke foreligger, og det vil derfor være vanskeligt at sikre, at stigningsprocenten beregnes på et nogenlunde pålideligt sammenligningsgrundlag.

Der er indhentet oplysninger om de nævnte stigningsprocenter fra to hovedstadskommuner, nogle få omegnskommuner i hovedstadsområdet, en række købstæder samt et antal sognekommuner i tre forskellige amter. Forudsættes det, at de gennemsnitlige stigningsprocenter for de forskellige kommunegrupper svarer til den gennemsnitlige stigningsprocent for samtlige kommuner i de pågældende kommune-grupper, kan man beregne en stigningsprocent for de selvangivne indkomster i hele landet. Denne stigningsprocent udgør mellem 11,0 og 11,5 og er således lidt lavere end den stigningsprocent for statsskatteydernes ansatte indkomster på op imod 12, der som foran nævnt er lagt til grund ved udarbejdelsen af forslaget til finanslov for finansåret 1965-66.

Den nævnte forskel mellem de to stigningsprocenter er således ret beskeden, og da stigningsprocenten for de selvangivne

indkomster som nævnt er beregnet på et usikkert grundlag, kan de nu tilvebragte oplysninger næppe begrunde nogen ændring i skattet over udskrivningen af statsindkomstskat for skatteåret 1965-66.

Spørgsmål 3:

Fra regeringens økonomiske sekretariat udbedes en vurdering eller skøn over den forventede samlede indkomststigning i løbet af 1965.

Svar:

I besvarelsen af spørgsmål 1 er under pkt. 4° anført, „at pengeindtægterne i 1964 (nationalindkomsten) totalt var 11 pct. højere end i 1963. Der er videre forudsat, at pengeindtægterne i 1965 vil blive 12 pct. større end i 1964“.

Denne forudsætning vedrørende 1965 er baseret på det økonomiske sekretariats bedømmelse af de økonomiske udsigter for 1965 (der vil fremkomme i den økonomiske årsoversigt). Der regnes i denne bedømmelse med, at den samlede beskæftigelse i 1965 vil blive godt 1 pct. større end i 1964 — hvilket vil sige samme høje beskæftigelsesgrad — medens de gennemsnitlige pengeindkomster vil stige med ca. 11 pct.

Spørgsmål 4:

Der ønskes en specifikation af posten: „Buket I og II 1.741 mill. kr.“ på oversigten over den statsfinansielle udvikling, herunder specielt oplysninger om kompensationerne. Endvidere ønskes tilsvarende oplysninger beregnet på helårsbasis. Hvorfor er der kun opført 1.700 mill. kr. for 1966-67?

Svar:

	Finansår	Års-
Buket I:	1965-66	basis
Spirit, vin, øl og tobak	136 ¹⁾	213
Mineralvand	18	19
Vægtafgift af biler	118	118
Benzinafgift	116	140
Udligningsafgift	22	22
Guld- og sølvvarer	14	15
OMSen	123	164
Elafgift	132	160
Annoncer	60	80

¹⁾ I finansoversigten er i forvejen herudover medregnet 55 mill. kr. fra de pr. 1. januar 1965 gennemførte midlertidige forhøjelser, jfr. notat af 22. februar.

Selskabsskat	150	150
Arveafgift	20	25
Stempelafgift	110	110
Folkepensjonsbidrag	140	175
Takstforhøjelser	95	115

I alt	1.254	1.506
Fragår børne- og person-		
tilskud	÷ 250	÷ 285
Netto	1.004	1.221

Buket II:

OMSen 12 ¹ / ₂ pct.	300	400
Registreringsafgift af mo-		
torkøretøjer	90	100
do. af forhøjet OMS	30	32
Gulvtæpper, 25 pct.	25	35
Ekstra indkomstskat af		
personer	300	375
I alt	745	942
Total	1.749	2.163

Vedrørende nettoprovenuet i 1966-67 henvises til finansministeriets notat af 11. marts. En endelig vurdering af, hvor stort kasseoverskud der vil være behov for i 1966-67, kan i følge sagens natur ikke foretages nu, lige så lidt som der kan siges noget om, hvorledes det manglende indtægtsbeløb tilvejebringes.

Spørgsmål 5:

Hvad er begrundelsen for, at kommunerne skal have 25 mill. kr. i erstatning for bortfald af forlystelsesaftale? Skulle dette ikke være en engangsersatning?

Svar:

I betænkning afgivet den 21. april 1964 af folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser (lovforslag nr. 134 — 1963-64) er det udtalt, at spørgsmålet om og i hvilken udstrækning kommunerne efter udgangen af 1964 skal have kompensation for afgiften, skal gøres til genstand for forhandlinger i perioden 1. oktober-31. november 1964. I overensstemmelse hermed har der fundet forhandlinger sted med de kommunale organisationer. Der er herunder opnået enighed om, at det omhandlede kompensations-

Bilag til bet. o. lovf. vedr. afgift af spiritus, vin og øl m. m.

beløb alene skal ydes som en engangserstatning i finansåret 1965-66, samt at beløbet skal tilflyde kommunerne gennem en forhøjelse af disses andel i selskabsskattens provenu.

Der henvises herved til finansministeriets notat af 9. marts 1965, afgivet til udvalget den 12. marts 1965, hvoraf fremgår, at der som følge af det stillede ændringsforslag, hvorefter kommunerne skal have andel også i den foreslåede forøgelse af selskabsskatten, vil tilflyde disse $\frac{3}{20}$ af ca. 150 mill. kr. eller ca. 22,5 mill. kr.

Det bemærkes, at provenuet af forhøjelsen af selskabsskatten oprindelig var anslået til at ville andrage ca. 167 mill. kr. (hvoraf $\frac{3}{20}$ ville have udgjort ca. 25 mill. kr.), men at dette provenuskøn, som det fremgår af fremsættelsestalen, er nedsat til 150 mill. kr.

Spørgsmål 6:

Hvilke love og endnu ikke gennemførte lovforslag vil i finansårene 1965-66 og 1966-67 medføre merudgifter i forhold til finansåret 1964-65, og hvor store er beløbene?

Svar:

Oversigt over love, vedtaget i forrige og indeværende folketingsår, der første gang medfører merudgifter for statskassen i finansåret 1965-66.

	Statens mer- udgift i 1965-66 mill. kr.	Statens mer- udgift i 1966- 67 (i forhold til 1964-65) mill. kr.
<i>Ministeriet for Grønland:</i>		
lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter	3,0	4,0
lov om statens tjenestemænd i Grønland	0,5	0,8
<i>Socialministeriet:</i>		
lov om ændring i lov om invalide- og folkepension (om folkepension uden indtægtsregulering m. v.)	152,0	254,0

lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl.	2,0	3,0
lov om ændring i lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde	2,5	2,5
lov om ændring i lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl. . .	1,0	1,0
lov om forhøjelse af hædersgaver	0,2	0,2
lov om ændring i lov om offentlig forsorg (om normalbidrag, herunder adgang til forskudsvis udbetaling)	11,5*)	16,3
lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister	1,0	1,0
lov om børne- og ungdomsforsorg	7,5	8,2

Handelsministeriet:

lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende .	0,2	0,2
---	-----	-----

Justitsministeriet:

lov om ændringer i lov om rettens pleje (ændring i retskredsinddeling)	0,3	0,6
--	-----	-----

Kirkeministeriet:

lov om oprettelse af et efteruddannelsesinstitut for præster	0,3	0,4
--	-----	-----

Undervisningsministeriet:

lov om ændring i lov om ungdommens uddannelsesfond	12,1**)	30,0
--	---------	------

Ministeriet for kulturelle anliggender:

lov om statstilskud til landsdelsorkester for Sjælland	0,9	0,9
lov om folkebiblioteker . .	10,0	10,0

lov om statstilskud til kunstmuseer	0,5	0,5
---	-----	-----

Finansministeriet:

lov om Danmarks forvaltningshøjskole	0,3	0,5
--	-----	-----

I alt 205,8 334,1

*) Normalbidragene forhøjes over en 4-årig periode, 2. periode begynder 1. april 1965. Fra samme dato ophæves indtægtsgrænsen for adgang til forskudsvis at få udbetalt børnebidrag.

***) Med virkning fra den 1. oktober 1965 gennemføres en regulering af fondens årlige rådighedssummer under hensyn til ændringer i elevtallene og i reguleringspristallene.

Oversigt over statens merudgifter i 1965-66 og 1966-67 ved gennemførelse af de lovforslag, der er under behandling i folketinget.

	Statens merudgift i 1965-66 mill. kr.	Statens merudgift i 1966-67 (i forhold til 1964-65) mill. kr.		
<i>Ministeriet for Grønland:</i>				
forslag til normeringslov for Grønland	0,2	0,4	forslag til lov om ændring i lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde (ophævelse af § 35, stk. 2-5, om anvendelse af renter under ophold under særforsorg m. v.)	0,1 0,1
<i>Landbrugsministeriet:</i>			forslag til lov om ændring i lov om invalideforsørgelse (forhøjelse af løbende forsørgelser for ulykkestilfælde indtruffet under aftjening af værnepligt)	0,8 0,8
forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerings og oprettelse af mindre jordbrug ¹⁾	16,2		forslag til lov om ændring i lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl. (forhøjelse af de løbende renteydelser)	0,2 0,2
forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet ²⁾	25,0		forslag til lov om ændring i forsørgsloven (betaling i henhold til kap. IV, betaling for særforsorg)	1,2 1,3
<i>Indenrigsministeriet:</i>			<i>Arbejdsministeriet:</i>	
forslag til lov om udvidelse af kontorbygning for verdenssundhedsorganisationen	1,0	4,0	forslag til lov om ændring i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension	40,0 20,0
<i>Boligministeriet:</i>			<i>Ministeriet for off. arbejder:</i>	
forslag til lov om ændring i lov om boligbyggeri	0,1	0,6	forslag til lov om projektering m. v. af en nord-sydgående motorvej i Jylland	5,0 5,0
<i>Socialministeriet:</i>			<i>Justitsministeriet:</i>	
forslag til lov om invalidepension m. v.		100,0	forslag til lov om ændringer i lov om brandvæsenet i købstæderne og på landet	0,1 0,1
forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension (om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionisterne samt midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold)	63,0	100,0	<i>Undervisningsministeriet:</i>	
forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring (om forhøjelse af dagpenge m. m.)		7,3	forslag til lov om handelshøjskoler	2,5 2,0
forslag til lov om ændring i lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde (om opregulering af renter)	2,3	2,3	forslag til lov om Københavns Teknikum	4,0 4,0
			forslag til lov om oprettelse af en afdeling af Danmarks ingeniørakademi i Ålborg	
			forslag til lov om ændring af lov om Danmarks lærerhøjskole	0,4 0,6

¹⁾ og ²⁾ Der er tale om årlige love, og de anførte beløb er uændrede i forhold til de gældende udlånslove.

²⁾ Lovforslaget er vedtaget af folketinget den 12. marts 1965, men endnu ikke stadfæstet.

Statens mer- udgift i 1965-66	Statens mer- udgift i 1966- 67 (i forhold til 1964-65)
mill. kr.	mill. kr.

*Ministeriet for kulturelle
anliggender:*

forslag til lov om byg- ningsfredning		0,4
--	--	-----

Finansministeriet:

forslag til normeringslov for finansåret 1965-66 . . .	11,0	11,0
I alt	<u>173,1</u>	<u>263,2</u>

Spørgsmål 7:

Der ønskes en specifikation af kapitalbudgettet. Hvilke ind- og udbetalinger drejer det sig om?

Svar:

Det i den reviderede oversigt over statsfinanserne af 11. marts 1965 anførte skøn over saldoen på kapitalbudgettet i 1965-66 er nettoresultatet af følgende kapitalindtægter og udgifter opstillet på samme måde som i „Statsfinanserne, november 1964“, tabellerne IV. og V.A.:

<i>Kapitalindtægter:</i>	1965-66
	mill. kr.
Bunden opsparing	÷ 119
Afdrag på statens udlån m. v.	185
Arveafgift	100
I alt kapitalindtægter	<u>166</u>

Kapitaludgifter:

Nye udlån, ekskl. genudlån	416
Genudlån	34
Afdrag på indenlandsk gæld, ekskl. bunden opsparing	213
Afdrag på udenlandsk gæld	66
Kapitalbetalinger til udlandet	51
Køb af fast ejendom	14
Diverse kapitaludgifter og udgif- ter over restancekonti	41
I alt kapitaludgifter	<u>835</u>

Saldo på kapitalbudgettet, netto- udgift	<u>669</u>
---	------------

Spørgsmål 8:

Hvor store lån kan forventes ydet til erhvervsdrivende i finansåret 1965-66?

Svar:

Finanslovforslaget og diverse love indeholder dispositionsbeføjelser til at give tilsgavn om udlån i 1965-66 til forskellige grupper af erhvervsdrivende og lignende inden for følgende beløbsrammer:

<i>Under landbrugsministeren:</i>	mill. kr.
Lån i henhold til landvindingsloven	10,0
Lån i henhold til grundforbedrings- loven	3,0
Byggelån i henhold til lov om jord- fordeling mellem landejendomme	0,6
Finansieringslån i henhold til samme lov	0,02
Lån til oprettelse og supplerung af mindre landbrug m. v. i henhold til statshusmandsloven	15,9
Lån i henhold til lov om opførelse af arbejderboliger på landet	25,0
Lån i henhold til lov om visse land- brugsejendommers overtagelse til selveje (skønsmæssigt)	0,1
Lån i henhold til lov om indkøbs- foreninger for mindre jordbrugere	4,0
Jordfondens bygge- og etablerings- lån	1,0
Jordfondens udlån til opførelse af landarbejderboliger	0,15
I alt ca.	<u>59,77</u>

<i>Under handelsministeren:</i>	mill. kr.
Udlån til håndværksvirksomheder i henhold til lov om lån til hånd- værkere og mindre industri	10,0
Udlån i henhold til lov om garanti eller lån til bygning af mindre fragtskibe	0,5
Udlån til kommuner m. v. i henhold til egnsudviklingsloven	15,0
I alt	<u>25,5</u>

<i>Under indenrigsministeren:</i>	mill. kr.
Apotekerfondens etableringslån til apotekere	13,0

<i>Under finansministeren:</i>	mill. kr.
Udlån under Lånekassen for Sønder- jylland	0,8

I alt ca.	<u>99,07</u>
-------------------	--------------

Spørgsmål 9:

Hvad er der siden sidste beretning ydet af lån, tilskud og garantier i henhold til egnsudviklingsloven?

Svar fra handelsministeriet:

I anledning af at folketingsudvalget har bedt oplyst, hvad der siden sidste beretning fra egnsudviklingsrådet er ydet af lån, tilskud og garantier i henhold til egnsudviklingsloven, skal jeg henvide til nedenstående skematiske oversigt.

Oversigten omfatter følgende grupper:

1. Garantitilsagn i henhold til lovens kap. III.

2. Tilsagn om statslån til kommuner og sammenslutninger til opførelse af industrihuse i henhold til lovens kap. IV.
3. Projekteringsbistand i henhold til lovens kap. II.

Tallene for den bistand, der er ydet siden beretningsårets udløb 31. august 1964, fremgår af opstillingens kolonne 2.

Herudover er medtaget oplysninger vedrørende den samlede bistand ydet i hele lovens løbetid siden 1958 (kolonne 1), den bistand, der er ydet i finansåret 1964-65 (kolonne 3), samt endelig de udbetalinger, der er foretaget i finansåret 1964-65 (kolonne 4).

Økonomisk bistand ydet i henhold til egnsudviklingsloven.

	Antal	1.000 kr.	Antal	1.000 kr.	Økonomisk bistand ydet i finansåret 1964-65 (til 19. marts 1965)	Udbetalinger i finansåret 1964-65 pr. 19. marts 1965
					Antal	1.000 kr.
1) <i>Garanti-tilsagn, kap. III.</i>						
Afgivet indtil 19. marts 1965.....	215	210.734				
i tiden 31. august 1964 til 19. marts 1965.....			19	17.611	33	36.674
						2.700.000*)
2) <i>Låne-tilsagn, kap. IV.</i>						
Afgivet indtil 19. marts 1965.....	27	17.432				
i tiden 31. august 1964 til 19. marts 1965.....			15	12.491	22	14.441
						2.177.500
3) <i>Projekterings-bistand, kap. II.</i>						
Ydet indtil 19. marts 1965 i tiden 31. august 1964 til 19. marts 1965.....	133	5.659	4	525	9	616
						323.997**)

Spørgsmål 10:

Er det nationaløkonomisk forsvarligt at fortsætte med grundforbedrings- og landvindingsarbejder? Hvad kan der spares ved at ophøre hermed?

Svar:**A. Grundforbedringsarbejder.**

Landbokommissionen har i sin 2. betænkning afgivet en redegørelse for grundforbedringslovgivningen. Der er i kommissionen enighed om, at der bør opretholdes en grundforbedringslovgivning, som kan forventes at bestå i en længere årrække

*) Lån udbetalt til færøsk virksomhed, jfr. egnsudviklingslovens § 7.

**) Heraf er 256.000 kr. ydet med tilbagebetalingsklausul.

under skiftende forhold, idet der fortsat vil være behov for kultivering — herunder også gennem omdræning — af væsentlige dele af landbrugsarealet.

Vedrørende den landbrugs- og samfundsøkonomiske rentabilitet af grundforbedringsarbejder henvises til den nævnte betænkning.

Finanslovsforslaget for 1965-66 forudsætter en samlet udbetaling af lån og tilskud på 10 mill. kroner til grundforbedringsarbejder. Omkring $\frac{4}{5}$ af denne udbetaling vil angå allerede givne tilsagn, således at der ikke for det nævnte finansår vil kunne spares væsentlige beløb.

B. Landvindingsarbejder.

Efter en opgørelse pr. 1. april 1964 var der for statens landvindingsudvalg indbragt 180 afvandingsprojekter med en samlet udgift på omkring 115 mill. kroner, hvortil der ikke for tiden er mulighed for bevilling. I denne opgørelse er ikke medtaget egentlig landvinding på søterritoriet, således at de nævnte sager angår vandløbsreguleringer og kultivering af større mosearealer. En væsentlig del af disse sager vil være omfattet af vandløbslovens bestemmelser, hvorefter kommunerne skal forestå udførelsen, forskudsvis afholde udgifterne og deltage efter denne lovs regler om kommune- og statstilskud; der har ikke været anvendelse for disse bestemmelser, medens landvindingslovens finansieringsmuligheder har bestået.

Landbokommissionen har i fortsættelse af den i betænkningens 2. del omhandlede undersøgelse af grundforbedringsarbejdernes forhold ved et særligt udvalg iværksat en lignende undersøgelse af de større hovedafvandingsopgaver. Udvalget har endnu ikke afsluttet sit arbejde, men det kan oplyses, at en undersøgelse af det landøkonomiske udbytte af et antal gennemførte hovedafvandingsarbejder har vist, at der med en gennemsnitsudgift på omkring 4.000 kr. pr. ha for hovedafvanding, kultivering og dræning er frembragt et årligt bruttoerudbytte på ca. 850 kr. Hovedafvanding (særlig vandløbsregulering) er en forudsætning for en efterfølgende detaildræning.

Nye landvindingsarbejder (inddæmning og tørlægning) på egentlige søterritorie-

områder har ikke aktualitet i den nuværende økonomiske situation.

Finanslovsforslaget for 1965-66 forudsætter en samlet udbetaling af lån og tilskud til landvindingsarbejder på i alt 15,5 mill. kr. Af dette beløb angår ca. 11 mill. kr. udgifter til igangværende arbejder.

Spørgsmål 11:

Er det kasseoverskuddet eller overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet, der er det samfundsøkonomisk relevante tal? En analyse heraf udbedes.

Svar:

Drifts- og anlægsoverskuddet blev i sin tid indført for at give et tilnærmet mål for den indkomstpåvirkning, der udgår fra statsbudgettet. Derfor medregnedes ved opgørelsen af drifts- og anlægsbudgettet alle de indtægter og udgifter, der umiddelbart kunne antages at påvirke indkomstdannelsen i samfundet. Derimod så man bort fra alle ind- og udbetalinger, der udelukkende havde karakter af formuetransaktioner.

Allerede ved denne afgrænsning af, hvilke poster der skulle medtages ved opgørelsen af drifts- og anlægsbudgettet, stod man derfor over for et vanskeligt problem, for så vidt angik statens udlån, som var — og er — af ganske stor betydning for omfanget af de samlede investeringer. Hovedposten på statens udlånsbudget var i 50erne boligstøttelånene, og da disse lån normalt først kom til udbetaling efter byggeriets afslutning, var det indlysende, at udbetalingerne af udlån ikke var noget tilfredsstillende mål for statens påvirkning af investeringerne i det pågældende finansår. Ud fra disse synspunkter valgtes det derfor at se bort fra udlånene ved opgørelsen af drifts- og anlægsbudgettet.

I de senere år har dette ændret sig ganske væsentligt, idet boliglånene er forsvundet, medens samtidig de øvrige udlån, der (med genudlånene af de udenlandske statslån som en mulig undtagelse) ganske overvejende kan sidestilles direkte med statens anlægsgudgifter, er vokset stærkt i betydning.

Den bundne opsparing er et andet eksempel til belysning af de vanskeligheder, der opstår, når man vil drage grænsen mellem

drifts- og anlægsposter på den ene side og kapitalposter på den anden side. Her er tale om et statslån, altså en kapitalindtægt, som i sine virkninger minder meget om en indkomstskat.

Ved opgørelsen af kasseoverskuddet, der fremkommer som summen af drifts- og anlægsoverskuddet og saldoen fra kapitalbudgettet, medregnes derimod såvel udlån som bunden opsparing, og bevægelserne i kasseoverskuddet giver derfor nok, som forholdene er nu, et mere tilfredsstillende billede af statsfinansernes indflydelse på økonomien. Ganske vist påvirkes kasseoverskuddets størrelse også af forskellige andre kapitalposter, af hvilke afdragene på gæld og bevægelserne på restancekonti er de vigtigste. Det ville for så vidt være rimeligt at se bort fra afdragene på gæld ved vurderingen af budgettets økonomiske virkninger, men da disse afdrag i de senere år er nogenlunde konstante, har de ingen større betydning for bevægelsen i kasseoverskuddet. Det samme kan ikke siges om posteringer på restancerregnskabet, hvoraf nogle (som f. eks. bevægelsen i lagerbeholdninger) stort set kan sidestilles med drifts-

og anlægsgifterne, mens andre afspejler mere tilfældige forskydninger i kassebeholdning og betalingsterminer. Et eksempel herpå er de forskydninger i betalingerne, som skete ved overgangen fra 1963-64 til 1964-65 (jfr. finansministerens tale ved forelæggelsen af „buketten“).

Med dette forbehold må det derfor alt i alt antages, at bevægelserne i kasseoverskuddet giver et mere dækkende billede af statsbudgettets virkning på det økonomiske forløb end overskuddet på drift og anlæg.

Spørgsmål 12:

På grundlag af de senest foreliggende oplysninger udbedes en vurdering af underskuddet på Danmarks betalingsbalances løbende poster for 1964 samt af den samlede gældsstiftelse/lån.

Svar:

I nedenstående tabel har man givet en oversigt over betalingsbalances løbende poster samt nettokapitalimporten i årene 1962-1964:

Oversigt over betalingsbalancen.

	Mill. kr.		
	1962	1963	1964
Handelsbalancen (eksport fob, import cif)	÷ 3.350	÷ 1.700	÷ 3.610
Fragtindsejling, netto	925	960	1.155
Turistindtægter, netto	140	165	205
Andre usynlige indtægter, netto	625	740	900
Vare- og tjenestebalancen	÷ 1.660	165	÷ 1.350
<i>Langfristede offentlige kapitalbevægelser:</i>			
Statens låntagning i udlandet	245	300	230
Hypotekbankens	—	35	80
Kommunernes	50	430	310
Telefonselsk.	165	110	245
Elværkerne	—	60	120
I alt offentlig låntagning (brutto)	460	935	985
Afdrag på offentlige lån	÷ 40	÷ 95	÷ 100
Statslån til udlandet m.m.	÷ 30	÷ 30	÷ 40
I alt langfristet offentlig nettolåntagning	390	810	845
Privat nettolåntagning registreret af nationalbanken	325	520	300
Øvrige private nettokapitalimport samt fejl og udeladelser ¹⁾	370	180	990
I alt nettokapitalimport m.v.	1.085	1.510	2.135
Forbedring af valutastillingen	÷ 575	1.675	785
¹⁾ Fejl og udeladelser	100	140	ca. 200

For 1962 og 1963 er de angivne tal baseret på det statistiske departements endelige opgørelse af betalingsbalancen for de to år. For 1964 foreligger der på nuværende tidspunkt oplysning for hele året om handelsbalancen, den offentlige kapitalimport, den af nationalbanken registrerede private kapitalimport samt om ændringerne i valutastillingen. Ved siden heraf har det statistiske departement for årets tre første kvartaler foretaget en foreløbig opgørelse af de usynlige poster på vare- og tjenestebalancen over for udlandet. Tabelens til dels skønsmæssige tal for året 1964 er udarbejdet på basis af de angivne oplysninger samt på grundlag af nationalbankens opgørelse af valutabetalingerne til og fra udlandet i fjerde kvartal.

Ifølge oplysning fra nationalbanken kan det anslås, at den private kommercielle gæld til udlandet er steget med ca. 800 mill. kr. i løbet af 1964. Dette er ensbetydende med, at der i 1964 under posten „fejl og udeladelser“ har været en nettoindtægt på ca. 200 mill. kr. I forbindelse med offentliggørelsen af betalingsbalancestatistikken for

andet kvartal 1964 har det statistiske departement i oktober 1964 givet udtryk for den opfattelse, at restposten ved opgørelsen af betalingsbalancen dels er et udtryk for, at de private kapitalbevægelser ikke er blevet registreret fuldt ud, og dels er en følge af, at balancen for varer og tjenester m. v. muligvis udviser for stort et underskud.

Spørgsmål 13:

Der ønskes en opstilling over Nationalbankens nettosalg/nettokøb af obligationer de sidste 3 år, opgjort halvårsvis. Hvorledes har kurserne fulgt bankens opkøb og salg?

Svar:

Danmarks Nationalbank har ved skrivelse af 12. marts d. å. givet følgende besvarelse:

I nedenstående oversigt er Nationalbankens nettokøb og nettosalg af obligationer i årene 1962-64 sammenholdt med nettotilgangen — beregnet efter kursværdi — af børsnoterede obligationer ekskl. statsobligationer i samme periode.

	Nettotilgang af børsnoterede obligationer			Nationalbankens		Køberkurser ²⁾	6 pot.	5 pot.
	ekskl. statsobl. (kursværdi ¹⁾) mill. kr.	netto- køb mill. kr.	netto- salg mill. kr.	netto- køb	netto- salg			
I alt 1962-64	8.919	1.009	74			ultimo december 1961	79 ³ / ₄	72 ³ / ₄
1. halvår 1962	988		74			juni 1962	84 ³ / ₄	79
2. — —	1.345	446				december —	80 ¹ / ₂	75 ¹ / ₄
1. — 1963	1.314	25				juni 1963	81 ¹ / ₄	75 ³ / ₄
2. — —	1.785	105				december —	90	82 ¹ / ₂
1. — 1964	1.615	98				juni 1964	76 ¹ / ₂	72 ³ / ₄
2. — —	1.872	335				december —	73 ¹ / ₂	63 ¹ / ₂

Der kan ikke på grundlag af disse summariske tal gives en fyldestgørende besvarelse af det sidste spørgsmål, da kursudviklingen påvirkes af en lang række faktorer, hvoraf Nationalbankens køb og salg kun er én. Der kan dog ikke være tvivl om, at kurserne ville have ligget på et lavere niveau, hvis Nationalbanken ikke havde købt obligationer.

Spørgsmål 14:

Oplysninger om løn- og prisudviklingen i Danmark, Sverige, Norge, England, Vesttyskland, Holland, Belgien og USA siden 1953 udbedes.

Endvidere udbedes oplysning om, efter hvilke principper og regler der i de pågældende lande finder lønreguleringer sted inden for overenskomstperioder.

¹⁾ Skøn foretaget af Nationalbanken.

²⁾ Østifternes Kreditforening, 16. serie, 3. og 4. afdeling (60-årige serier).

Svar:

Med hensyn til de ønskede oplysninger om løn- og prisudviklingen i Danmark og en række andre lande henvises til vedhæftede, af det statistiske departement udarbejdede oversigter over detailprisindeks og indeks for gennemsnitlig timefortjeneste i industrien.

På grundlag af materiale, som i løbet af 1964 er indsamlet til brug for OECDs komité for økonomisk politik, er nedenfor angivet hovedtrækkene i de regler, hvorefter der finder lønreguleringer sted inden for overenskomstperioder i de pågældende lande. Oversigten angiver kun retningslinjerne for den lønregulering efter udviklingen i detailpristallet eller lignende pristal, der findes i lønoverenskomsterne.

Sverige:

Siden 1945 har der ikke eksisteret nogen form for automatisk lønregulering. Dog indeholdt overenskomsterne af 1952 og 1958 klausuler, ifølge hvilke der kunne optages forhandlinger mellem hovedorganisationerne, såfremt priserne ændrede sig ud over visse grænser. Disse klausuler kom ikke i anvendelse, og de nuværende lønoverenskomster på det svenske arbejdsmarked indeholder ikke klausuler af denne karakter.

Norge:

Den nuværende toårige norske overenskomst, der blev indgået i 1964, omfatter ca. 800.000 lønmodtagere i private erhverv, statslig og kommunal tjeneste, hvilket svarer til ca. 80 pct. af samtlige lønmodtagere. Denne overenskomst indeholder — i lighed med så godt som samtlige overenskomster siden 1945 — en bestemmelse om en halv-automatisk lønregulering.

Bestemmelsen om den halvautomatiske lønregulering i overenskomsten af 1964 giver den norske landsorganisation adgang til at kræve genoptagelse af forhandlinger, såfremt forbrugerpristallet stiger med over 5 points fra det i marts 1964 gældende pristal på 115,6, idet denne adgang dog først træder i kraft fra 1. november 1964. Såfremt pristallet falder med 5 points, har den norske arbejdsgiverforening en tilsvarende adgang til at kræve nye forhandlinger om de aftalte lønsatser.

England:

Omkring 2 mill. arbejdere inden for bygge- og anlægsvirksomhed, jern- og stålindustri, skoindustri og trikotageindustri er omfattet af aftaler om lønregulering efter detailpristallet. Lønforhandlingerne i England finder normalt sted branche for branche, således at der ikke, som det er tilfældet i de nordiske lande, med visse mellemrum sker en samtidig fornyelse af de løbende lønoverenskomster. Dækningsprocenten ved pristalsreguleringen har været relativt lav, således at lønningerne inden for de omtalte industrier ved hver overenskomstrunde er forhøjet, så de kom på linje med lønningerne inden for områder, der ikke er omfattet af pristalsreguleringen.

Foruden ovenstående egentlige pristalsregulering findes der inden for bl. a. maskinindustrien og de offentlige værker bestemmelser om, at ændringer i detailprisindekset af en nærmere angiven størrelse giver mulighed for indledning af nye lønforhandlinger.

Vesttyskland:

Med en enkelt undtagelse har der ikke i årene siden 1945 været nogen aftale om egentlig pristalsregulering eller aftale om forhandlingsret ved pristalsændringer.

Undtagelsen er en 2-årig overenskomst afsluttet i foråret 1963 inden for byggeindustrien. Overenskomsten, der dækker ca. 1,5 mill. arbejdere, bestemmer, at såfremt forbrugerprisindekset i perioden 1. maj 1963 til 31. december 1963 steg ud over 1,5 pct., skulle der gives lønkomensation med virkning fra 1. april 1964. Som konsekvens af den omtalte bestemmelse blev der pr. 1. april 1964 udbetalt et løntillæg på 2 pct. til de bygningsarbejdere, der var omfattet af overenskomsten.

Holland:

Selv om der i Holland eksisterer fri forhandlingsret mellem parterne på arbejdsmarkedet, har den hollandske stat i langt højere grad end andre vesteuropæiske stater gennem en detaljeret kontrol med priser og lønninger øvet en afgørende indflydelse på lønpolitikken. Der findes ikke bestemmelser om automatisk lønregulering efter pristallet, men ved fastsættelse af retnings-

linjerne for regeringens lønpolitik har man taget hensyn til prisudviklingen, til de gentagne reguleringer af huslejeniveauet og til ændringer i præmiebetalingerne til socialforsikringsordningerne.

Belgien:

I de kollektive overenskomster findes et meget stort antal aftaler om lønreguleringer efter et leveomkostningsindeks. Aftalerne, som er vidt forskellige inden for henholdsvis den offentlige, den halvoffentlige og den private sektor, antages at dække i hvert fald 90 pct. af alle lønmodtagere.

Det meget store antal aftaler har stærkt varierende indhold. Selv om alle reguleringer er baseret på det officielle leveomkostningsindeks, varierer aftalerne stærkt med hensyn til anvendelsen af indekset. Nogle aftaler refererer til det månedlige indeks, andre til kvartalsindeks, atter andre til forskellige former for glidende gennemsnit over to eller tre måneders perioder.

USA:

I 1956 var der ca. 4 millioner lønmodtagere, der var omfattet af aftaler, der indeholdt bestemmelser om pristalsregulering. I 1964 var antallet af arbejdere, der var ansat på sådanne vilkår, faldet til omkring 2 millioner. Automobilindustriens

arbejdere udgør den største gruppe af arbejdere, hvis overenskomster indeholder en pristalsreguleringsklausul.

Ved det mest udbredte system for indeksregulering i USA knytter man 1 cent stigning i timelønnen til en stigning i forbrugerpristallet på 0,4 eller 0,5 points:

Danmark:

I Danmark indeholder praktisk taget alle lønoverenskomster på arbejdsmarkedet bestemmelser om pristalsregulering af lønninger. Desuden indeholder tjenestemandsløven med flere love bestemmelser om pristalsregulering af lønningerne for stats-tjenestemænd og dermed ligestillede.

Grundlaget for pristalsreguleringen i Danmark er reguleringspristallet, som udelader både de direkte og de indirekte skatter og afgifter. (Basis: januar 1963 = 100). Efter tjenestemandsløven og flertallet af lønoverenskomster på arbejdsmarkedet finder der regulering sted for hver 3 points' stigning i januar- eller julipristallet, således at lønnen reguleres pr. 1. marts og 1. september for arbejdere og pr. 1. april og 1. oktober for tjenestemænd. For hver 3 points' stigning i reguleringspristallet stiger lønnen med 15 øre i timen for arbejdere og med ca. 3 pct. for tjenestemænd.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

Detailprisindeks. Basisår 1953 = 100.

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1. Danmark ¹⁾	100	101	108	114	115	115	117	118	123	133	139	145*)
2. Sverige	100	101	104	109	113	119	120	124	127	133	137	142*)
3. Norge	100	104	105	109	112	118	120	121	124	130	134	142*)
4. England (UK)	100	102	106	112	116	119	120	121	125	131	133	137*)
5. Vesttyskland ²⁾	100	100	102	104	107	109	110	112	114	118	121	124*)
6. Holland	100	104	106	108	115	117	118	121	124	127	132	139*)
7. Belgien ³⁾	100	101	101	104	107	108	110	110	111	113	115	120*)
8. USA	100	100	100	102	105	108	109	111	112	113	115	117*)

¹⁾ Indtil juli 1957 detailpristallet ekskl. husleje og personlige skatter, herefter forbrugerpristallet, der ligeledes er ekskl. husleje og personlige skatter

²⁾ Inkl. Saar fra januar 1960 og Vest-Berlin fra januar 1962. Fra januar 1961 er originalt basisår 1962 = 100.

³⁾ Ekskl. husleje

*) Foreløbigt tal.

Kilde: OECD General Statistics samt nationale publikationer.

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

Indeks for gennemsnitlig timefortjeneste i industrien. Basisår 1953 = 100.

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	Seneste oplysning for 1964
1. Danmark ¹⁾	100	104	109	117	124	129	139	148	167	184	200	220*)	2. kvrt.
2. Sverige ²⁾ (mænd)	100	104	113	123	130	138	144	154	166	180	192	204*)	August
3. Norge ³⁾ (mænd)	100	106	112	120	128	133	145	151	162	177	187	200*)	3. kvrt.
4. England (UK) ⁴⁾ (mænd)	100	107	116	124	133	137	144	158	167	175	182	191*)	April
5. Vesttyskland ⁵⁾	100	102	109	118	129	138	145	160	176	196	211	229*)	Gnstl. hele året
6. Holland ⁵⁾ (lønsats, mænd)	100	111	116	122	136	143	146	159	168	183	198	230*)	Gnstl. hele året
7. Belgien ⁶⁾	100	103	106	115	125	131	133	138	143	154	167	181*)	Juni
8. USA	100	102	107	112	118	121	126	130	133	137	141	146*)	Gnstl. hele året

1) Samlet timefortjeneste inkl. feriepenge og samtlige tillæg bortset fra overtidstillæg. Omfatter foruden industri, bygge- og anlægsvirksomhed, offentlige værker og håndværksmæssige servicefag.

2) Inkl. betaling for ferie-, syge- og helligdage.

3) Inkl. betaling for helligdage.

4) Årstal ref. til oktober.

5) Inkl. minedrift, bygge- og anlægsvirksomhed.

6) Inkl. mine- og transportdrift.

*) Foreløbigt tal.

Kilde: OECD General Statistics samt nationale statistiske publikationer.

Spørgsmål 15:

De samlede udbetalinger i dyrtidstillæg — også det private arbejdsmarked — hver gang en reguleringsportion kommer til udbetaling? Hvilke prisstigninger følger heraf?

Svar:

1. Stort set kan man regne med, at henved tre fjerdedele af den samlede sum af lønninger og sociale pensioner reguleres enten efter reglerne for tjenestemandsløn, folkepension m. v. eller efter bestemmelsen i de kollektive aftaler mellem LO og DAF.

Af den resterende del af denne er der på den anden side en mindre del, der overhovedet ikke er genstand for egentlig automatisk dyrtidsregulering. Det gælder f. eks. for landbrugsarbejdere og piger og for husassistenter.

Resten — ca. en femtedel — af denne indkomstmasse består overvejende i lønninger m. v. til ikke-organiserede funktionærgrupper. For hovedparten af disse må det antages, at der i realiteten sker dyrtidsregulering af lønnen, men reguleringen er næppe helt automatisk.

Medregnes et skønsmæssigt beløb for de sidstnævnte grupper, når man til, at den samlede forhøjelse af lønninger og sociale pensioner som følge af et dyrtidstillæg beløber sig til omkring 750 mill. kr. Knap halvdelen heraf vil vise sig som øgede udbetalinger fra staten og kommunerne.

2. Umiddelbart vil en lønforhøjelse som følge af dyrtidsreguleringen kun berøre priserne for danske industrivarer og private tjenesteydelser, som udgør omkring halvdelen af pristalsbudgettets udgiftssum. Der bliver dog på dette område ikke tale om samme procentvise stigning i priserne som i lønnen, såfremt prisniveauet for importerede råvarer og halvfabrikata er konstant. Endvidere afhænger prisforløbet af lønudviklingen i øvrigt, som bl. a. er afgørende for, i hvilket omfang den af dyrtidsreguleringen affødte lønstigning kan opvejes af ændring i produktiviteten, samt af efterspørgselsforholdene, som øver indflydelse på avancens størrelse.

En meget præcis vurdering er derfor ikke mulig, men meget skønsmæssigt kan man måske regne med, at den umiddelbare virk-

ning på pristallet er af størrelsesordenen 0,5 points.

Virkningen på længere sigt er måske lidt større, men meget vanskeligere at bedømme. Det spiller bl. a. ind, i hvilket omfang lønstigningen påvirker landbrugets hjemmemarkedspriser og de offentlige takster, ligesom der må tages hensyn til, at en opgang i byggeomkostningerne efterhånden kan påvirke pristallets huslejepest.

Spørgsmål 16:

Hvis det økonomiske råds bedømmelse af produktionsstigningen i 1965 lægges til grund, hvor stor en del af denne produktionsstigning vil de forventede stigninger i statens og kommunernes udgifter da lægge beslag på?

Svar:

Det forekommer realistisk at regne med, at den samlede produktion — bruttonationalproduktet — kan forøges med godt 4 pct. fra 1964 til 1965, deraf ca. 3 pct. ved øget arbejdsproduktivitet og ca. 1 pct. ved stigning i den totale beskæftigelse.

Den samlede forøgelse i nationalproduktet vil imidlertid tillige være præget af de omkostningsstigninger, der sker — øgede priser, lønninger og avancer — og bliver derfor væsentligt større end de nævnte 4 pct. I alt må man skønne, at nationalproduktet opgjort i 1965-priser i 1965 bliver 7-7,5 milliarder kr. større end 1964-nationalproduktet opgjort i 1964-priser.

Heroverfor står efter de nu foreliggende skøn en stigning i de samlede udgifter til offentlige forbrug, offentlige investeringer samt sociale ydelser opgjort i årets priser på 2,7-2,8 milliarder kr. Hertil kommer et yderligere beløb til landbrugsstøtte og til regulering af lønninger og sociale ydelser som konsekvens af arbejdsmarkedets nye overenskomster. Regnes alene med en stigning på 2,8 milliarder kr., vil de samlede offentlige udgifter i 1965 andrage omkring 32,5 pct. af nationalproduktet, medens den tilsvarende procent for 1964 var ca. 31.

Spørgsmål 17:

Hvilket merbehov for arbejdskraft medfører den foreslåede udvidelse af de statsfinansierede investeringer, herunder også det indirekte behov (fremstilling af materialer o. lign.)?

Svar:

Af svaret på spørgsmål 1 fremgår, at statens samlede civile anlægsudgifter i 1964-65 forventes at blive 1.035 mill. kr., hvortil kommer automatisk refusion af kommunernes vejudgifter på 235 mill. kr.

For 1965-66 er budgetteret civile anlægsudgifter på 1.456 mill. kr., altså en stigning på 421 mill. kr., og en refusion til kommunerne på 407 mill. kr. Det sidste tal vedrører kommunernes vejudgifter i 1964-65; da staten i øvrigt ved den gældende lovgivning ikke har indflydelse på kommunernes refusionsberettigede vejudgifter, vil det være rimeligt at se bort herfra, idet dog tilføjes, at den hidtidige stigning fra år til år i de kommunale vejudgifter formentlig vil blive fortsat — måske dog med noget aftagende stigningstakt.

Stigningen i statens civile anlægsudgifter på 421 mill. kr., der er budgetteret i 1964-65-pris- og lønniveauet, fordeler sig på byggearbejder, anlægsarbejder og materielanskaffelser med meget forskelligt indhold af arbejdskraft. Til belysning heraf kan anføres følgende tal for den andel af de samlede investeringsudgifter, der direkte medgår til arbejdsløn:

Motorvejs- og hovedlandeveysarbejder	ca. 6 pct
Vejfondsarbejder	- 12 -
Traditionelt byggeri	- 30 -
Montagebyggeri	- 15 -

For så vidt angår materielanskaffelser, vil den direkte lønandel være meget varierende, fra meget nær ved 0, for så vidt angår materiel, der anskaffes fra udlandet, til 30-40 pct. for materiel, der leveres fra danske virksomheder — f.eks. færger.

I de tilfælde, hvor den direkte lønandel er meget lav, er der en formodning for, at den indirekte lønandel er så meget større; forklaringen kan dog også være et stort valutaindhold i de anvendte råvarer — f.eks. cement til vejarbejder.

De foreliggende statistiske oplysninger tillader ikke en detaljeret beregning af det direkte og indirekte behov for arbejdskraft ved gennemførelsen af de statsfinansierede investeringer, men regner man summarisk med, at den samlede akkumulerede lønandel ligger mellem 25 og 35 pct., og at gennemsnitslønnen pr. beskæftiget er 20.000

kr., når man til, at den samlede merbeskæftigelse ved en forøgelse af statens civile anlægsudgifter med ca. 420 mill. kr. vil blive mellem 5.000 og 7.000 helårsarbejdere.

Spørgsmål 18:

Der ønskes en oversættelse af OECDs landekapitel om Danmark, punkt 23-26 (de politiske konklusioner og resumé).

Svar:

Konklusioner vedrørende den økonomiske politik.

(23) Hovedproblemet i 1965 bliver givetvis at fjerne det efterspørgselspres, som ellers truer med at skabe et generende stort underskud på betalingsbalancens løbende poster og med at forværre pris- og omkostningsudviklingen. Kreditudvidelsen var overordentlig kraftig i 1964 og fandt for en del sted på grundlag af lån i udlandet; der er imidlertid grund til at forvente, at det fremover vil blive lettere at øve indflydelse på kreditudvidelsens omfang, idet de private bankers likviditet er forringet, rentesatserne steget og adgangen til at optage udenlandske lån begrænset. Det er sandsynligt, at både kreditmulighederne og lånefterspørgslen vil blive mere afdæmpet i 1965. I betragtning af det nuværende renteniveaus højde synes en yderligere stramning af pengepolitikken ikke at være rimelig. Myndighedernes hovedopgave må være at bibeholde et stramt statsbudget. På finanslovforslaget er opført en betydelig forøgelse af investeringsudgifterne; de fleste offentlige investeringer har en høj prioritet, men det er vigtigt at udforme de offentlige investeringsplaner med henblik på at undgå, at der opstår et stærkt efterspørgselspres inden for bygge- og anlægsvirksomheden. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at der opretholdes et betydeligt overskud på statsfinanserne. Erfaringen tilsiger, at det i situationer, hvor der hersker fuld beskæftigelse uden inflation, er nødvendigt at opnå et overskud på statens drifts- og anlægsbudget på ca. 1,5 milliarder kr. (svarende til ca. 2 pct. af bruttonationalproduktet) eller et kasseoverskud på omkring 1 milliard kr., for at underskuddet på den løbende betalingsbalance kan holdes inden for rimelige grænser.

(24) Hvor meget statsindtægterne skal forøges med for at opnå et sådant overskud på statsbudgettet, vil afhænge af det endelige udfald af forårets indkomsthændlinger, derunder fastlæggelsen af tjenestemandslønningerne, de sociale pensioner og landbrugsstøtten. De nødvendige merindtægter vil under alle omstændigheder være betydelige, men deres størrelse vil også afhænge af de beslutninger, der træffes om statsudgifterne, og af resultatet af folketingets behandling af forslaget til nedsættelse af de personlige indkomstskatter. Spørgsmålet om gennemførelse af skatteforhøjelser med henblik på at bekæmpe et inflationspres er ikke — som i mange andre lande — forbundet med den vanskelighed, at højere skatter fører til en prislønskrue, idet både direkte og indirekte skatter holdes uden for det lønregulerende pristol. Det er imidlertid vigtigt at erkende, at det kun er efterspørgselsvirkningen af højere lønninger, der kan neutraliseres ved hjælp af en efterspørgselsbegrænsende politik. Den uheldige indvirkning på omkostningerne og på dansk industris konkurrenceevne kan således ikke neutraliseres på denne måde. Det er derfor betydningsfuldt at holde stigningen i pengeindkomsterne inden for den forøgelse, der sker i produktiviteten.

(25) I de senere år har stabiliseringsproblemer været i forgrunden i den økonomiske politik. Tilvejebringelsen af en mere omfattende økonomisk statistik, især for byerhvervene, vil gøre det lettere at stabilisere efterspørgselsudviklingen på kort sigt. Også en mere systematisk analyse af udviklingen på længere sigt vil bidrage til at lette udformningen af konjunkturpolitikken. For så vidt angår den offentlige sektor, har man siden 1963 udarbejdet løbende 3-årige byggeprogrammer, og et lignende langtidsprogram for de offentlige anlægsudgifter blev opstillet i 1964. Disse planer dækker både stat, kommuner, elværker og telefonselskaber. I løbet af 1964 udgav det økonomiske råd en rapport om strukturproblemerne i dansk landbrug. Det er vigtigt at sikre, at planerne og den politik, der føres på disse områder, er forenelige med udviklingslinjerne i den private sektor. I den øjeblikkelige situation, hvor der skal træffes beslutninger med hensyn til indkomst- og skattepolitikken, vil det være ønskeligt så

nøje som muligt at tage virkningerne på længere sigt af disse beslutninger i betragtning.

Resumé:

(26) Det store underskud på betalingsbalancens løbende poster både i perioden 1961-62 og i 1964 skyldtes hovedsagelig et for stærkt indre efterspørgselspres. Medmindre der træffes yderligere forholdsregler til at dæmpe den indre efterspørgsel, er det sandsynligt, at denne atter i 1965 vil stige stærkere end produktionsmulighederne. De pengepolitiske foranstaltninger, der blev taget i 1964, vil i 1965 dæmpe kreditudvidelsen ned til en mere rimelig størrelsesorden end i det foregående år. Men det er nødvendigt at træffe politiske foranstalt-

ninger til at sikre et tilstrækkeligt stort overskud på statsfinanserne. Omfanget af den finanspolitiske stramning, der er nødvendig, vil afhænge meget af forårets indkomstforhandlinger; for vidtgående indkomststigninger vil nødvendiggøre relativt stærkere forholdsregler til dæmpning af efterspørgslen. Man må også have opmærksomheden stærkt henvendt på forhandlingsresultaternes virkning på omkostningerne. Enhver tendens til pengeindkomststigninger, der overstiger produktivitetsstigningen, vil få en uheldig indvirkning på dansk industris konkurrencedygtighed og vil øge risikoen for, at betalingsbalancevanskeligheder vil lægge en bremse på bestræbelserne fremover for at føre en politik, der tilsigter økonomisk vækst.

II. Vedr. indkomstskattelovgivningen.

Spørgsmål 19:

Hvor stor forhøjelse af børnetilskuddene begrundes regeringens forslag om afgiftsforhøjelser? Nærmere beregning udbedes.

Svar:

Der henvises til vedføjede notat af 25. februar 1965 om de foreslåede afgiftsforhøjelsers indflydelse på leveomkostningerne.

Notat om de foreslåede afgiftsforhøjelsers indflydelse på leveomkostningerne.

I bemærkningerne til forslaget til udskrivningslov for skatteåret 1965-66 af 3. februar 1965 er det anført, at man kan belyse virkningerne af de samtidig foreslåede forhøjelser af forbrugsbeskatningen ved hjælp af de oplysninger om forbruget, der blev tilvejebragt ved en forbrugsundersøgelse i 1955. På dette grundlag blev forøgelsen i forbrugsbeskatningen anslået til omkring 1,1 pct. af den skattepligtige indkomst.

Denne undersøgelse belyser forbruget hos lønmodtagere med husstandsindkomster på indtil 35.000 kr., og disse grupper har erfaringsmæssigt en forholdsvis lille opsparring. Siden 1955 er der utvivlsomt sket ændringer i forbrugets sammensætning. Dette vil blive nærmere belyst ved en undersøgelse af forbruget i 1963, som nu bearbejdes i det statistiske departement.

Dette nyere materiale foreligger dog endnu ikke i sådan form, at det kan benyttes til at beregne virkningen af ændringer i forbrugsbeskatningen.

Materialet fra forbrugsundersøgelsen i 1955 er bearbejdet på en sådan måde, at det giver oplysninger om de gennemsnitlige forbrugsudgifter hos forskellige grupper af lønmodtagere, der omfatter såvel familier med børn som familier uden børn og enlige. Det fremgår derfor ikke af undersøgelsen, i hvilket omfang forbrugets sammensætning er forskelligt hos familier med varierende børnetal.

Ved beregningen af forbrugsafgiftsforhøjelserne har man for det første medregnet de i december 1964 gennemførte forhøjelser af afgifterne på vin, spiritus og øl samt cigaretter. Disse afgifter er midlertidige, men foreslås nu opretholdt. Derimod er den samtidig gennemførte lettelse i restaurationsafgiften af tekniske grunde udeladt. For det andet har man medregnet den nu foreslåede yderligere forhøjelse af cigaretafgiften samt de foreslåede afgiftsforhøjelser på cigarillos, cerutter og cigarer samt alkoholfri læskedrikke. For det tredje er der taget hensyn til den nu foreslåede forhøjelse af engros omsen, benzinafgiften og vægtafgiften af visse motorkøretøjer samt til den foreslåede afgift på elektricitet. De nævnte afgifter og afgiftsforhøjelser er

kun medregnet i det omfang, de direkte påhviler varer og ydelser, der ifølge undersøgelsen indgår i forbruget. Der er således ikke taget hensyn til, at f. eks. forslagene om annonceafgift og elektricitetsafgift samt om forhøjelsen af benzinafgiften og engrosomsen i et vist omfang forøger driftsudgifterne og derigennem indirekte kan medføre højere priser på de varer og ydelser, der indgår i forbruget.

Hvis de omtalte forhøjelser af forbrugsbeskatningen uden videre lægges til forbrugerpriserne i 1955, kan man på grundlag af de foreliggende oplysninger om forbruget af de enkelte varer og ydelser i 1955 opgøre en merudgift, der udtrykt i procent af de skattepligtige indkomster i 1955 skønsmæssigt kan anslås til følgende:

Husstandsindkomst i 1955 Kr.	Afgiftstigning i pct. af skattepligtig indkomst pct.
under 5.000	ca. 1,4
5—10.000	- 1,3
10—15.000	- 1,3
15—20.000	- 1,3
20—25.000	- 1,3
25—30.000	- 1,4
30—35.000	- 1,4

Hvis en tilsvarende beregning kunne foretages på grundlag af oplysninger fra de seneste år, ville resultatet utvivlsomt blive noget anderledes. Forbrugets sammensætning er som allerede nævnt ændret siden 1955, og en del af afgiftsforhøjelserne er stykafgifter (f.eks. 2 øre pr. cigaret og 10 øre pr. l benzin). Ændringerne i forbrugets sammensætning har man som omtalt endnu ikke oplysninger om. Derimod ved man, at indtægter, priser og forbrugsafgifter er steget siden 1955. En stykafgiftsforhøjelse af en given størrelse må derfor medføre procentvis afgiftsbeskatning, der er større, hvis den blev gennemført i 1955, end dersom den samme afgiftsforhøjelse blev gennemført i dag. Dette forhold har man rent skønsmæssigt søgt at korrigere på den måde, at man har beregnet, hvor meget de nu foreslåede forhøjelser af de forskellige stykafgifter udgør i pct. af afgiften umiddelbart før forhøjelsen. Det er derefter forudsat, at de faktiske afgifter i 1955 forhøjedes med disse procenter i stedet for med de

foreslåede forhøjelser pr. stk. Denne metode kan ikke benyttes for elektricitetsafgiftens vedkommende. Imidlertid er elektricitetsforbruget i periodens løb steget særlig kraftigt, medens prisen har været faldende, og man har derfor fundet det forsvarligt ikke at foretage nogen korrektion af merudgiften til denne afgift.

Resultatet af de omtalte korrektioner bliver herefter, at de foran anførte procenter for afgiftsstigning i de forskellige grupper på ca. 1,3—ca. 1,4 nedsættes med omkring 0,2, således at de nævnte procenter bliver ca. 1,1, når husstandsindkomsten i 1955 ligger mellem 5.000 kr. og 25.000 kr., og ca. 1,2 i de grupper, hvor husstandsindkomsten er under 5.000 kr. og over 25.000 kr.

Disse meget usikre oplysninger om virkningerne af de foreslåede forøgelse af afgifter på varer og ydelser, der indgår i det daglige forbrug, danner grundlag for forslagene om forhøjelse af børnetilskuddene og om indførelse af persontilskud. Af praktiske grunde er forhøjelsen af børnetilskuddene fastsat til et ensartet beløb — 100 kr. pr. barn — uanset størrelsen af den skattepligtige indkomst.

Persontilskuddene foreslås ligeledes ydet med faste beløb på 120 kr. for forsørgere og 60 kr. for ikke-forsørgere, men kun til personer med skala-indkomster på 15.000 kr. og derunder. Den særlige bestemmelse om halvt så store tilskud til personer, hvis skala-indkomster ligger over 15.000 kr., men ikke overstiger 16.000 kr., tager sigte på i nogen grad at udjævne de spring i betaling af skat ÷ persontilskud, som indtægtsgrænser af den her omtalte art vil medføre.

Som anført i bemærkningerne til det omtalte forslag til udskrivningslov vil de foreslåede kompensationsbestemmelser bevirke, at familier med lave indtægter og hjemmehørende børn gennem persontilskuddet og forhøjelsen af børnetilskuddet modtager et tilskudsbeløb, der i almindelighed overstiger stigningen i forbrugsbeskatningen.

Spørgsmål 20:

Hvilke persongrupper har så lave skattepligtige indkomster, at de ligger under de i indkomstskatteskalaerne anførte bundgrænser — bortset fra unge fortrinsvis under ud-

dannelse og folke- og invalidepensionister? Hvor mange skatteydere drejer det sig efter finansministeriets skøn om?

Svar:

Den senest foreliggende statistik over indkomstansættelsernes fordeling på erhverv vedrører ansættelserne for skatteåret 1962-63. For dette skatteår var statskatteskalaernes bundgrænse 5.800 kr. for forsørgere og 3.000 kr. for ikke-forsørgere, og ca. 605.000 indkomstansættelser var så lave, at der ikke blev tale om påligning af indkomstskat til staten. Af disse ca. 605.000 ansættelser var ca. 391.000 forsørgere og ca. 214.000 ikke-forsørgere, og deres fordeling på forskellige erhvervsgrupper var følgende:

	For- sørgere 1.000	Ikke-for- sørgere 1.000
Landbrug	ca. 42	ca. 27
Direktører, selvstændige inden for industri, hånd- værk og handel m. v.	- 12	- 2
Funktionærer	- 5	- 9
Arbejdere i håndværk og industri	- 20	- 19
Tjenestemænd, kontor- personale m. m.	- 4	- 5
Liberale erhverv	- 4	- 17
Husassistenter	- 10	- 34
Lærlinge og elever	- 4	- 54
Personer ude af erhverv samt andre og uangivne erhverv	- 290	- 47
I alt	ca. 391	ca. 214

Denne opdeling er formentlig præget af nogen usikkerhed. F. eks. er det sandsynligt, at en del personer, der har opgivet deres erhverv på grund af alder, fortsat er opført under deres tidligere stillingsbetegnelse. I hvert fald tyder forskellige oplysninger fra senere skatteår på, at antallet af personer, der får nedslag i indkomstansættelsen efter reglerne for invalide- og folkepensionister m. fl., og som skattemæssigt betragtes som forsørgere, må være noget større end det anførte antal forsørgere, der er ude af erhverv m. v., på 290.000. Det drejer sig snarere om omkring 350.000, der har opgivet deres erhverv på grund af alder o. lign. Lægges dette skøn til grund,

må antallet af forsørgere i de øvrige egentlige erhvervsgrupper nedsættes med i alt omkring 60.000 til omkring 41.000.

Også for ikke-forsørgere kan erhvervsgrupperingen være præget af nogen usikkerhed. Unge under uddannelse findes først og fremmest i oversigtens to nederste grupper „lærlinge og elever“ samt „personer ude af erhverv samt andre og uangivne erhverv“. Det drejer sig i alt om ca. 100.000 af de 214.000 ikke-forsørgere. Hertil kommer formentlig et mindre antal unge under uddannelse, der er gift og derfor betragtes som forsørgere. Endelig må det formodes, at en del af ikke-forsørgerne i de øvrige erhvervsgrupper har lave indtægter, fordi de er under uddannelse eller aftjener værnepligt. Hvor mange det drejer sig om, kan ikke opgøres, men det kan anføres, at omkring 90.000 af de 214.000 ikke-forsørgere skønnes at være under 18 år.

Som allerede omtalt foreligger der ikke tilsvarende oplysninger om de nævnte ansættelsers fordeling efter erhverv for senere år. For skatteåret 1965-66 kan antallet af ansættelser, der er så lave, at der ikke skal pålignes statsindkomstskat, skønsmæssigt anslås til omkring 650.000. Det er herved forudsat, at statskatteskalaernes bundbeløb fastsættes til 7.000 kr. for forsørgere og 3.700 kr. for ikke-forsørgere. Af de omkring 650.000 ansættelser vil omkring 430.000 være forsørgere og omkring 220.000 ikke-forsørgere.

Det må antages, at omkring 375.000 af de nævnte 430.000 forsørgere er personer, der har opgivet deres erhverv på grund af alder o. lign. Det må i denne forbindelse erindres, at f. eks. folkepensionister i kraft af nedslagsreglerne kan have en vis indtægt ved siden af folkepensionen, uden at de kommer til at betale statskat. Tilbage bliver en gruppe på omkring 55.000 forsørgere.

Af de omkring 220.000 ikke-forsørgere med indtægter under statskattegrænsen skønnes op imod 50.000 at være under 18 år, og det må antages, at hovedparten af disse unge modtager en eller anden form for uddannelse. Resten af de 220.000 ikke-forsørgere — lidt over 170.000 — er 18 år og derover. Af disse skønnes i hvert fald omkring 70.000 at være under uddannelse eller at aftjene deres værnepligt. Tilbage

bliver godt 100.000 ikke-forsørgere, men det er sandsynligt, at en del af disse har lave indtægter, fordi de er under uddannelse. Hvor mange det drejer sig om, kan ikke oplyses.

Herefter kan det skønnes, at der vil være 100.000-150.000 personer, hvis indtægter ligger under statsskattegrænsen, uden at det skyldes uddannelse, værnepligt eller ophør af erhverv på grund af alder o. lign. I denne gruppe findes personer, der har nedsat indtægt på grund af sygdom o. lign. samt personer, der har varigt ophold i fængsler og forskellige andre former for anstalter. Endvidere omfatter gruppen en del, navnlig selvstændige erhvervsdrivende, med underskud eller lav indtægt. I denne forbindelse bemærkes, at bl. a. skattefradragsreglen bevirker, at personer med stærkt svingende indtægter i enkelte år kan have lave skattepligtige indtægter, selv om de i løbet af en

årrække har haft en ganske betydelig indtjening.

Spørgsmål 21:

Hvor meget formindskes provenuet af statsindkomstskatten for hver 1.000 kr., bundgrænsen forhøjes?

Hvor meget formindskes provenuet for hver 1.000 kr., proportionalsskattegrænsen forhøjes?

Beregningerne ønskes foretaget på basis af de forventede indkomster i 1965.

Svar (af 18. marts 1965):

Statsskatteskalaen for forsørgere har for skatteåret 1964-65 et skattefrit bundbeløb på 7.000 kr. Forhøjes dette beløb til 8.000 kr., 9.000 kr. eller 10.000 kr., uden at skalaen i øvrigt ændres, vil der blive tale om provenutab, der for skatteåret 1966-67 foreløbig skønnes at ville andrage:

omkring 235 mill. kr. ved en bundgrænse på	8.000 kr.
— 465 - - - -	- 9.000 -
— 690 - - - -	- 10.000 -

Proportionalsskattegrænsen i statsskatteskalaen for forsørgere er for skatteåret 1964-65 22.000 kr. Forhøjes denne grænse med fra 1.000 kr. til 8.000 kr., uden at forsørgerkalaen i øvrigt ændres, vil der for skatteåret 1966-67 blive tale om provenutab, som foreløbig skønnes at ville andrage følgende beløb:

Skønnet provenutab: mill. kr.	når proportionalsskattegrænsen er: kr.
omkring 120	23.000
— 220	24.000
— 300	25.000
— 400	26.000
— 490	27.000
— 570	28.000
— 640	29.000
— 710	30.000

Det bemærkes, at de anførte provenutab er skønnet på et yderst usikkert grundlag.

Ved beregningen af de anførte beløb er det forudsat, at de skattelettelser, der i givet fald bliver tale om for forsørgere, hvis skala-indkomster er så store, at de får den fulde

fordel af de forskellige ændringer, også skal tilfalde alle andre forsørgere med højere skala-indkomster. Derimod er der ikke taget hensyn til, at en forhøjelse af proportionalsskattegrænsen kan give anledning til at ændre satserne på de efterfølgende trin i skalaen. Der er heller ikke taget hensyn til, at de i spørgsmålet nævnte ændringer i forsørgerkalaen kan medføre ændringer i skalaen for ikke-forsørgere.

Endelig bemærkes, at de anførte provenutab er skønnet for skatteåret 1966-67. Man kan som regel regne med, at ca. 80 pct. af disse provenutab vil fremkomme i finansåret 1966-67 og de resterende 20 pct. i finansåret 1967-68.

Svar (af 1. marts 1965):

Notat om visse ændringer i statsskatteskalaerne for skatteåret 1966-67.

I notater af 22. februar og 11. marts 1965*) er der bl. a. anført skøn over statsfinanserne i finansåret 1966-67. For statsindkomstskattens vedkommende er der tale om et yderst usikkert skøn over, hvad de for skatte-

*) Se besvarelsenerne af spørgsmål 1.

året 1964-65 gældende udskrivningsregler kan antages at ville indbringe, dersom man regner med, at de personlige indtægter stiger med ca. 12 pct. fra 1964 til 1965. Dette skøn tyder på, at statsindkomstskatten for skatteåret 1966-67 vil indbringe omkring 6.200 mill. kr. mod ca. 5.100 mill. kr. for skatteåret 1965-66.

1966-67-skønnet hviler som nævnt på de gældende regler. Imidlertid behandler folketinget for tiden forskellige lovforslag, hvis gennemførelse vil få indflydelse på skatteudskrivningen for skatteåret 1966-67. Det drejer sig om en forhøjelse af lønmodtagerfradraget, om særskilt beskatning af hustruindtægter og om et eventuelt fradrag for medhjælpende hustruer samt om udvidede fradragmuligheder for forskellige former for forsikringer, indskud i pengeinstitutter m. v. Da det endnu ikke er klarlagt, i hvilket omfang disse forslag vil få virkninger for skatteudskrivningen i 1966-67, er der i det følgende set helt bort herfra. Derimod har man søgt at belyse, hvorledes forskellige ændringer i statsskatteskalaerne kan tænkes at ville påvirke skatteudskrivningen for skatteåret 1966-67. Det drejer sig om forskellige forhøjelser af de skattefrie bundbeløb og af overgrænsen for den såkaldte proportional-skat for forsørgere.

1. Forhøjelse af de skattefrie bundbeløb.

I udskrivningsloven for skatteåret 1964-65 udgør de skattefrie bundbeløb 7.000 kr. for forsørgere og 3.700 kr. for ikke-forsørgere. Skal disse bundbeløb forhøjes, er det nærliggende foreløbig at regne med følgende tre muligheder:

	Skattefrie bundbeløb	
	Forsørgere	Ikke-forsørgere
	kr.	kr.
Udkast 1	8.000	4.000
— 2	9.000	4.500
— 3	10.000	5.000

Skattesatserne på disse indkomsttrin er i 1964-65-skalaen 21 pct. for forsørgere og 10 pct. for ikke-forsørgere. Fastholdes disse satser og satserne på skalaernes øvrige indkomsttrin, vil alle skatteydere, hvis skala-indkomster overstiger udkastenes bundbeløb, få følgende skattelettelse:

	Skattelettelse for	
	Forsørgere	Ikke-forsørgere
	kr.	kr.
Ifølge udkast 1	210	30
— — 2	420	80
— — 3	630	130

For skatteydere, hvis skala-indkomster ligger over de nuværende bundgrænser, men under udkastenes bundgrænser, vil der blive tale om mindre skattelettelse.

Provenutabet som følge af de tre udkast er foreløbig anslået under forudsætning af, at der ikke foretages andre ændringer i 1964-65-skalaen end de omtalte forhøjelser af bundbeløbene. Det vil med andre ord sige, at de skattelettelse, der er anført i foranstående oversigt, gives til alle skatteydere, hvis skala-indkomster svarer til eller overstiger udkastenes bundbeløb.

Under disse forudsætninger kan provenutabene som følge af de tre udkast anslås til følgende beløb:

	Provenutab for	
	skatteåret 1966-67	
	mill. kr.	
Ifølge udkast 1	ca. 250	
— — 2	ca. 500	
— — 3	ca. 750	

Hvis skalaerne i øvrigt ændres, således at skatteydere med større indtægter ikke får de omtalte skattelettelse, vil de anførte provenutab blive mindre. Muligheden for ad denne vej at beskære provenutabene vil imidlertid afhænge af, hvorledes skalaerne i øvrigt skal ændres i forbindelse med en eventuel forhøjelse af proportionalsskattegrænsen. Dette spørgsmål skal nærmere omtales i det følgende.

2. Forhøjelse af proportionalsskattegrænsen.

Den såkaldte proportionalsskattegrænse er overgrænsen for det første trin i forsørger-skalaen, der strækker sig fra 7.000 kr. til 22.000 kr. I det følgende har man søgt at anslå provenutabet som følge af, at de 22.000 kr. ændres til henholdsvis 25.000 kr., 28.000 kr. og 30.000 kr. Udgangspunktet er 1964-65-skalaen, således at der foreløbig ses helt bort fra forhøjelser af bundgrænserne. Det er endvidere forudsat, at ska-

laens øvrige trin skal ændres på den ene side, således at procentsatserne ikke stiger alt for brat, og på den anden side således, at skattenedsættelserne aftrappes, efterhånden som skalaindkomsten øges, for helt at bortfalde ved meget store skalaindkomster.

På dette grundlag er der i vedføjede tabel 1-3 anført tre udkast til forsørgerskalaer med følgende proportionalsskattegrænser:

	Proportionalsskattegrænse kr.
Udkast A.....	25.000
— B.....	28.000
— C.....	30.000

I tilknytning hertil er der udarbejdet tre ikke-forsørgerskalaer, der på de forskellige indkomstrin giver noget mindre skattelettelse end de tilsvarende forsørgerskalaer.

Statsskatten ifølge de tre udkast er i tabel 4-5 sammenholdt med skatten ifølge 1964-65-skalaen for personer med skalaindkomster af forskellig størrelse. Det fremgår af disse sammenligninger, at udkast A-C ikke medfører skattelettelse for personer med skalaindkomster på 22.000 kr. og derunder.

Provenutabene ifølge udkast A, B og C skønnes for skatteåret 1966-67 at ville andrage følgende beløb:

Provenutab for
skatteåret 1966-67
mill. kr.

Ifølge udkast A.....	ca. 330
— — B.....	ca. 590
— — C.....	ca. 750

3. De samlede skalaer.

Når man har bestemt sig for, hvorledes bundgrænserne og proportionalsskattegrænserne skal fastlægges, må der udarbejdes sammenhængende skalaer. Man kan derfor ikke regne med, at man uden videre kan finde frem til provenutabet for en eller anden kombination af de to sæt udkast 1, 2 og 3 samt A, B og C ved at lægge de foran angivne provenutab for f. eks. udkast 2 og udkast B sammen. Når virkningerne af forhøjelsen af bundgrænserne skal indarbejdes i det pågældende skalaudkast, må skalaens udformning ændres, og dette vil praktisk taget altid få konsekvenser for provenuberegningen.

Endelig bemærkes, at de anførte provenutab er skønnet for skatteåret 1966-67. Man kan som regel regne med, at ca. 80 pct. af disse provenutab vil fremkomme i finansåret 1966-67 og de resterende 20 pct. i finansåret 1967-68.

Tabel 1.

Skalaudkast A.

(Proportionalsskattegrænsen: 25.000 kr.).

Forsørgere.

Af en skalaindkomst på:

under	7.000 kr. betales	0 kr.	af	7.000 kr. + 21 pct. af resten
7.000—25.000	—	0	-	—
25.000—27.000	—	3.780	-	60
27.000—30.000	—	4.980	-	70
30.000—40.000	—	7.080	-	78
40.000—105.000	—	14.880	-	82
105.000—200.000	—	68.180	-	85
200.000—400.000	—	148.930	-	95
400.000 kr og derover	—	338.930	-	+105

Ikke-forsørgere.

Af en skalaindkomst på:

under	3.700 kr. betales	0 kr.			
3.700—	6.000 - —	0	- af	3.700 kr. +	10 pct. af resten
6.000—	14.000 - —	230	- -	6.000 - +	21 - - —
14.000—	25.000 - —	1.910	- -	14.000 - +	41 - - —
25.000—	27.000 - —	6.420	- -	25.000 - +	62 - - —
27.000—	30.000 - —	7.660	- -	27.000 - +	72 - - —
30.000—	40.000 - —	9.820	- -	30.000 - +	79 - - —
40.000—	50.000 - —	17.720	- -	40.000 - +	82 - - —
50.000—	100.000 - —	25.920	- -	50.000 - +	88 - - —
100.000—	200.000 - —	69.920	- -	100.000 - +	95 - - —
200.000—	400.000 - —	164.920	- -	200.000 - +	105 - - —
400.000 kr. og derover	—	374.920	- -	400.000 - +	110 - - —

Tabel 2.

Skalaudkast B.

(Proportionalsskattegrænsen: 28.000 kr.).

Forsørgere.

Af en skalaindkomst på:

under	7.000 kr. betales	0 kr.			
7.000—	28.000 - —	0	- af	7.000 kr. +	21 pct. af resten
28.000—	30.000 - —	4.410	- -	28.000 - +	60 - - —
30.000—	32.000 - —	5.610	- -	30.000 - +	70 - - —
32.000—	35.000 - —	7.010	- -	32.000 - +	76 - - —
35.000—	50.000 - —	9.290	- -	35.000 - +	81 - - —
50.000—	200.000 - —	21.440	- -	50.000 - +	85 - - —
200.000—	400.000 - —	148.940	- -	200.000 - +	95 - - —
400.000 kr. og derover	—	338.940	- -	400.000 - +	105 - - —

Ikke-forsørgere.

Af en skalaindkomst på:

under	3.700 kr. betales	0 kr.			
3.700—	6.000 - —	0	- af	3.700 kr. +	10 pct. af resten
6.000—	14.000 - —	230	- -	6.000 - +	21 - - —
14.000—	28.000 - —	1.910	- -	14.000 - +	41 - - —
28.000—	30.000 - —	7.650	- -	28.000 - +	61 - - —
30.000—	35.000 - —	8.870	- -	30.000 - +	77 - - —
35.000—	100.000 - —	12.720	- -	35.000 - +	88 - - —
100.000—	200.000 - —	69.920	- -	100.000 - +	95 - - —
200.000—	400.000 - —	164.920	- -	200.000 - +	105 - - —
400.000 kr. og derover	—	374.920	- -	400.000 - +	110 - - —

Tabel 3.

Skalaudkast C.

(Proportionalsskattegrænsen: 30.000 kr.)

Forsørgere.

Af en skalaindkomst på:

under 7.000 kr. betales	0 kr.	af 7.000 kr. + 21 pct. af resten
7.000—30.000 - —	0 - -	7.000 kr. + 21 pct. af resten
30.000—32.000 - —	4.830 - -	30.000 - + 61 - - —
32.000—35.000 - —	6.050 - -	32.000 - + 70 - - —
35.000—40.000 - —	8.150 - -	35.000 - + 76 - - —
40.000—50.000 - —	11.950 - -	40.000 - + 80 - - —
50.000—200.000 - —	19.950 - -	50.000 - + 86 - - —
200.000—400.000 - —	148.950 - -	200.000 - + 95 - - —
400.000 kr. og derover —	338.950 - -	400.000 - + 105 - - —

Ikke-forsørgere.

Af en skalaindkomst på:

under 3.700 kr. betales	0 kr.	af 3.700 kr. + 10 pct. af resten
3.700—6.000 - —	0 - -	3.700 kr. + 10 pct. af resten
6.000—14.000 - —	230 - -	6.000 - + 21 - - —
14.000—28.000 - —	1.910 - -	14.000 - + 41 - - —
28.000—30.000 - —	7.650 - -	28.000 - + 58 - - —
30.000—35.000 - —	8.810 - -	30.000 - + 72 - - —
35.000—40.000 - —	12.410 - -	35.000 - + 82 - - —
40.000—100.000 - —	16.510 - -	40.000 - + 89 - - —
100.000—200.000 - —	69.910 - -	100.000 - + 95 - - —
200.000—400.000 - —	164.910 - -	200.000 - + 105 - - —
400.000 kr. og derover —	374.910 - -	400.000 - + 110 - - —

Tabel 4.

Statsindkomstskat ifølge gældende regler 1964-65 og ifølge udkast A, B og C.

Forsørgere.

Skalaendkomst	Gældende regler	Udkast A	Udkast B	Udkast C
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
22.000	3.150	3.150	3.150	3.150
25.000	4.950	3.780	3.780	3.780
28.000	7.050	5.680	4.410	4.410
30.000	8.450	7.080	5.610	4.830
35.000	12.250	10.980	9.290	8.150
40.000	16.050	14.880	13.340	11.950
50.000	23.650	23.080	21.440	19.950
100.000	64.150	64.080	63.940	62.950
105.000	68.200	68.180	68.190	67.250
200.000	148.950	148.930	148.940	148.950

Nedsættelse i statsindkomstskat.

22.000	0	0	0
25.000	1.170	1.170	1.170
28.000	1.370	2.640	2.640
30.000	1.370	2.840	3.620
35.000	1.270	2.960	4.100
40.000	1.170	2.710	4.100
50.000	570	2.210	3.700
100.000	70	210	1.200
105.000	20	10	950
200.000	20	10	0

Tabel 5.

Statsindkomstskat ifølge gældende regler 1964-65 og ifølge udkast A, B og C.*Ikke-forsørgere.*

Skala-indkomst kr.	Gældende regler kr.	Udkast A kr.	Udkast B kr.	Udkast C kr.
22.000	5.190	5.190	5.190	5.190
25.000	7.020	6.420	6.420	6.420
27.000	8.420	7.660	7.240	7.240
28.000	9.120	8.380	7.650	7.650
30.000	10.520	9.820	8.870	8.810
35.000	14.370	13.770	12.720	12.410
40.000	18.220	17.720	17.120	16.510
45.000	22.070	21.820	21.520	20.960
50.000	25.920	25.920	25.920	25.410
100.000	69.920	69.920	69.920	69.910

Nedsættelse i statsindkomstskat.

22.000	0	0	0
25.000	600	600	600
27.000	760	1.180	1.180
28.000	740	1.470	1.470
30.000	700	1.650	1.710
35.000	600	1.650	1.960
40.000	500	1.100	1.710
45.000	250	550	1.110
50.000	0	0	510
100.000	0	0	10

Spørgsmål 22:

Hvorledes kan det forventes at ville påvirke forbruget, hvis der med hensyn til fradrag for renter indføres en regel om, at kun renter af gæld vedrørende erhvervsvirksomhed og vedrørende uddannelse kan fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst?

Svar:

En regel som den omtalte må antages at ville virke begrænsende på forbruget, men det er ikke muligt at udtale sig om omfanget af denne virkning.

Det bemærkes herved, at reglen muligvis vil kunne praktiseres for lønmodtagere, men at dette næppe kan lade sig gøre for de erhvervsdrivendes vedkommende. Den erhvervsdrivende skal efter reglen have fradrag for renter af gæld vedrørende sin virksomhed. Det vil imidlertid ikke være muligt at konstatere, om de bestemte penge, en erhvervsdrivende får ind ved optagelse af et lån, anvendes til privat forbrug eller indgår i hans virksomhed. Heraf følger også, at man ikke kan lade det være afgørende for fradragsretten, om den sikkerhed, der eventuelt stilles for lånet, er et privat aktiv, f. eks. en villa, eller aktiver i virksomheden.

Spørgsmål 23:

Kan der gøres noget for at begrænse løbetiden for lån til bilkøb?

Svar fra justitsministeriet:

Der er rent lovt teknisk intet til hinder for at indsætte en bestemmelse i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling, hvorefter der ikke gyldigt kan tages ejendomsforbehold med hensyn til visse genstande, såfremt sidste afdrag skal betales senere end en vis frist efter tingens overgivelse. Der er heller intet til hinder for at udbygge bestemmelsen med en bestemmelse om, at ejendomsforbeholdet bortfalder, hvis sælgeren ikke inden en vis frist fremsætter begæring over for fogeden om tilbagetagelse af tingen og herefter fremmer sagen uden unødigt ophold.

Spørgsmålet om, hvilken virkning bestemmelser af denne art vil få, afhænger af, i hvor høj grad sælgeren lægger vægt på at få sikkerhed gennem ejendomsforbehold fremfor at få sikkerhed på anden måde,

f. eks. gennem underpant eller kaution. Justitsministeriet er ikke i besiddelse af materiale, der kan belyse dette spørgsmål.

Den form for kreditgivning, som man navnlig kunne tænke sig ville finde anvendelse, hvis der indføres tidsmæssig begrænsninger af gyldigheden af ejendomsforbehold, er salg på afbetaling uden ejendomsforbehold, men med underpant i den solgte genstand for restkøbesummen. Det må i denne forbindelse fremhæves, at justitsministeriets udvalg vedrørende underpantning af løsøre var inde på spørgsmålet om at indføre tilsvarende begrænsninger i pantrettens gyldighed, som gælder for gyldigheden af ejendomsforbeholdet (d. v. s. regler om mindsteudbetaling). I udvalgets betænkning (betænkning nr. 172/1957) udtales det side 15:

„Udvalget har imidlertid navnlig næret betænkelighed ved at overføre en ugyldighedsvirkning til underpantning, fordi pantebrevet ikke fremtræder som udstedt i anledning af køb, og krav herom ikke kan opstilles. Dette har navnlig betydning i forholdet til den, der senere erhverver eller belåner pantebrevet. Det vil endvidere være vanskeligt at hindre transaktioner, der bringer forholdet uden for en ugyldighedsregels område, f. eks. ved at køberen opnår lån til betaling af købesummen hos en tredjemand, imod at denne modtager pant i genstanden, og sælgeren påtegner pantebrevet som kautionist. Udvalget har overvejet i stedet for en ugyldighedsregel at foreslå indført en strafferegel, men er dog vejet tilbage herfor, fordi en straffenorm ikke vil være heldig. Det vil kunne virke stødende, at straf skal ramme pantthaveren, navnlig når anmeldelse sker af pantsætterten, der ved trussel herom tillige vil kunne udøve en uheldig pression. Fogeden vil fremdeles blive sat i en kedelig situation, når det under fogedforretning viser sig, at et minimumskrav ikke er opfyldt. Udvalget må være af den opfattelse, at der ikke på forhånd kan siges noget sikkert om, hvorvidt det vil være nødvendigt at supplere afbetalingslovens regel med en regel om pant. De fremhævede betænkeligheder må imidlertid gøre det naturligt at afvente udviklingen og først tage spørgsmålet op til fornyet overvejelse, når og hvis handelspraksis ændres.“

III. Vedr. opsparingsordningerne.

Spørgsmål 24:

Kan der siges noget om, hvor meget reel nyopsparring der er kommet ud af de hidtidige former for skattebegunstigelse af opsparing?

Svar:

Udvalget vedrørende skattebegunstiget opsparing har defineret „nyopsparring“ som den opsparing, der er betinget af skattebegunstigelse, og som ikke ville blive præsteret uden denne. Forstået således mener udvalget, at „nyopsparring“ ikke med sikkerhed kan påvises, idet afgørelsen af, om der foreligger nyopsparring i det konkrete tilfælde, må bero på et skøn (betænkningen p. 23-24).

Efter den af udvalget givne definition foreligger der nyopsparring, når en person som følge af en skattebegunstigelse a) forøger sin formue, b) undlader at forbruge af tidligere opsparede midler eller c) forbruger mindre af sin formue, end han ville have gjort, dersom han ikke kunne opnå nogen skattelettelse.

Derimod foreligger der ikke nyopsparring i det tilfælde, hvor en person overfører et beløb fra en almindelig konto i et pengeinstitut til en kapitalbindingskonto eller sælger obligationer eller andre formueeffekter i nævnte hensigt, forudsat at den pågældende under alle omstændigheder ville undlade at anvende de omhandlede formuemidler til forbrug inden for en årrække svarende til den 5-årige bindingsperiode.

Der foreligger heller ikke nyopsparring, dersom en person på en kapitalbindingskonto indsætter beløb, som han også uden særlig skattebegunstigelse ville have opsparat af sin indtægt.

For at der efter definitionen skal foreligge en samfundsmæssig nyopsparring efter indførelse af en begunstigelsesordning, må man kræve, at nationalformuen opgjort på et tidspunkt efter ordningens indførelse er større, end den ville have været uden ordningen. Det er her forudsat, at alle andre faktorer — herunder skatteudskrivningen — er upåvirket af de truffne dispositioner.

Pr. 31. januar 1964 indestod på kapitalbindingskonti i alt godt 600 mill. kr. Det samlede indestående på opsigelseskonti i

banker og sparekasser var samtidig 15 milliarder kr., og den cirkulerende mængde børsnoterede obligationer androg 30 milliarder kr.

På baggrund af disse tal er der en stærk formodning for, at en væsentlig del af de midler, der nu står som indskud på kapitalbindingskonti, er fremskaffet ved overflytning fra almindelige konti på opsigelsesvilkår i pengeinstitutter eller ved salg af obligationer. I mange tilfælde vil der nemlig være tale om beløb, som i forvejen hører til den pågældendes langsigtede formueanbringelse, og en 5-årig binding — som til enhver tid kan hæves mod opgivelse af begunstigelsen — vil i sådanne tilfælde ikke være forbundet med noget offer. En skattepræmiering må her opfattes som en gevinst, der gør omplacering af beløbet til en selvfølge for dem, der har mulighed herfor; der er i disse tilfælde næppe grund til at vente, at en skattebegunstigelse knyttet til 5-årig binding af en begrænset del af en persons formue vil tilskynde den pågældende til at forøge formuen.

Derimod vil en begunstigelsesordning kunne foranledige personer med likvid formue af samme størrelsesorden som de tilladte hensættelsesbeløb til at undlade formueforbrug, ligesom ordningen kan have værdi derved, at personer, som ikke ellers ville spare op, tilskyndes til at foretage årlige henlæggelser.

Med de store muligheder, der er for omplacering af tidligere opsparede midler, er det ikke usandsynligt, at den til kapitalbindingsordningen knyttede nyopsparring kun udgør en ret begrænset del af de bundne beløb.

Regner man med, at der årligt indskydes 200 mill. kr. på kapitalbindingskonti, og antages det skønsmæssigt, at kun 25 pct. heraf udgør nyopsparring, medens resten svarer til beløb, der allerede er opsparat, eller som ville blive opsparat også uden særlig præmiering, vil den årlige private nyopsparring andrage 50 mill. kr.

Antager man yderligere, at den til indskuddene svarende skattebegunstigelse gennemsnitligt udgør 30 pct. af de indskudte beløb, kommer man til det resultat, at det offentlige årligt må give afkald på 60 mill.

kr. for fremskaffelse af en årlig privat nyopsparring på 50 mill. kr. Ser man endvidere bort fra, at en del af det offentlige skatte- tab muligvis opspares hos de begunstigede skatteydere, vil nettoresultatet blive en årlig formindskelse i den samfundsmæssige nyopsparring på 10 mill. kr. i forhold til den situation, der ville foreligge, dersom kapitalbindingsordningen ikke eksisterede.

Det samlede på kapitalbindingskonti inde- stående beløb androg som nævnt i januar 1964 godt 600 mill. kr. Ud fra de foran skitserede forudsætninger vil den hertil svarende nyopsparring ligge på ca. 150 mill. kr., hvilket er et beløb af samme størrelsesorden som det skattetab, det offentlige må antages at have lidt i tilknyt- ning til kapitalbindingsordningen. De op- stillede forudsætninger for denne beregning er vilkårlige og skønsmæssige. Men selv

med noget mere optimistiske forudsætning- er når man dog til den konklusion, at det skattetab, det offentlige lider gennem op- sparingspræmieringen, er meget betydeligt i forhold til den nyopsparring, der fremkom- mer som resultat af præmieringen.

På børneopsparingskonti, selvpensioner- ingskonti og konti for skattelettelse hen- stod i januar 1964 i alt omkring 225 mill. kr. Den hertil knyttede nyopsparring an- drager næppe en procentvis større andel end den, der gælder for kapitalbindingskonti.

Den til opsparring på indekskonti knyttede skattebegünstigelse er den samme som for livrenteaftaler og tilsvarende forsikrings- kontrakter. Heller ikke her har man nogen mulighed for at udtale sig om, i hvilket omfang opsparring havde været præsteret uden skattelempelse.

IV. Vedr. huslejespørgsmålet.

Spørgsmål 25:

Hvilke beregninger foreligger for rege- ringen til belysning af forholdet mellem de forskellige huslejeniveauer, alt under hen- syntagen til lejlighedernes alder, stand, udstyr m. v.?

Svar:

Statistisk tabelværk 1964, Folke- og boligtællingen 26. september 1960, C. Bolig- og husstandsundersøgelse 1960 indeholder en række oplysninger vedrørende bolig- og husleje forholdene.

Der henvises navnlig til tabel 9, hvor den gennemsnitlige månedlige husleje for ud- lejede lejligheder er fordelt efter opførelses- periode, beliggenhed m. v. Fotokopi af tabellen vedlægges.*)

I almindelighed kan man om forholdet mellem huslejeniveauerne udtale følgende:

Det gennemsnitlige lejeniveau i ejendomme taget i brug før 1. september 1939 i de større byområder må antages at være steget med ca. 60-70 pct. i forhold til niveauet i 1939, og lejligheder, der er genudlejet efter 1962, må som følge af den på dette tidspunkt gennemførte adgang til forhøjelser ved gen- udlejning (med 25 pct. af 1939-lejen)

antages at have en leje på 85-90 pct. over dette niveau.

Den omkostningsbestemte leje i nyt bolig- byggeri i hovedstadsområdet vil med de for tiden gældende pris- og renteforhold udgøre ca. 80 kr. m², hvilket indebærer, at leje- niveauet for nybyggeriet er steget 4-5 gange i forhold til lejen for byggeri opført i 1939. Kvaliteten i nybyggeriet i dag er dog højere end i førkrigsbyggeriet, og dette må påregnes i et frit marked at ville stille mange af de ældre boliger dårligere i konkurrencen med nyere lejligheder trods de ældre lejligheders gennemsnitligt mere cen- trale beliggenhed.

Spørgsmål 26:

En prognose udbedes for det virkelige behov for boliger i de kommende 3 år, når man tager i betragtning, at de forlangte huslejer skal kunne betales.

Svar:

Boligefterspørgslets størrelse er bl.a. af- hængig af de økonomiske vilkår, under hvilke behovet kan tænkes dækket; udvik- lingen i leje og i indkomster har afgørende betydning.

*) Ikke optrykt.

Bilag til bet. o. lovf. vedr. afgift af spiritus, vin og øl m. m.

Efterspørgslen på længere sigt vil tillige være bestemt af folketallets vækst, befolkningens fordeling på civilstandsgrupper m.v. Boligministeriets målsætningsudvalg og SBI samarbejder i øjeblikket om ud fra visse forudsætninger herom at foretage en beregning, der kan angive størrelsesordenen for boligefterspørgslens vækst.

Boligefterspørgslens udvikling på kortere sigt vil især være bestemt af udviklingen i lejen. Denne er i de senere år steget langt stærkere end indkomsterne.

Der findes ikke systematisk indsamlede statistiske oplysninger om lejen eller boligudgiften i nybyggeriet som helhed; der er tale om betydelige forskelle inden for samme årgang af fuldført byggeri, betinget af forskel i kvalitet og lokalitet (f.eks. løn- og grundprisforskelle) samt i tidspunktet for byggeriets igangsættelse (håndværker-tilbud) og prioritering (obligationskurser).

I hovedstadsområdet er lejen i nybyggeriet fra 1957 til 1963-64 steget med 125 pct.; hvis man går ud fra den leje, der vil fremkomme under de i dag gældende pris- og renteforhold, bliver stigningen betydelig større. I samme periode er nationalindkomsten steget med 65 pct. og den gennemsnitlige årsløn for en fuldt beskæftiget faglært arbejder i hovedstadsområdet med 69 pct.

Huslejen for en familiebolig i hovedstadsområdet udgjorde i 1957 ca. 20 pct. af en faglært arbejders årsløn. Den omkostningsbestemte leje vil med de for tiden gældende pris- og renteforhold udgøre en væsentlig højere andel af lønnen.

Til trods for, at huslejen i nybyggeriet således udgør en stigende andel af faglærte arbejderes gennemsnitlige årsindtægt, har det dog hidtil været muligt at afsætte eller udleje praktisk taget hele produktionen, der som bekendt samtidig er sat kraftigt i vejret.

Der er i 1964 færdiggjort ca. 39.000 boliger og igangsat ca. 46.000. Det er en fordobling af produktionen i løbet af 7 år. Lidt over 60 pct. af boligerne er enfamilieshuse.

Den beskrevne udvikling indebærer en reduktion af den hidtil udækkede boligefterspørgsel. De endelige virkninger for de nærmeste 3 år vil imidlertid være afhæn-

gige af på den ene side indkomstudvikling og på den anden side lejeudviklingen, som igen vil være afhængig af, om det lykkes at formindske det ekstraordinært høje renteniveau, og af den udvikling i byggepriserne, som vil følge af en fortsat rationalisering af byggeprocesserne.

Spørgsmål 27:

Vil det stillede forslag vedrørende forhøjelse af huslejen i udlejningsejendomme betyde øget opsparing og mindsket forbrug?

Svar:

Det af regeringen i marts 1965 fremsatte forslag til lov om ændringer i lov om leje vil antagelig medføre en samlet forhøjelse af huslejerne med ca. 150 mill. kr. om året.

Lejernes forbrug og opsparing vil umiddelbart blive formindsket med et tilsvarende beløb.

For ejerne betyder forhøjelsen en tilsvarende forøget bruttoindtægt. Da forslaget om lejeforhøjelse er begrundet med, at forhøjelsen skulle give mulighed for en contodækning af stedfundne stigninger i driftsudgifterne, må man antage, at den øgede bruttoindtægt dels vil medgå til en forøgelse af ejendommenes drifts- og vedligeholdelsesudgifter, dels til forøget nettoindtægt hos ejeren eller bevirke, at et eventuelt hidtidigt underskud formindskes. Der vil herigennem formentlig både blive mulighed for øget forbrug og øget opsparing hos ejerne, ligesom de øgede vedligeholdelsesudgifter vil betyde øget investering. Ejernes øgede nettoindtjening vil tillige medføre større indkomstskatter til staten og kommunerne i 1966-67.

Sikre slutninger med hensyn til, hvorledes det samlede private forbrug og den samlede private opsparing påvirkes, kan ikke drages, men det sandsynlige resultat er en vis reduktion i det samlede private forbrug og en forøgelse af den private opsparing, en forøgelse, der dog næppe bliver nogen stor del af de 150 mill. kr., der flyttes fra lejere til ejere. I det omfang vedligeholdelsesudgifterne hurtigt sættes i vejret, fremkommer en øget efterspørgsel efter arbejdskraft i byggefagene.

V. Vedr. forslag til lov om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt i lov om forskellige forbrugsafgifter.

Spørgsmål 28:

Kan orangeade inddrages under mineralvandsafgiften?

Svar:

Afgiftspligtige i henhold til afsnit IV i lov nr. 44 af 14. marts 1955 er mineralvand, limonade og lignende alkoholfri læskedrikke. Afgiften udgør 30 øre pr. liter.

Orangeade er beregnet til at nydes efter

fortynding og vil derfor ikke umiddelbart kunne inddrages under afgiften, som alene omfatter færdigfremstillede læskedrikke. En særlig afgift af orangeader måtte afpasses efter den enkelte vares koncentration, således at afgiften af den af orangeaden efter fortynding fremkomne læskedrik skulle svare til afgiften af de drikke, som beskattes i færdigfremstillet stand. En sådan tilpasning af de pågældende afgiftssatser er ikke mulig i praksis, hvortil kommer vanskelighederne ved at afgrænse orangeader over for saft.

Spørgsmålet må derfor besvares benægtende.

VI. Vedr. forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v.

Spørgsmål 29:

Hvor høj er omsætningsafgiften af motor-køretøjer i forskellige af vore nabolande?

Svar:

Der henvises til nedenstående oversigt.

Omsætningsafgift af ikke tidligere registrerede motorkøretøjer.

Finland.

Afgiftssats.

Motorcykler:

15 pct. værdiafgift.

Personbiler og andre biler med egenvægt under 1.800 kg:

Værdi	Afgift
Højest 3.000 mk.	35 pct.
Over 3.000 mk., men højest 6.000 mk.	50 -
Over 6.000 mk., men højest 9.000 mk.	65 -
Over 9.000 mk.	80 -

Afgiftspligtig værdi.

Indenlands fremstillede køretøjer:
Salgsprisen eksklusive afgiften.

Indførte køretøjer:

Toldberegningens værdien.

Afgiftsfritagelser.

Bl. a. brand- og sygebiler, ligvogne, lastbiler og varevogne med totalvægt over 1.700 kg.

Norge.

Afgiftssats.

Motorcykler med motor af slagvolumen ikke over 50 cm³:

10 pct. værdiafgift.

Personbiler:

35 pct. af de første 6.000 kr. og 60 pct. af den del af værdien, der overstiger 6.000 kr.

Last- og varevogne, busser, specialvogne (brandbiler, kranvogne m. m.) og andre motorcykler end nævnt ovenfor:

25 pct. værdiafgift.

Hyrevogne:

25 pct. værdiafgift.

Afgiftspligtig værdi.

Indenlands fremstillede køretøjer:
Prisen af fabrik.

Indførte køretøjer:

Personbiler og motorcykler:

Toldberegningens værdien med tillæg af told og trafikafgift.

Busser, specialbiler og lastvogne med påbygget førerhus, karrosseri, lad m. v.:
Toldberegningens værdien for understel og motor med tillæg af told og trafikafgift.

Afgiften omfatter ikke værdien af dæk og slanger.

Afgiftsfritagelser.

Bl. a. traktorer, brand- og sygebiler.

*Sverige.**Afgiftssats.**Motorcykler:*

Tjenestevægt ikke over 75 kg .	180 kr.
— 75-160 kg	240 -
— over 160 kg	360 -

Andre køretøjer:

Tjenestevægt ikke over 1.600 kg:
et beløb svarende til 110 pct. af køretøjets
tjenestevægt udtrykt i kg.

Tjenestevægt over 1.600 kg:
et beløb svarende til 110 pct. af køretøjets
tjenestevægt udtrykt i kg + 145 kr. for
hver fulde 50 kg, hvormed tjenestevægten
overstiger 1.600 kg.

Ved tjenestevægt forstås vægten af køre-
tøjet færdigt til brug (inklusive reservehjul,
værktøj, brændstof og fører).

Afgiftsfritagelser.

Bl. a. lastbiler med lukket varekasse, med
stationcar- eller personvognskarrosseri, og
hvis tjenestevægt overstiger 1.800 kg, andre
lastvogne (uanset tjenestevægt), cykler
med hjælpemotor, visse invalidemotorcykler,
brand- og sygebiler.

Samtlige beløb er angivet i det pågæl-
dende lands egen valuta.

Spørgsmål 30:

Er det hensigtsmæssigt at fastholde be-
grænsningen „til befording af højst 2 per-
soner“ i det nye § 19, stk. 2, 1. punktum?

Svar:

Efter forslaget § 1, nr. 12, foreslås be-
stemmelsen i lovens § 19, stk. 3, ændret
således, at der gives de pågældende invali-
derede adgang til afgiftsgodtgørelse i et
noget større omfang end hidtil, idet lovbe-
stemmelsens begrænsning af motorens cy-
lindervolumen foreslås ændret fra 300 cm³
til 500 cm³ og yderligere således, at inva-
lideforsikringsretten får adgang til at godt-
gøre den fulde afgift af et større køretøj i
tilfælde, hvor vedkommende på grund af sin
invaliditet ikke kan anvende et af de pågæl-
dende små 2 personers køretøjer.

Den således ændrede bestemmelse giver
mulighed for om nødvendigt at dispensere
fra begrænsningen til 2 personers køretøjer,

og spørgsmålet må i øvrigt besvares be-
kræftende.

Spørgsmål 31:

Er det rimeligt at opretholde ordningen
med halv registreringsafgift af varevogne,
der benyttes til personbefordring („pape-
gøjelader“)?

Svar (af 15. marts 1965):

Last- og varemotorvogne, der berigtiges
med halv afgift („papegøjelader“), skal
med hensyn til konstruktion og indretning
opfylde samme betingelser som de køretøjer,
der er helt fritaget for registreringsafgift.
Køretøjerne skal være af typer, som
utvivlsomt er konstrueret udelukkende til
godstransport, dog bl. a. bortset fra, at
der i køretøjer berigtiget med halv afgift
må etableres faste sæder i varekassen.

Et køretøj, der opfylder de nævnte be-
tingelser for berigtigelse med halv afgift,
kan — i modsætning til de egentlige last-
og varevogne — anvendes til person-
befordring uden nogen begrænsning.

Antallet af varevogne, der er indregistreret
på „papegøjelader“, anslås til ca. 110.000-
115.000 vogne, og det vil derfor være for-
bundet med vidtgående konsekvenser, så-
fremt afgiftsnedsættelsen for disse køretøjer
inddrages. En gradvis afvikling ville i hvert
fald være nødvendig og kunne eventuelt
etableres enten således, at de omhandlede
køretøjer kræves berigtiget med fuld afgift
i forbindelse med første ejerskifte efter en
eventuel lovændrings ikrafttræden, eller
således at afgiftssatsen gradvis sættes op
fra halv til fuld afgift.

Det bemærkes, at en ophævelse af adgan-
gen til berigtigelse med halv afgift må
forudses at medføre en kraftig stigning i
antallet af ansøgninger om fuldstændig
afgiftsfritagelse af varevogne („gule pla-
der“), også fra personer, som almindeligvis
ikke har behov for et varekøretøj. Ordning-
en med afgiftsfritagelsen for varevogne
er imidlertid allerede forbundet med be-
tydelige kontrolmæssige vanskeligheder, og
en udvidelse af denne del af vognparken
som følge af hel eller delvis ophævelse af
adgangen til berigtigelse med halv afgift
må derfor anses for uheldig.

Spørgsmål 32:

Kan invalider få en udvidet adgang til fritagelse for afgifter på motorkørsel?

Svar:

De invaliderede kan opnå hel eller delvis godtgørelse af afgiften i henhold til loven om omsætningsafgift af motorkøretøjer m.v. (registeringsafgiften). Godtgørelsen indrømmes af invalideforsikringsretten, jfr. lovens § 19. I det lovforslag om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m.v., der fremsættes den 16. marts 1965, er der efter forhandling med invalideforsikringsretten foreslået forskellige lempelser i godtgørelsesreglerne. Bestemmelsen i lovens § 19, stk. 3, foreslås ændret således, at der gives de alvorligst invaliderede adgang til afgiftsgodtgørelse i et noget større omfang end hidtil, idet lovbestemmelsens begrænsning af motorens cylindervolumen foreslås ændret fra 300 cm³ til 500 cm³, og yderligere således, at invalideforsikringsretten får adgang til at godtgøre den fulde registreringsafgift af et større køretøj i tilfælde, hvor vedkommende på grund af sin invaliditet ikke kan anvende et af de pågældende små køretøjer. Bestemmelsen i § 19, stk. 5, foreslås ændret således, at der kan indrømmes fuld godtgørelse af registreringsafgiften af køretøjer til kollektiv befordring af invaliderede mod hidtil godtgørelse af halvdelen af afgiften.

Invalideforsikringsretten kan endvidere indrømme fuld fritagelse for vægtafgiften af de pågældende køretøjer i tilfælde, hvor der indrømmes hel eller delvis godtgørelse af registreringsafgiften.

Vedrørende spørgsmålet om refusion af benzinafgifter for invalidemotorkøretøjer bemærkes, at invalideorganisationerne flere gange har fremsat et sådant ønske. Landsforeningen af Vanføre har således i sin tid foreslået en ordning, hvorefter den invaliderede bilejer hvert år på tro og love skulle angive sit benzinformbrug, og på grundlag heraf og eventuelt en plomberet kilometertæller skulle afgifterne så godtgøres. En ordning som den skitserede vil dog næppe være forsvarlig, men måtte i givet fald suppleres med et indkøbs- og påfyldningsregnskab. Efter departementets erfaringer vedrørende afgiftsfritagelse for benzin til landbrugstraktorer, før farvningsordningen blev gennemført, må man imid-

lertid stærkt fraråde en ordning med fritagelse (godtgørelse) for afgifterne af almindelig motorbenzin til invalidemotorkøretøjer, og den særlige farvningsordning for afgiftsfri benzin til drift af traktorer, maskiner m. m. kan ifølge sagens natur ikke udvides til at omfatte motorkøretøjer, der er indregistreret til kørsel på offentlig vej.

Spørgsmål 33:

Hvorledes vurderer justitsministeriets lovkontor lovforslagets § 2, stk. 2, i forhold til hidtidig statsretlig teori og praksis?

Svar af 20. marts 1965 fra justitsministeriets lovkontor:

Notat.

Folketingets „buket“-udvalg har med hensyn til forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer m. v. bl. a. stillet følgende spørgsmål:

„Hvorledes vurderer justitsministeriets lovkontor forslaget § 2, stk. 2, i forhold til hidtidig statsretlig teori og praksis?“

Den nævnte bestemmelse i lovforslaget er sålydende:

„§ 1, nr. 1, finder anvendelse på nye køretøjer, som er anmeldt til afgiftsberigtigelse fra og med den 16. marts 1965.“

Ikrafttrædelsestidspunktet fastsættes i § 2, stk. 1. Det vil blive samtidig eller efter lovens kundgørelse.

§ 1, nr. 1, indeholder de forhøjede afgiftssatser.

Spørgsmålet om en lovs ikrafttræden indeholder 2 underspørgsmål:

- 1) fra hvilket tidspunkt kan myndighederne håndhæve loven („håndhævelsestidspunktet“),
- 2) på hvilke kendsgerninger — tidsligt bestemt — finder loven anvendelse („gyl-dighedstidspunktet“)?

I almindelighed falder de 2 tidspunkter sammen. Når loven således „træder i kraft“ på et i loven bestemt tidspunkt eller — i overensstemmelse med den almindelige regel i Lovtidendeloven — ugedagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, betyder dette i mangel af anden bestemmelse, at loven fra ikrafttrædelsestidspunktet skal bringes i anvendelse af myndighederne, og at den finder anvendelse på forhold, som ligger efter nævnte tidspunkt.

Spørgsmålet er nu, om love kan „træde i kraft“, før de er bekendtgjort.

Ad 1) I den statsretlige teori antages det undertiden at følge af grundlovens § 22, at myndighederne ikke kan håndhæve en lov, før den er kundgjort.

Ad 2) Grundloven er ikke til hinder for, at en lov tillægges tilbagevirkende kraft, d. v. s. knytter retsvirkninger til kendsgerninger, der ligger før lovens håndhævelsetidspunkt, herunder før kundgørelsen eller før lovens tilblivelse. Dette er anerkendt både i teori og praksis.

A. Teorien.

Der kan her henvises til følgende værker:

a) *Poul Andersen*, „Dansk Forvaltningsret“ 1963, s. 20 ff. Det anføres her:

„Til sikring af borgernes individuelle retssfære har man opstillet det princip, at love ikke bør have tilbagevirkende kraft. Fra denne grundsætning gøres der dog undtagelser, og det er især forvaltningsretlige love, der gør og må gøre brud på princippet om, at love ikke har tilbagevirkende kraft. Dette beror på, at de tjener offentlige interesser, som undertiden må tilgodeses på bekostning af borgernes individuelle retssikkerhed. Da der ikke i vor grundlov findes noget forbud imod at give love tilbagevirkende kraft, har lovgivningsmagten ikke anset sig for udelukket fra, i tilfælde hvor loven ellers ville have forfejlet sin hensigt, at give en lov virkning f. eks. fra lovforslagets fremsættelse.“

b) *Alf Ross*, „Dansk Statsforfatningsret“ I, 1959, s. 296 ff. (se især s. 303-4). Det anføres her:

„Grundloven indeholder intet forbud mod at udstede love, end ikke straffelove, med tilbagevirkende gyldighed. Det tilkommer derfor lovgiveren selv at fastsætte det tidspunkt, hvorfra en lov skal have gyldighed. Ofte forekommer udtrykkelige gyldighedsklausuler i forbindelse med ikrafttrædelsesklausuler. I andre tilfælde fremgår lovens gyldighed i tiden umiddelbart af dens reglers indhold. En gennemgang af Lovtidende viser, at det er i ikke så få tilfælde, der således udtrykkeligt på den ene eller anden måde er tillagt love, især af forvaltningsretlig eller økonomisk natur, tilbagevirkende gyldighed.“

c) *O. A. Borum*, „Lovkonflikter“, 1949, s. 6 ff. Borum skriver:

„Den danske grundlov indeholder intet udtrykkeligt forbud mod tilbagevirkning. Der er således intet til hinder for, at en ny lov uden at komme i strid med grundlovens ord kan tillægge sig tilbagevirkende kraft. Som eksempler på love med tilbagevirkende kraft kan nævnes antedaterede love, d. v. s. love, som tillægger sig retsvirkning, ikke først fra ikrafttrædelsesdagen, men fra et tidligere tidspunkt, sædvanligvis fra den dag, da lovforslaget blev forelagt rigsdagen. En sådan antedatering finder ikke sjældent sted af nye afgiftslove, når lovforslaget ikke kan gennemføres samme dag, det forelægges rigsdagen. Formålet med en sådan antedatering er at forhindre, at de, mod hvem loven rettes, gør denne mere eller mindre illusorisk ved retsskridt foretagne i tiden mellem forslaget fremsættelse og dets gennemførelse eller ved f. eks. at købe eller hjemtage de varer, hvorpå nye afgifter lægges. Når forholdet undtagelsesvis er det, at loven ikke ville kunne nå sit formål, hvis den ikke får virkning for de retshandlinger, som er foretaget, efter dens indhold er blevet almindelig kendt ved forslaget fremsættelse, bør der kunne gives den virkning fra dette tidspunkt. Dette er en naturlig følge af den måde, hvorpå en lov bliver til i en konstitutionel stat gennem flere faktorerers medvirken, der kræver en vis tid.“

B. Praksis.

Som nævnt ovenfor har man i praksis ofte tillagt love tilbagevirkende kraft. Fra nyere tid kan nævnes:

1. Lov nr. 69 af 13. marts 1963 om forlængelse af kollektive overenskomster.
2. Lov nr. 70 af 13. marts 1963 om udbyttebegrænsning.
3. Lov nr. 82 af 16. marts 1963 om pris- og avancementop.
4. Lov nr. 50 af 11. marts 1961 om forhøjelse af tobaksafgifter.

Af ældre praksis kan nævnes:

5. Lov nr. 54 af 23. marts 1937 om leje (§ 79, stk. 4).
 6. Lov nr. 111 af 31. marts 1926 om tinglysning (§ 52).
 7. Lov nr. 140 af 7. maj 1937 om naturfredning (§ 25, stk. 3, jfr. § 23, stk. 2).
- Endelig kan nævnes, at det i folketinget

fremstillede forslag til lov om ændringer i lov om skattefri afskrivninger m. v. har virkning med hensyn til aktiver, der er anskaffet den 1. januar 1965 eller senere.

Som det fremgår af det anførte, er bestemmelsen i § 2, stk. 2, ikke i strid med statsretlig teori eller lovgivningspraksis.

VII. Vedr. forslag til lov om forhøjelse af vægtafgift af motorkøretøjer og benzinafgift m. v.

Spørgsmål 34:

Kan der indføres lettere tilmeldingsregler for turistbusser?

Svar:

Efter vægtafgiftslovens almindelige regler betales vægtafgift og udligningsafgift forud for hele afgiftsperioden. Ændringer med hensyn til anvendelse af en bus fra rutebil til turistkørsel og omvendt har afgiftsmæssig virkning fra den efter ændringen nærmest følgende afgiftsperiode. Ved registrering af køretøjer, som ikke har været registreret i den løbende afgiftsperiode, svares forholdsmæssig afgift for den resterende afgiftsperiode, således at der ved registrering fra den 1. til den 15. i en måned svares afgift fra månedens begyndelse og ved registrering fra den 16. til den sidste i en måned fra den 1. i den følgende måned.

For turistbusser med egenvægt over 2.000 kg er afgiftsperioden 1 kvartal lige- som for rutebiler og lastbiler.

Efter de gældende regler er det muligt for turistbilejere ved afmelding eller omregistrering til rutebilkørsel at blive fri for at betale vægtafgift i de kvartaler, hvor busserne ikke benyttes til turistkørsel.

En lempelse af afgiftsreglerne for turistbusser vil medføre øget administration, hvortil kommer, at krav om en tilsvarende lempelse må forventes fra ejere af lastbiler.

De gældende regler synes i rimeligt omfang at tage hensyn til såvel turistvognmændenes som administrationens interesser.

Spørgsmål 35:

Hvor mange motorkøretøjer drives ved gas?

Svar:

	pr. 31/12 1962	pr. 31/12 1963
Hyrevogne	204	269
Udlejningsvogne	5	6
Sygebiler	23	25

Almindelige person-		
biler i øvrigt (her-		
under skolevogne).	115	375
Rute- og turistbiler .	0	2
Vare- og lastbiler . . .	230	389
I alt	577	1.066

Ifølge oplysninger fra leverandører af autogas er antallet siden 1. januar 1964 steget til ca. 2.000.

Spørgsmål 36:

Hvad koster det at udstyre et motor- køretøj med aggregat for gasdrift?

Svar:

Udstyret til gasdrift — en særlig gas- tank samt en anordning ved karburatoren — koster for tiden 1.600-2.000 kr.

Spørgsmål 37:

Kan husholdningsflaskegas anvendes til drift af motorkøretøjer med gasaggregat?

Svar:

Der er ingen særlige tekniske vanskeliheder forbundet med at benytte husholdningsflaskegas til drift af motorkøretøjer indrettet til gasdrift. Det er dog nødvendigt at foretage hyppigere rensning af karburator og filtre, såfremt der anvendes husholdnings- flaskegas i stedet for autogas.

Spørgsmål 38:

Hvorledes påtænker man i bekræftende fald at forhindre, at husholdningsflaskegas bruges til drift af motorkøretøjer?

Svar:

Det er i praksis ikke muligt at anvende husholdningsflaskegas i gasdrevne køretøjer, såfremt køretøjerne er forsynet med fast monteret gastank til påfyldning på tankstation. Det er dog ikke påbudt, at køretøjerne skal være forsynet med fast mon-

teret gastank, jfr. justitsministeriets bekendtgørelse af 25. august 1964 om motordrevne køretøjer, der er forsynet med anlæg til drift med flydende gas. I bekendtgørelsen er bl. a. fastsat nærmere regler for udskiftelige beholderes anbringelse og fastgørelse i motordrevne køretøjer.

Ifølge lovforslagets § 2, punkt 2 (§ 5 a, stk. 7), vil det være forbudt at påfylde køretøjerne uberigtiget autogas.

For at muliggøre en kontrol med, at gasdrevne motorkøretøjer ikke forsynes med uberigtiget drivkraft — husholdningsflaskegas eller autogas — er det efter forslaget fastsat, at disse køretøjer skal føre regnskab over deres indkøb og forbrug af flydende gas og andet brændstof. En sådan kontrolordning forudsætter i praksis, at antallet af gasdrevne motorkøretøjer ikke stiger væsentligt.

Det bemærkes, at efter de nugældende regler vil anvendelse af husholdningsflaskegas i et til benzindrift registreret motorkøretøj være en overtrædelse af vægtafgiftslovens § 9, der påbyder anmeldelse til politiet, såfremt et køretøj er indrettet eller indrettes til at benytte anden drivkraft end benzin. Den, der i strid hermed

anvender flydende gas som drivkraft, unddrager sig betaling af udligningsafgiften. Det er ikke departementet bekendt, at der forekommer anvendelse af husholdningsflaskegas i køretøjer, som er registreret som benzindrevne.

Spørgsmål 39:

Hvorledes forholder prisen på husholdningsflaskegas sig til prisen på autogas?

Svar:

Prisen på husholdningsflaskegas er for tiden ca. 55 øre pr. l og på autogas 47 øre pr. l.

Spørgsmål 40:

I hvilken udstrækning påvirkes luftforureningen af henholdsvis benzin-, diesel- eller gasdrift af motorkøretøjer?

Svar:

Spørgsmålet har underhånden været forelagt for sundhedsstyrelsen, der har henvist til følgende oversigt hidrørende fra en i 1961 offentliggjort beretning fra en schweizisk lufthygiejnekommision.

Udstødningsgas fra automobiler.

Nogle indholdsstoffer	CO (vol. pct.)	cm ³ /pr. m ³		
		N-oxider	Kulbrinter	SO ₂
A. Benzinmotorer.				
Tomgang	4-6	10-50	50-100	
Acceleration	0-6	1.000-4.000	50-500	
Ophør af gastilførsel ..	2-4	10-50	4.000-12.000	
Glidende fart	0,1-4	1.000-3.000	200-400	
B. Dieselmotorer.				
Tomgang	0,01-0,1	30-70	100	30-50
Acceleration	0,1-1,0	800-900	200	
Ophør af gastilførsel ..	0,01-0,1	30	300	
Glidende fart	0,01-0,1	150-300	100-200	200-300

Så vidt det har kunnet oplyses, foreligger der ikke tilsvarende materiale til belysning af udstødningsgassens indholdsstoffer for gasdrevne automobiler.

Spørgsmål 41:

Der ønskes eksempler på afgiftstilsvaret

efter lovforslagets regler for forskellige vogn typer med typiske kørselsbehov ved henholdsvis benzin-, diesel- og gasdrift.

Svar:

Der henvises til nedenstående oversigt.

Vognstype	Benyttelse	Drivmiddel	Egenv./	Brændstof	Foreslået	Foreslået	Årlig	Ved anf. årskørsel		Afgifts-	Stigning
			totalvægt					forbrug	vægtafgift		
			kg	1/100 km	kr.	kr.	km	kr.	kr.	kr.	kr.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Fiat 600 D	privat	benzin	e 575	6	180	—	15.000	729	—	909	180
Volkswagen 113 de luxe	privat	benzin	e 720	8	220	—	15.000	972	—	1.192	230
	privat	benzin	e 720	8	220	—	30.000	1.944	—	2.164	350
Opel Rekord 1700	privat	benzin	e 920	9,5	300	—	15.000	1.154	—	1.454	292
	privat	benzin	e 920	9,5	300	—	30.000	2.308	—	2.608	434
	privat	benzin	e 920	9,5	300	—	60.000	4.617	—	4.917	720
	hyrev.	benzin	e 920	9,5	150	—	60.000	4.617	—	4.767	570
	privat	gas	e 970	12	300	—	30.000	—	2.232	2.532	1.932
	privat	gas	e 970	12	300	—	60.000	—	4.464	4.764	4.164
hyrev.	gas	e 970	12	150	—	60.000	—	4.464	4.614	2.464	
Mercedes Benz 190	privat	benzin	e 1.200	10,5	400	—	15.000	1.276	—	1.676	358
	privat	benzin	e 1.200	10,5	400	—	30.000	2.552	—	2.952	516
	hyrev.	benzin	e 1.200	10,5	200	—	40.000	3.402	—	3.602	420
	hyrev.	benzin	e 1.200	10,5	200	—	80.000	6.804	—	7.004	840
	privat	diesel	e 1.250	—	400	740	uanset	—	—	1.140	340
	hyrev.	diesel	e 1.250	—	200	2.940	uanset	—	—	3.140	540
Opel 1,7	papeg.pl. privat	benzin	e 980	10,5	300	—	20.000	1.701	—	2.001	360
Caravan	papeg.pl. privat	gas	e 1.030	13	300	—	20.000	—	1.612	1.912	1.312
Combi	gule pl. godsbef.	benzin	t 1.600	10,5	120	—	20.000	1.701	—	1.821	210
	gule pl. godsbef.	gas	t 1.600	13	120	—	20.000	—	1.612	1.732	1.252
Morris	gule pl. godsbef.	benzin	t 1.925	11	120	—	20.000	1.782	—	1.902	220
Meteor	gule pl. godsbef.	diesel	t 1.925	—	120	440	uanset	—	—	560	80
Bedford	gule pl. godsbef.	benzin	t 4.100	17	420	—	30.000	4.131	—	4.551	510
J I	gule pl. godsbef.	diesel	t 4.100	—	420	1.428	uanset	—	—	1.848	252
Bedford	gule pl. godsbef.	benzin	t 8.175	23	820	—	30.000	5.589	—	6.409	690
J 4	gule pl. godsbef.	diesel	t 8.175	—	820	3.280	uanset	—	—	4.100	656

VIII. Vedr. forslag til lov om forhøjelse af indkomstkatten af aktieselskaber m. v.

Spørgsmål 42:

Er tiden ikke inde til, at strafrenten $\frac{1}{2}$ pct. pr. måned, såvel ifølge lovforslaget som ifølge mange andre skattelove, forhøjes i hvert fald til bankernes udlånsrente?

Svar:

Indkomstkatten af *selskaber og foreninger m. m.* indgår som altovervejende hovedregel rettidigt. Tilfældene af for sen indbetaling er så få, at der ikke synes anledning til at forhøje den i selskabsskattelovens § 30, stk. 1, fastsatte procent for morarenten ved for sen indbetaling. *Indkomst- og formueskatten* til staten indgår stort set rettidigt. Hvor skatteydere er i restance, er årsagen som regel at finde i betalingsvanskeligheder af en karakter, der lader spekulation i billig finansiering i form af skattehenstand ude af betragtning. Der synes derfor ingen trang til en forhøjelse af den gældende rentesats på $\frac{1}{2}$ pct. pr. påbegyndt måned. Det må i denne for-

bindelse erindres, at kortere forsinkelser med indbetalingen i mange tilfælde medfører en betydelig højere årlig morarente, end hvad der svarer til $\frac{1}{2}$ pct. om måneden. Hvis f. eks. en skatteyder i Københavns kommune først indbetaler en terminsrate den 1. i måneden efter forfaldsmåneden, skal der svares renter med 1 pct. af raten. Rettidig indbetaling kunne være sket til og med den 20. i forfaldsmåneden, og den opnåede henstand på 10 dage har altså måttet forrentes med 1 pct., hvilket svarer til 36 pct. p. a.

Det ville være meget upraktisk, om morarentesatsen skulle variere med bankernes udlånsrente, bl. a. fordi det i høj grad ville vanskeliggøre bogføringen hos opkrævningsmyndighederne. Skulle man beslutte sig til at forhøje morarenten for skatteyderne, må man formentlig foretage en tilsvarende forhøjelse af den rentesats, der gælder for kommunernes indbetaling af statskat til statskassen.

IX. Vedr. merværdiafgiften.

Spørgsmål 43:

Hvor meget kan merværdiafgiften indbringe i de første kvartaler efter dens indførelse?

Svar:

Provenuet af merværdiafgiften.

(med særligt henblik på de første 6 kvartaler efter afgiftens indførelse).

1. I „Redegørelse vedrørende Merværdiafgift“ er den beskatbare omsætning under forudsætning af et afgiftspligtigt vare- og tjenesteområde som anført i redegørelsens lovskitse anslået til 40,8 milliarder kr. i 1965. På grundlag af et senere skøn, hvori bl. a. er taget hensyn til de nye arbejdsoverenskomster, kan tallet nu anslås til 42,2 milliarder kr.

For 1966 kan den beskatbare omsætning anslås til 45,2 milliarder kr.

Nedenfor er der foretaget en opgørelse af *det årlige merprovenu i forhold til de nuværende afgifter*, som en merværdiafgift på 10 pct. kan indbringe under forudsætning af en beskatbar omsætning som den for

1966 skønnede. I denne opgørelse, der er foretaget på tilsvarende måde som angivet i „Redegørelse vedrørende Merværdiafgift“, side 94-95, er der set bort fra de særlige forhold i overgangsperioden.

	Mill. kr.
Merværdiafgift 10 pct. af 45,2 milliarder kr.	4.520
÷ nettoprovenu af nuværende oms (9 pct.)	1.620
	2.900
+ merprovenu af registreringsafgiften af motorkøretøjer	40
	2.940
÷ godtgørelse til boligbyggeri	240
	2.700
÷ eventuel nedsættelse af punktafgifter svarende til forhøjelsen i 1962	470
	2.230
÷ eventuel ophævelse af restaurationsafgiften på stærke drikke ..	160
	2.070

Der er ikke ved opgørelsen taget hensyn til afgiftsforhøjelser på statens egne indkøb og investeringer, ligesom der er set bort fra eventuelle forhøjelser af sociale ydelser. Disse poster vil heller ikke i det følgende blive inddraget i beregningerne.

2. På grund af en række særlige forhold i forbindelse med overgang fra engrosleds-afgiften til merværdiafgiften vil omlægnin-gen ikke straks give staten et merprovenu af den ovenfor opgjorte størrelse.

I det følgende vil der blive gjort rede for, hvor meget merprovenuet vil blive i de første 6 kvartaler efter merværdiafgiftens ikrafttrædelsesdato. Som grundlag for be-regningerne er ligesom i det foregående an-vendt den beskatbare omsætning i 1966.

Ved samtlige beregninger er det forud-sat, at virksomhederne skal opgøre afgifts-tilsvaret kvartalsvis, og at afgiften skal indbetales i den første måned efter kvarta-lets udløb. Virksomheder, der ønsker det (især eksportvirksomheder), kan dog få adgang til månedsafregning.

Det er endvidere ved samtlige beregning-er forudsat, at der gives detailhandlerne refusion af den engrosoms, som hviler på deres lagre ved merværdiafgiftens ikraft-træden, og at refusion ydes i 4 lige store rater ved modregning i virksomhedernes 4 før-ste kvartalsafregninger af merværdiafgiften.

3. Ifølge lovskitsen vedrørende merværdi-afgift kan de registrerede virksomheder frit vælge, om de vil opgøre den udgående af-gift på grundlag af faktureringen af salget eller på grundlag af de for salget modtagne betalinger.

Man har først foretaget beregningerne under den forudsætning, at alle virksomhe-der anvender *faktureringsmetoden*. Man gør imidlertid straks opmærksom på, at denne forudsætning ikke er realistisk, og at der i slutningen af notatet er redegjort for, hvor-ledes provenuet vil blive i de første peri-oder, såfremt betalingsmetoden anvendes.

Såfremt

- der svares afgift af indførte varer ved indførslen (dette er forudsat i lovskitsen og ønsket af industrien, medens bl. a. engroshandelen ønsker afgiftsfri import til registrerede virksomheder),
- landbruget registreres på almindelig måde med normale afregningsperioder og ikke med årlige afregningsperioder, hvilken mulighed er antydnet i redegørel-sen vedrørende merværdiafgift, side 51,
- punktafgifterne ikke nedsættes ved mer-værdiafgiftens gennemførelse, kan *merprovenuet* ved indførelse af merværdiafgift i de første 6 kvartaler efter ikraft-trædelsen opgøres således:

Tabel 2.

	1. kvrt. mill. kr.	2. kvrt. mill. kr.	3. kvrt. mill. kr.	4. kvrt. mill. kr.	5. kvrt. mill. kr.	6. kvrt. mill. kr.
Afgift af registrerede virksomhe- ders omsætning, hvis alle har kvartalsafregning	0	620	620	620	620	620
Afgift betalt ved indførslen	510	510	510	510	510	510
Forkortet afregning for eksport- virksomheder (fremskyndet ud- betaling af indgående afgift) . .	÷ 80	0	0	0	0	0
Omsens bortfald (brutto, d. v. s. uden reduktion for byggegodt- gørelsen	÷ 30	÷ 440	÷ 440	÷ 440	÷ 440	÷ 440
Merprovenu af registreringsafgift af motorkøretøjer	0	10	10	10	10	10
Ændring af byggegodtgørelsen . .	0	÷ 10	÷ 10	÷ 20	÷ 20	÷ 30
Omsrefusion af detailhandlernes lagre	0	÷ 110	÷ 110	÷ 110	÷ 110	0
	400	580	580	570	570	670

Ændres de ovenfor under a-c anførte forudsætninger, må disse merprovenuer reguleres således:

Tabel 3.

	1. kvtr. mill. kr.	2. kvtr. mill. kr.	3. kvtr. mill. kr.	4. kvtr. mill. kr.	5. kvtr. mill. kr.	6. kvtr. mill. kr.
Merprovenu ifølge ovenstående..	400	580	580	570	570	670
ad a) Der tillades afgiftsfri indførsel til registrerede virksomheder	÷ 510	0	0	0	0	0
ad b) Landbruget får tilladelse til årsvis angivelse af omsætningen .	0	÷ 150	÷ 150	÷ 150	÷ 150	0
ad c) Punktafgifterne nedsættes svarende til forhøjelsen i 1962.	÷ 40	÷ 120	÷ 120	÷ 120	÷ 120	÷ 120
Restaurationsafgiften på stærke drikke ophæves	÷ 30	÷ 40	÷ 40	÷ 40	÷ 40	÷ 40
	÷ 180	270	270	260	260	510

4. Som nævnt kan de registrerede virksomheder ifølge lovskitsen vælge at opgøre den udgående afgift på grundlag af de modtagne betalinger. Man kan imidlertid næppe kræve, at en virksomhed, der anvender betalingsmetoden, skal svare afgift af de betalinger, der efter merværdiafgiftens ikrafttræden modtages for varer, der er udleveret inden dette tidspunkt. I så fald ville der nemlig blive tale om dobbeltbeskatning, da de pågældende varer også er afgiftsberigtiget efter engrosomsen. For virksomheder, der udleverer varer på kredit, bliver der derfor ikke tale om at medregne nogen udgående afgift ved opgørelsen af afgiftstilsvaret i den første tid efter lovens ikrafttræden, men først efterhånden som betalingerne indgår for de efter lovens ikrafttræden udleverede varer.

Dertil kommer, at den indgående afgift ifølge lovskitsen i alle tilfælde (af praktiske grunde) opgøres på grundlag af de modtagne leverancer, uanset om disse er betalt. Hvis leverandøren også anvender betalingsmetoden, kan køberen altså foretage fradrag af afgift, som endnu ikke er indbetalt til statskassen af leverandøren. Dette forhold medfører, at virksomheder, der overvejende har kreditsalg, ikke skal indbetale afgift ved første kvartalsafregning, men tværtimod skal have penge udbetalt af statskassen (den indgående afgift, jfr. § 22, stk. 1, i lovskitsen).

Det er ikke muligt at sige noget sikkert om, i hvilket omfang virksomhederne vil anvende betalingsmetoden. Selv om faktureringsmetoden er lettere at anvende for virksomheder, der udsteder fakturaer, er de kreditmæssige fordele ved betalingsmetoden så store for virksomheder, der har et væsentligt kreditsalg, at det må påregnes, at de alligevel vælger betalingsmetoden. Erhvervslivet tillægger betalingsmetoden afgørende betydning.

Man er heller ikke i besiddelse af sådanne oplysninger om kreditsalgets omfang og kredittidens længde, der muliggør en egentlig beregning af betalingsmetodens indflydelse på merværdiafgiftens provenu den første tid.

Ved de følgende beregninger er det forudsat, at alle virksomheder anvender betalingsmetoden. Det bemærkes herved, at der for kontantsalget ikke bliver nogen tidsmæssig forskel på betalingsmetoden og faktureringsmetoden. Beregningen er foretaget under følgende yderligere forudsætninger vedrørende kreditsalgets omfang og kredittidens længde:

- landbrugets, gartneriets og fiskeriets afsætning samt levering af de fleste tjenesteydelser sker mod kontant,
- detailomsætningen sker for tre fjerdedele vedkommende mod kontant og resten med 3 måneders kredit,
- den resterende omsætning, herunder om-

sætningen fra produktions- og engros-virksomheder, fordeler sig med en fjerdedel kontant, halvdelen med 3 måneders kredit og den sidste fjerdedel med 6 måneders kredit.

Under disse forudsætninger vil provenuet i de første 6 kvartaler blive *reduceret* med følgende beløb i forhold til de for faktureringsmetoden beregnede tal.

Tabel 4.

1. kvartal.....	0 mill. kr.
2. —	ca. 2000 - -
3. —	ca. 600 - -
4. —	0 - -
5. —	0 - -
6. —	0 - -

Hvis der svares afgift ved indførslen, landbruget er registreret på sædvanlig måde, og punktafgifterne ikke nedsættes, bliver *merprovenuet* herefter således:

Tabel 5.

1. kvartal.....	400 mill. kr.
2. —	ca. ÷ 1420 - -
3. —	ca. ÷ 20 - -
4. —	570 - -
5. —	570 - -
6. —	670 - -

Ændrer man ligesom under faktureringsmetoden forudsætningerne, således at der ikke svares afgift ved indførslen, landbruget får årsvis angivelse og punktskattene nedsættes, bliver *merprovenuet*:

Tabel 6.

1. kvartal.....	÷ 180 mill. kr.
2. —	ca. ÷ 1730 - -
3. —	ca. ÷ 330 - -
4. —	260 - -
5. —	260 - -
6. —	510 - -

De anførte forudsætninger vedrørende kredittens omfang og kredittidens længde er næppe urealistiske. Man skal dog gøre opmærksom på, at der i et vist omfang sælges mod længere kredit end 6 måneder, og at dette forhold vil bevirke, at man ikke allerede i 4. kvartal vil nå op på det fulde *merprovenu*, hvis betalingsmetoden anvendes.

5. Det bemærkes, at forbrugerne straks vil mærke merværdiafgiften i form af forhøjede priser. Det vil dreje sig om ca. 3 pct.s prisforhøjelse for de tidligere omskattede varer (9 pct.) og om 10 pct. for de varer og tjenesteydelser, der inddrages under merværdiafgiften.

Merværdiafgiftens indførelse vil derimod betyde en forbedring af erhvervslivets likviditet, især når betalingsmetoden anvendes.

Det bemærkes, at der i de foretagne beregninger helt er set bort fra sæsonsvingninger samt restancer og forudbetalinger vedrørende afgift.

Bilag til notat af 12. marts 1965 vedrørende provenuet af merværdiafgiften.

I notatet er på side 5 og 6 (tabel 4) anført, at provenuet ved anvendelse af betalingsmetoden vil blive reduceret med henholdsvis ca. 2.000 mill. kr. og ca. 600 mill. kr. i 2. og 3. kvartal efter merværdiafgiftens indførelse.

Beregningerne er foretaget på følgende måde:

Summen af alle salg fra registrerede virksomheder (1966-basis).....	kr. 170
÷ eksport	17
	<hr/>
	153
÷ salget til forbrugere (lig med summen af merværdierne)	45
Summen af alle indkøb til registrerede virksomheder	<hr/>
	108
Pr. kvartal $\frac{1}{4}$ heraf	27

Erhvervslivets samlede indgående afgift kan herefter på 1966-basis anslås til 2.700 mill. kr. pr. kvartal. Dette beløb skal hvert kvartal trækkes fra den udgående afgift for at finde frem til det samlede provenu af merværdiafgiften pr. kvartal.

Den udgående afgift kan beregnes på følgende måde

Summen af alle salg fra registrerede virksomheder (1966-basis).....	kr. 170
÷ eksport	17
	<hr/>
Summen af alle salg, hvoraf der beregnes afgift.....	153
Pr. kvartal $\frac{1}{4}$ heraf.....	38,2

På længere sigt vil den udgående afgift

(på 1966-basis) herefter kunne anlås til 3.820 mill. kr. Provenuet bliver herefter pr. kvartal:

Udgående afgift.....	3.820 mill. kr.
÷ indgående afgift.....	2.700 — -
	<u>1.120 mill. kr.</u>

Under forudsætning af, at betalingsmetoden anvendes, vil kreditsalget først blive medregnet i omsætningen i et senere kvartal. Provenuet ved de første afregninger vil derfor som anført i notatet blive mindre end dette beløb.

Summen af de salg, hvoraf der beregnes afgift, 38,2 milliarder kr. pr. kvartal, kan opdeles på følgende måde på de 3 kreditgrupper, som er anført under a-c i notatets side 5:

	Milliarder kr.
a) Kontant	6,2
b) Detail	7,5
c) En gros.....	24,5
	<u>38,2</u>

Det beløb, hvoraf der ved afgiftsafregningen i 2. kvartal beregnes udgående afgift (de modtagne betalinger i 1. kvartal), bliver herefter:

	Milliarder kr.
a) Kontant	6,2
b) $\frac{3}{4}$ af 7,5 milliarder kr.....	5,6
c) $\frac{1}{4}$ af 24,5 — -	6,1
	<u>17,9</u>

Afgiften heraf udgør 1.790 mill. kr. Virksomhedernes afgiftsindbetaling i 2. kvartal kan herefter opgøres således:

Udgående afgift	1.790 mill. kr.
÷ indgående afgift.....	2.700 — -
	<u>÷ 910 mill. kr.</u>
÷ heraf betalt i 1. kvartal ved indførslen	510 — -
Virksomhedernes afgiftstil- svar.....	<u>÷ 1.420 mill. kr.</u>

Som det fremgår af tabel 2 var det tilsvarende beløb (afgift af registrerede virksomheders omsætning) under faktureringsmetoden 620 mill. kr. i 2. kvartal.

Foringelsen ved at bruge betalingsmetoden bliver således forskellen mellem 620 mill. kr. og ÷ 1.420 mill. kr. eller i alt 2.040 mill. kr. Under hensyn til beregningernes usikkerhed er dette tal anført som ca. 2.000 mill. kr. i notatets tabel 4.

For indbetalingerne i 3. kvartal kan beregningerne på tilsvarende måde opstilles således:

	Milliarder kr.
a) Kontant	6,2
b) Detail.....	7,5
c) $\frac{3}{4}$ af 24,5 milliarder kr.	18,4
	<u>32,1</u>

Afgift heraf 3.210 mill. kr.

Udgående afgift.....	3.210 mill. kr.
÷ indgående afgift.....	2.700 — -
	<u>510 mill. kr.</u>

÷ heraf betalt i 2. kvartal
ved indførslen

Virksomh. afgiftstilvar....	<u>0 mill. kr.</u>
-----------------------------	--------------------

Foringelsen er således 620 mill. kr. i forhold til faktureringsmetoden, jfr. notatets tabel 2. Beløbet er i notatets tabel 4 afrundet til ca. 600 mill. kr.

Spørgsmål 44:

Hvordan kan overgangen fra engros-oms til merværdiafgift ske, når der på detailhandlernes lagre både findes varer, der er beskattet med 9 pct., og varer, der er beskattet med $12\frac{1}{2}$ pct.?

Svar:

I princippet skal der finde en opgørelse sted af de faktisk erlagte afgiftsbeløb af de på lager værende varer.

En opdeling af varelagrene efter den sats, varerne ved indkøbet er berigtiget efter, vil utvivlsomt frembyde store vanskeligheder, idet hovedparten af varerne næppe kan identificeres og sammenholdes med en bestemt indkøbsfaktura. Det må forudses, at godtgørelsen for varelagrene i det store og hele vil ske efter $12\frac{1}{2}$ pct., selv om visse varer på lageret er indkøbt før afgiftshøjelsen.

Spørgsmålet indgår i de overvejelser, der

for tiden foretages af departementet for told- og forbrugsafgifter omkring merværdi-afgiften, og vil blive gjort til genstand for drøftelse med erhvervsorganisationerne.

Det bemærkes, at dette problem med

hensyn til beregning af godtgørelsens størrelse ved overgang til merværdiafgift ikke vil opstå, såfremt man i forbindelse med en forhøjelse af engrosafgiften foretager en efterbeskatning af detailhandlernes lagre.

Bilag 2.

FINANSMINISTERIET

Den 18. marts 1965.

Notat om forenkling og rationalisering af administrationen.

Selv om der gennem de senere år er udført et betydeligt arbejde for at forenkle og rationalisere statsadministrationen, er det en udbredt opfattelse, at der er behov for en langt mere energisk indsats på dette område. Regeringen deler denne opfattelse og har gennem nogen tid haft overvejelser i gang med hensyn til, hvorledes og hvor der kan sættes ind. Disse overvejelser er nu så vidt fremme, at konkrete forslag vil kunne fremsættes i nær fremtid.

Ved udformning af ny lovgivning bør der lægges stor vægt på hensynet til at undgå en alt for kompliceret administration og bebyrde borgerne med for besværligt arbejde med at udfylde blanketter og indhente tilladelser og godkendelser o. s. v.

Allerede inden for de givne rammer kan meget imidlertid gøres for at forenkle sagsbehandlingen. En forenkling kan bl. a. ske ved at lægge flere afgørelser ned til underordnede organer eller lægge dem ud til lokale styrelser eller lokale statsorganer. Der kan også ske en forenkling ved at rationalisere den kontormæssige behandling af sagerne og ved en mere hensigtsmæssig opbygning af selve det administrative apparat.

Disse spørgsmål er hidtil bl. a. behandlet i en række særlige udvalg o. lign. som Forvaltningsnævnet, Administrationsudvalget af 1960, Det personalepolitiske udvalg og en række andre steder. Sideløbende hermed har finansministeriet og lønningsrådet til stadighed haft for øje at undgå, at væksten i de administrative organer går ud over det påkrævede.

Regeringens tanker om den fremtidige indsats går i hovedtræk ud på følgende:

De øgede krav, som det moderne samfund stiller til den offentlige administration på de fleste felter, nødvendiggør en meget

energisk indsats for at opnå forenkling og besparelser.

Man kan ikke regne med, at tilstrækkelige resultater nås inden for en rimelig tid, såfremt arbejdet med gennemførelsen af de påkrævede administrative reformer videreføres efter de hidtidige retningslinjer.

For at styrke de igangværende bestræbelser må hver enkelt minister og hver styrelseschef derfor gennemgå sit område og iværksætte undersøgelser med henblik på administrative besparelser og forenklinger, der både vil betyde mindre behov for ansatte og dermed mindre udgifter og tillige kan indebære en lettelse for borgerne bl. a. gennem hurtigere betjening.

Til støtte for disse bestræbelser, hvis tyngdepunkt skal ligge i de enkelte styrelser, tænkes oprettet et centralt organ, som skal følge hele dette arbejde og være rådgivende og retningsgivende for styrelserne såvel som for de særlige arbejdsgrupper, styrelserne måtte etablere. Et sådant centralt organ vil tillige være nødvendigt for at koordinere sådanne tværgående rationaliseringsbestrebelse, som berører eller er fælles for flere styrelser. Det centrale organ skal kunne stille forslag til regeringen om at tage påtrængende opgaver op og at støtte styrelserne gennem formulering af almindelige retningslinjer og konkret bistand.

Herudover vil det efter regeringens opfattelse være nødvendigt, at man støtter sig på rationaliseringsekspertes udefra, ligesom det vil være nødvendigt at tage alle moderne tekniske hjælpemidler i brug, herunder elektronisk databehandling, selv om dette i første omgang kan medføre en del udgifter.

Regeringen tillægger det endelig stor vægt, at man undgår anvendelse af overkvalificeret arbejdskraft, og at der i alle led af den offentlige forvaltning gennemføres en administrativ uddannelse af personalet.

Bilag 3.

DET ØKONOMISKE SEKRETARIAT

Den 21. marts 1965.

Skønnet over forbrugsafgifternes provenu.

1. Budgettereringen af forbrugsafgifternes provenu bygger på skøn dels over den forventede mængdestigning i det afgiftsbelagte forbrug, dels over de anslåede prisstigninger på de områder, hvor der er tale om værdiafgifter.

2. Ved bedømmelsen af *mængdestigningen i det afgiftsbelagte forbrug* har man i lyset af erfaringerne for de senere år regnet med, at det afgiftsbelagte forbrug stort set stiger en halv gang hurtigere end det samlede forbrug, altså f. eks. med 4,5 pct., når det samlede forbrug øges med 3 pct. Det er dog klart, at denne sammenhæng ikke er særlig præcis og fast; der synes bl. a. at være en tendens til, at det afgiftsbelagte forbrug stiger forholdsvis stærkere, når der er tale om en betydelig forbrugsstigning (jfr. f. eks. forløbet i 1964-65), og forholdsvis svagere ved en beskeden forbrugsstigning; disse afvigelser skyldes i nogen grad de stærke bevægelser i bilsalget.

Fra 1964 til 1965 er overslaget over afgifterne baseret på en forbrugsstigning på 3 pct., hvilket formentlig skulle betinge en stigning i det afgiftsbelagte forbrug på ca. 4,5 pct. eller ca. 340 mill. kr.

3. Med hensyn til virkningerne af pris-

stigningerne på de afgiftsbelagte varer må udgangspunktet for et overslag være, at kun knap halvdelen af forbrugsafgifternes samlede provenu tilvejebringes gennem værdiafgifter. Af det værdibeskattede område udgør importerede varer — og herunder især motorkøretøjer — en væsentlig del, og på dette felt er ikke indregnet prisstigninger af betydning. Den øvrige del af det vareområde, der er belagt med værdiafgifter — herunder engrosomsen — svarede i 1964-65 for et samlet afgiftsprovenu på ca. 2.000 mill. kr., på hvilket der således må regnes med visse prisstigninger. Ved overslaget over prisforhøjelserne er taget i betragtning, at dette vareområde overvejende består af industrivarer, på hvilke prisstigningerne er mindre end på det samlede private forbrug. Man har her regnet med en prisstigning på ca. 3,5 pct., svarende til et merprovenu på ca. 75 mill. kr.

4. Den samlede stigning i afgiftsprovenuet fra 1964-65 til 1965-66 som følge af ændringer i mængder og priser for de afgiftsbelagte varer andrager således $340 + 75 = 415$ mill. kr. — i årsoversigten anført som godt 400 mill. kr.

Bilag 4.

FINANSMINISTERIET

Den 15. marts 1965.

Mulighederne for en skattereform i 1966-67.

1° Som det fremgår af finansministeriets oversigt af 11. marts 1965 kan den statsfinansielle stilling i finansåret 1966-67 ud fra nærmere angivne forudsætninger karakteriseres ved følgende tal:

	Mill. kr.
Diverse indtægter ved uændret lovgivning	15.245
Evt. nye indtægter	1.700
<u>Indtægter i alt</u>	<u>16.945</u>
Samtlige udgifter med de i dag gældende love og fremsatte nye lovforslag	÷ 15.820
<u>Kasseoverskud</u>	<u>1.125</u>

2° Såfremt der ikke dukker nye udgiftsbehov op, og såfremt der skal sikres et kasseoverskud på 1.125 mill. kr. i 1966-67, kan muligheden for skattereform karakteriseres således, at de midler, der ved ny afgiftslovgivning m. v. kan tilvejebringes ud over det anførte beløb på 1.700 mill. kr., vil være til rådighed for nedsættelse af de direkte skatter, der indgår i de 15.245 mill. kr.

Mulighederne for at tilvejebringe sådanne yderligere midler beror *dels* på vedtagelsen af en meroms, *dels* på, hvor stor en del af buket I og II der forlænges for finansåret 1966-67.

3° Såfremt *meromsen* vedtages, således at den kan træde i kraft pr. 1. oktober 1965, vil en del af de særlige problemer, der vedrører kreditfrister m. v., være overvundet pr. 1. april 1966; man kan dog ikke regne med, at meromsen fuldt ud vil indbringe sit „normale årsprovenu“ i finansåret 1966-67, d. v. s. 2.700 mill. kr., men kun indtil 1.790 mill. kr., jfr. tolddepartementets notat af 12. marts 1965. Den forbrugsbegrænsende virkning vil dog

være større, idet forbrugerne faktisk kommer til at betale det fulde provenu, og man vil derfor kunne tillade sig at gå ned med kasseoverskuddet under de 1.125 mill. kr. Til gengæld opnår virksomhederne en vis kreditlettelse, som må neutraliseres ved andre pengepolitiske skridt.

4° Mulighederne for *varige merindtægter* fra de indtægtslove, der foreslås i buket I og II er efter regeringens opfattelse navnlig følgende:

	Provenu i finansåret 1966-67
	Mill. kr.
Forhøjet folkepensionsbidrag	ca. 190
— vægtafgift	125
Takstforhøjelser DSB og P. T.	115
Forhøjede afgifter på tobak, øl, vin, spiritus og mineralvand	245
	<u>675</u>
Fragår: forhøjede børnetilskud og persontilskud	÷ 285
<u>I alt netto</u>	<u>390</u>

5° Der kan herefter gives følgende samlede oversigt, hvor der under henvisning til det under pkt. 3° anførte er regnet med det fulde provenu af meromsen.

	Mill. kr.
Til rådighed ved indførelse af meroms	2.700
Til rådighed fra buket I	390
	<u>3.090</u>
Fragår	÷ 1.700
<u>I alt netto til rådighed</u>	<u>1.390</u>

Det tilføjes, at der for de første 3 kvartaler af finansåret kan blive tale om refusionsydelse på 3×110 mill. kr. til detailhandelen for engrosoms på lagerbeholdninger.